

editoarea Prof. Maria Dava
SALA DE LECTURA

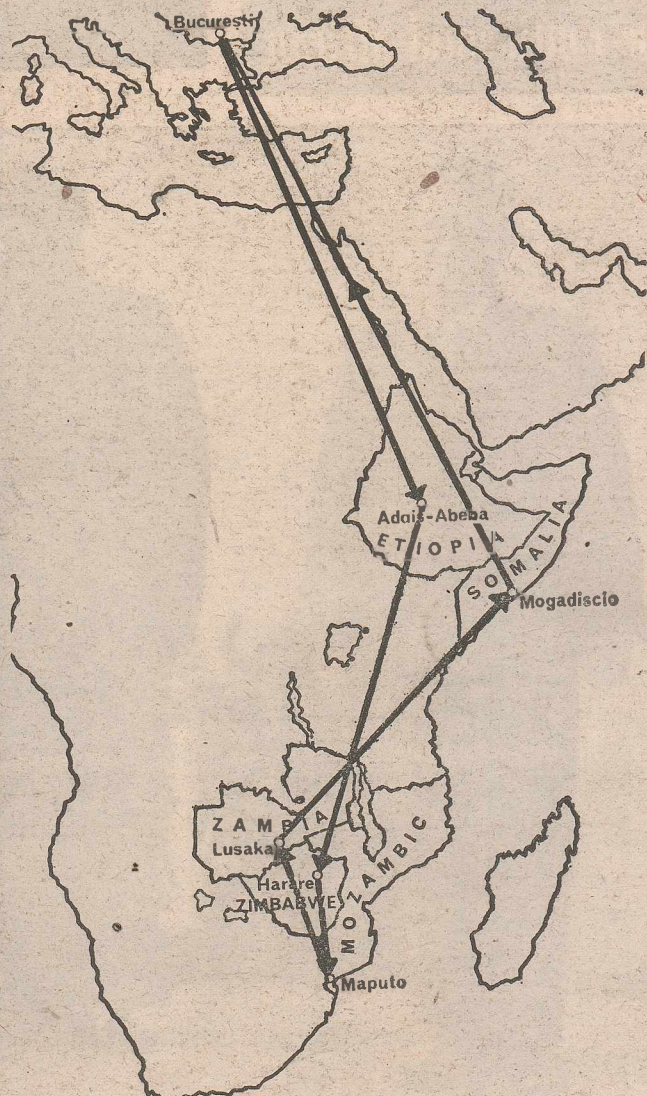
flacăra

anul XXXII
30 (1467)
VINERI
29 IULIE
1983

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

MESAGERI AI PĂCII, PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII

(Comentarii pe marginea vizitelor în Zambia și Somalia în pag. 2-4)

RECONSTRUCȚIA PĂMÎNTULUI

(pag. 5)

Estrada este în impas

(pag. 14)

CARPAȚI 2000

(pag. 7)

O șansă pentru actorul tînăr

(pag. 16)

Un interviu cu sculptorul Constantin Lucaci

(Pag. 9)

*Pe cine
contăm
la mondialele
de atletism?*

(pag. 20)

Pledoarie pentru laseri

(pag. 8)

**CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR
ÎȘI CONTINUĂ TURNEUL PRIN ȚARĂ**

(pag. 12-13)

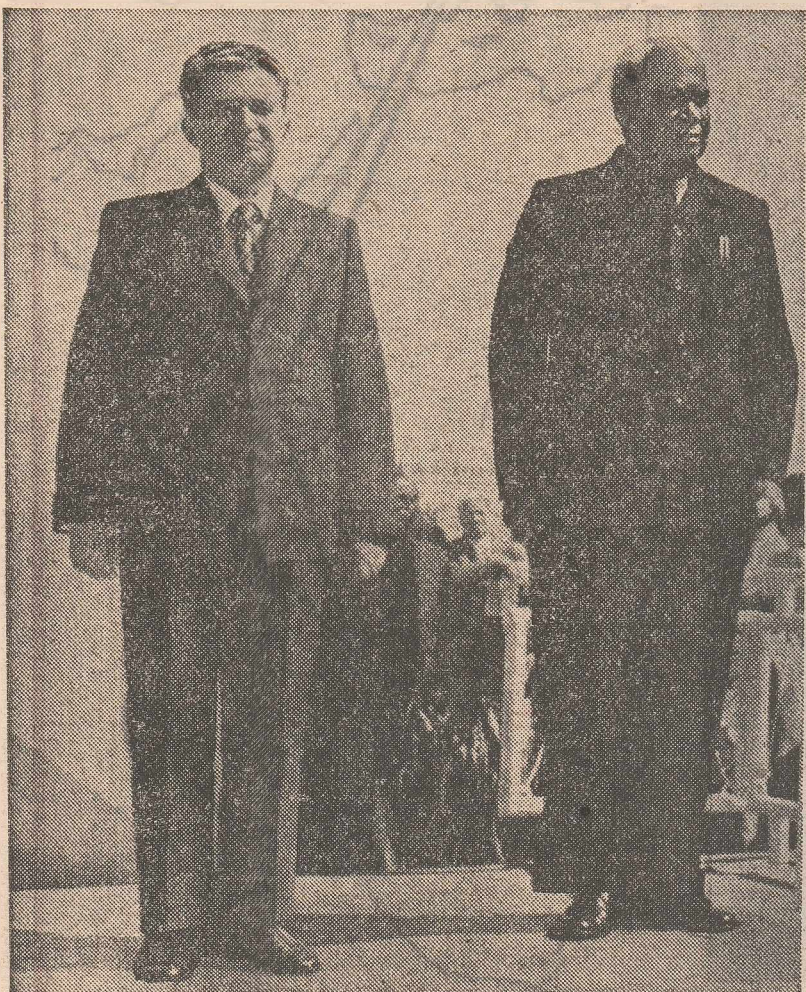

Solia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african

Aspect de la convorbirile oficiale

În Republica Zambia

În timpul sosirii la Lusaka

În vizită la o întreprindere din localitatea Kafue

Ceremonia depunerii unei coroane de flori la Statuia Libertății din Lusaka

La dineul oficial oferit la Mogadiscio în onoarea înalților oaspeți români

Sofia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african

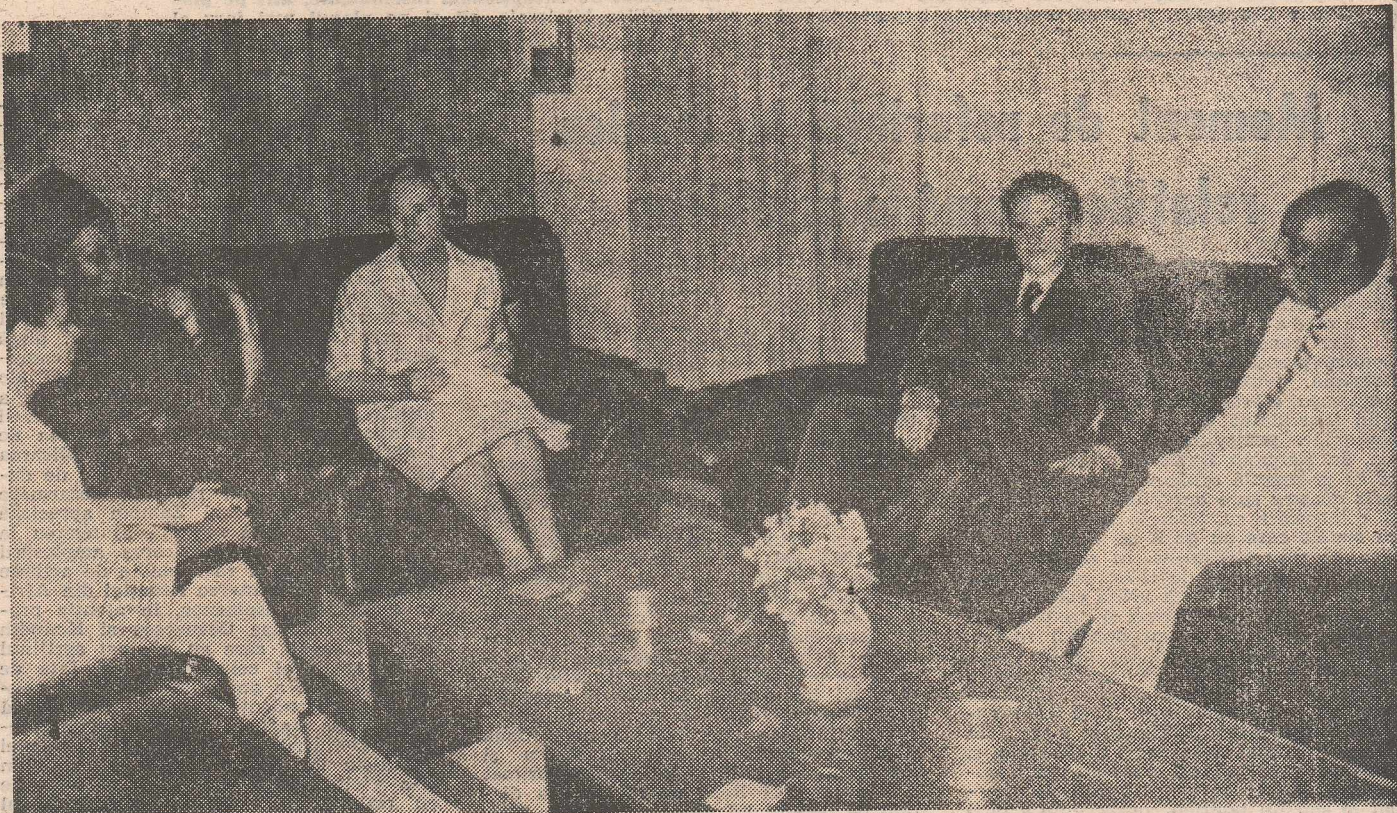
În Republica Democratică Somalia

„Consider că vizita noastră în Somalia va constitui un moment important în dezvoltarea colaborării multilaterale între partidele și popoarele noastre atât pe plan bilateral, cât și pe arena internațională”.

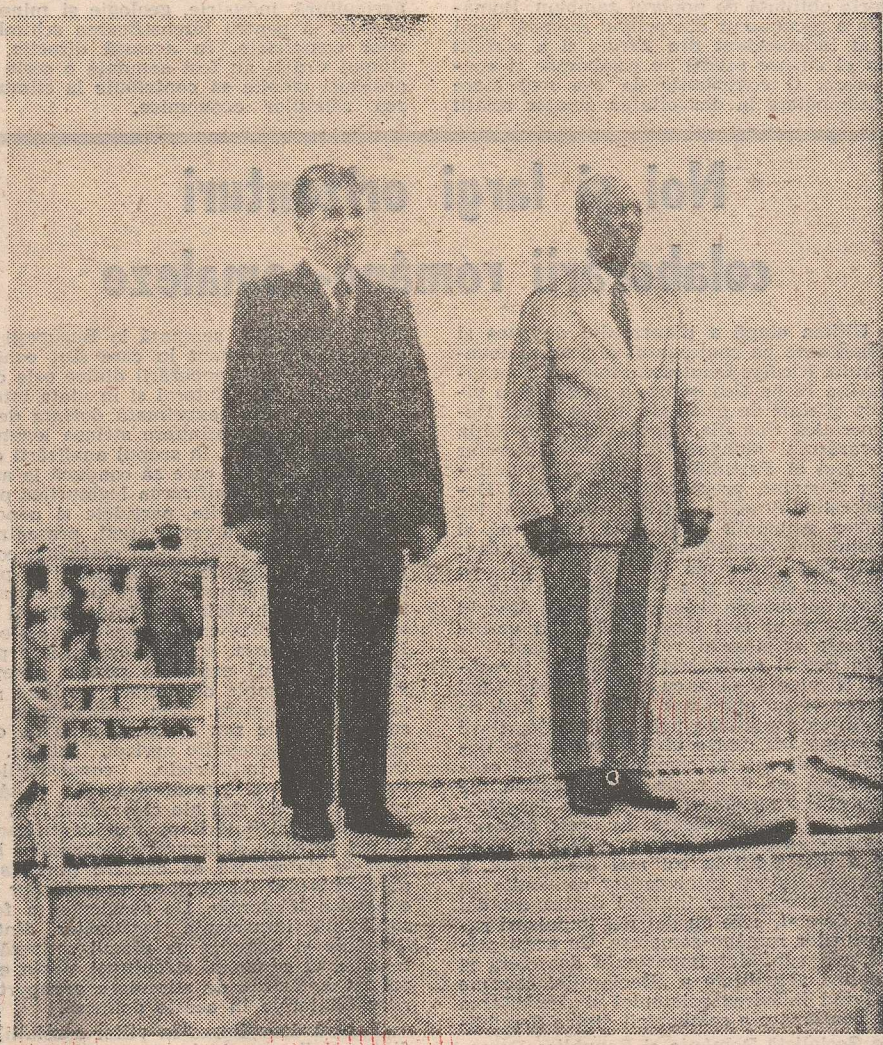
NICOLAE CEAUȘESCU

„Manifestarea populară de prietenie față de Excelența Voastră, cu care ați fost primit astăzi la Mogadiscio, reprezintă o expresie a respectului nostru profund față de Excelența Voastră, față de partidul și poporul din România, precum și a dorinței țării noastre de a dezvolta și întări în continuare relațiile strinse de prietenie și colaborare pe plan bilateral”.

MOHAMED SIAD BARRE

În timpul întâlnirii protocolare

Pe aeroportul din Mogadiscio

ACȚIUNE DE IMPORTANȚĂ ISTORICĂ

Intr-un moment în care întreaga națiune română a-niversa un eveniment de importanță crucială pentru istoria patriei, pentru prezentul și viitorul ei socialist — 18 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român —, opinia noastră publică, întregul popor român au urmărit cu cel mai viu interes, cu sentimente de profundă dragoste și legătimă mândrie patriotică vizitele oficiale de prietenie făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în cinci state africane: Etiopia Socialistă, Republica Zambabwe, Republica Populară Mozambic, Republica Zambia și Republica Democratică Somalia. Coincidență cu valoare de simbol. Pentru că noua solle de pace, prietenie, colaborare și solidaritate militantă a conducătorului României pe continentul african pune în evidență justetea, caracterul deosebit de fertil al orientării promovate cu consecvență de partidul și statul nostru, în perioada inaugurată odată cu Congresul al IX-lea, orientare îndreptată spre întărirea continuă a legăturilor cu țările independente, cu toate popoarele care luptă pentru libertate și existență de sine stătătoare, cu toate forțele democratice și progresiste ale contemporaneității.

Prin importante documente semnate la cel mai înalt nivel, prin acordurile și înțelegerile convenite, prin concluziile comune sau foarte apropiate asupra principalelor probleme ale lumii în care trăim, prin întreaga lor desfășurare, vizitele în cele cinci țări africane deschid perspectivele unei colaborări și mai intense între România și aceste țări pe plan economic, ca și pe planul științei și culturii, creind, totodată, premisele unei conlucrări și mai active în sfera vieții internaționale.

În același timp, noul itinerar de prietenie, colaborare și solidaritate militantă pe continentul african al tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, prezintă o deosebită importanță și

prin problemele actuale ale vieții internaționale care au fost abordate. Astfel, s-a evidențiat că problema fundamentală a zilelor noastre, de care depinde însăși existența vieții și civilizației pe planeta Pământ, o constituie asigurarea păcii. În scopul realizării acestui deziderat, s-a arătat că trebuie să se facă totul pentru încetarea cursului inarmărilor, pentru oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, pentru reducerea și retragerea celor existente, pentru trecerea la măsuri concrete, efective de dezarmare, în primul rând de dezarmare nucleară, pentru a se asigura dreptul suprem al națiunilor, al oamenilor la viață, la existență liberă și demnă. O atenție deosebită a fost, evident acordată problemelor privind situația din Europa și din Africa. Manifestându-se îngrijorarea față de concentrarea enormă de armament, îndeosebi nuclear, pe continentul european, s-a subliniat importanța înțelegerilor intervenite în cadrul reuniunii de la Madrid, acestea fiind apreciate ca un fapt deosebit de pozitiv pentru însănătoșirea climatului internațional, pentru asigurarea continuității procesului de edificare a securității și cooperării europene început la Helsinki. În ceea ce privește situația pe continentul african, s-a exprimat solidaritatea activă cu lupta popoarelor africane pentru eliberarea națională și socială, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, a politicii de apartheid și discriminare rasială. În acest context, călătoria pe pământul Africii a constituit un prilej de puternică reafirmare a solidarității depline a României socialiste cu lupta dreaptă a poporului namibian pentru libertate și independență, sub conducerea S.W.A.P.O., singurul său reprezentant legal, conducătorul partidului și statului nostru pronunțându-se cu fermitate pentru asigurarea neîntârziată a accesului la independență al Namibiei.

Evenimentul de excepțională însemnătate, atît pe planul relațiilor bilaterale, cît și pe planul mai larg al

actualității internaționale, noul itinerar african al președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, constituie încă una din acțiunile politice de mare anvergură ale României socialiste, succedind istoricilor călătorii întreprinse în Africa în 1972, 1977 și 1979, itinerarelor pe celelalte continente ale lumii. Căldura și entuziasmul primirii făcute pretutindeni oaspeților români, rezultatele deosebite de rodnice cu care s-au încheiat vizitele, ideile pe care noul itinerar pe continentul african le-a pus în evidență ilustrează din nou prezența deosebit de vie, rolul dinamice al României, al președintelui țării noastre pe arena internațională, contribuțiile de preț aduse de conducătorul partidului și statului nostru la promovarea marilor cauze a păcii, progresului și înțelegerii între toate popoarele. În același timp, noul și istoricul itinerar a pus în evidență înaltul prestigiu, stîmă și considerația de care se bucură în rîndul popoarelor Africii, ca și al tuturor popoarelor lumii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a lumii contemporane, militant neobosit pentru afirmarea celor mai nobile idealuri și năzuinți ale umanității.

Exprîmîndu-și profunda satisfacție și mîndrie patriotică, entuziasma aprobare față de rezultatele strălucite ale vizitelor întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în cele cinci țări africane, oamenii muncii din țara noastră s-au angajat să acționeze neabătut pentru înlăturarea mărețelor obiective de înflorire și propășire a patriei pe calea deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, pentru transpunerea în viață a sarcinilor stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, pentru sporirea contribuției României socialiste la promovarea marelui ideal de făurire a unei lumi noi și mai drepte pe planeta noastră.

P. NICOARĂ ■

Moment de referință în cronică relațiilor româno-zambiene

Ca și celelalte etape ale noului itinerar de pace, cooperare și solidaritate pe pământul Africii, vizita oficială de prietenie în Zambia a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, efectuată la invitația președintelui Partidului Unit al Independenței Naționale, președintelui Republicii Zambia, dr. Kenneth David Kaunda, ilustrează cu pregnanță orientarea consecventă a țării noastre spre dezvoltarea solidarității și colaborării cu țările independente, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare. În același timp, atmosfera deosebit de călduroasă în care s-a desfășurat întreaga vizită constituie o expresie grațioasă a stimei și prețuirii poporului zambian pentru poporul român, pentru România socialistă, pentru președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Relațiile de prietenie și solidaritate româno-zambiene au, după cum este cunoscut, profunde rădăcini în trecut. În perioada luptei sale pentru libertate și independență, poporul zambian s-a bucurat de întregul sprijin al României, acordat în spiritul politicii consecvente a țării noastre de solidaritate cu mișcările de eliberare națională. Salutînd cu bucurie victoria obținută de poporul zambian, România a recunoscut din primul moment noul stat independent din Africa și a stabilit cu el strînse relații de colaborare și cooperare. O contribuție de cea mai mare însemnătate la dezvoltarea acestor relații

au avut-o multiplele întîlniri dintre președintele Nicolae Ceaușescu și Kenneth David Kaunda — după cum se știe, conducătorul partidului și statului nostru a vizitat Zambia de trei ori, și tot de atîtea ori președintele zambian a fost oaspețele țării noastre.

Pe această linie s-au înscris și convorbirile româno-zambiene la cel mai înalt nivel purtate în timpul recente vizite în Zambia a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, precum și documentele semnate cu acest prilej. Cei doi președinți au convenit ca pe baza Protocolului de colaborare pe anii 1982—1983 dintre Partidul Comunist Român și Partidul Unit al Independenței Naționale, semnat la București în iunie 1982, să se promoveze în continuare conlucrarea dintre cele două țări, schimbul de experiență și consultările în problemele bilaterale și internaționale. Evidențiind importanța dezvoltării relațiilor economice ca element esențial al aprofundării raporturilor dintre cele două țări, președinții Nicolae Ceaușescu și Kenneth David Kaunda și-au exprimat convingerea că România și Zambia dispun de potențialul necesar pentru a realiza un grad mai înalt de cooperare economică în diverse domenii, în special în agricultură, industrie, geologie și minerit, precum și pentru intensificarea schimburilor comerciale. În această direcție, în timpul vizitei au fost semnate o serie de acorduri menite să contribuie la stimularea relațiilor economice,

În cadrul dialogului la nivel înalt româno-zambian, au fost abordate, de asemenea, probleme ale situației internaționale actuale. Cei doi conducători de partid și de stat și-au exprimat îngrijorarea profundă față de deteriorarea gravă a situației în lume, de sporirea încordării ca urmare a manifestării în continuare a politicii de forță și de amenințare cu folosirea forței, de imixtiune în treburile interne ale altor state, ceea ce generează serioase pericole la adresa păcii și securității mondiale. De aceea, după cum se subliniază și în Declarația comună româno-zambiană, cele două țări ale noastre consideră că problema cheie a asigurării păcii, securității și colaborării internaționale o constituie adoptarea de hotărîri ferme care să ducă la aplicarea de măsuri efective și substanțiale de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară. România și Zambia apreciază că este de primă urgență ajungerea la un acord pentru interzicerea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa. Examinarea situației din Africa ca stat, de asemenea, în atenția președinților Nicolae Ceaușescu și Kenneth David Kaunda, care au afirmat sprijinul neprecupețit al celor două țări față de lupta dreaptă a poporului namibian pentru independență sub conducerea S.W.A.P.O., singurul său reprezentant legitim. Solidaritatea militantă a României socialiste cu cauza poporului namibian și-a găsit o nouă și viguroasă expresie cu prilejul întîlnirii pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o la Lusaka cu tovarășul Sam Nujoma, președintele S.W.A.P.O.

Noul dialog româno-zambian la cel mai înalt nivel s-a bucurat de o înaltă apreciere din partea conducătorilor de partid și de stat ai celor două țări. „În decursul anilor — a spus tovarășul Nicolae

Ceaușescu —, colaborarea dintre România și Zambia s-a dezvoltat pe multiple planuri — economic, politic, cultural, științific. Pe baza a ceea ce am realizat pînă acum, apreciem că există toate condițiile pentru extinderea în continuare a relațiilor dintre partidele și popoarele noastre, în toate domeniile. De altfel, în cursul convorbirilor din aceste zile, în documentele pe care le-am semnat astăzi, am stabilit să intensificăm conlucrarea noastră, în avantajul ambelor popoare, pe baza principiilor deplinei egalități, ale avantajului reciproc. Dorim ca relațiile și colaborarea dintre partidele și popoarele noastre să servească construcției socialiste și ridicării bunăstării popoarelor noastre”. Iar președintele Kenneth Kaunda sublinia: „Vizita dumneavoastră ne umple de o mare bucurie. Aceasta, deoarece reprezintă încă un pas înainte pe calea înfloritoare a relațiilor existente între Partidul Unit al Independenței Naționale și Partidul Comunist Român, între țările noastre... Aș dori să exprim speranța mea sinceră și dorința fierbinte ca vizita dumneavoastră să ajute la întărirea în continuare a legăturilor de prietenie și cooperare care există în mod fericit între Zambia și România”.

Prin rezultatele sale rodnice, prin înțelegerile la care s-a ajuns, vizita oficială de prietenie efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Zambia se înscrie ca un moment de referință în cronică relațiilor de prietenie și colaborare româno-zambiene, fiind menită să contribuie la adîncirea și diversificarea acestor relații, în interesul reciproc, al cauzei păcii, colaborării și înțelegerii pe tot globul.

ION CODRU ■

Noi și largi orizonturi colaborării româno-somaleze

Ultima etapă a itinerarului de pace și colaborare pe continentul african al tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a constituit-o vizita oficială de prietenie în Republica Democratică Somalia, efectuată la invitația tovarășului Mohamed Siad Barre, secretar general al Partidului Socialist-Revoluționar Somalez, președintele Republicii Democratice Somalia. Vizita, care a avut loc într-o atmosferă călduroasă, de stimă și prețuire reciprocă, a prilejuit fructuoase convorbiri între cei doi conducători de partid și de stat și s-a încheiat cu importante documente și înțelegeri, care deschid orizonturi și mai largi conlucrării multilaterale prietenie româno-somaleze.

În cadrul convorbirilor oficiale, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Mohamed Siad Barre și-au exprimat satisfacția față de întărirea continuă a prieteniei, solidarității și cooperării dintre țările lor în toate domeniile de interes comun, în deplină concordanță cu interesele fundamentale ale popoarelor române și somalez de dezvoltare liberă și independentă. În acest context, s-a scos în evidență importanța hotărîtoare a dialogului la cel mai înalt nivel, a convorbirilor și înțelegerilor convenite cu ocazia multiplexelor întîlniri dintre cei doi șefi de stat, care au dat noi impulsuri raporturilor româno-somaleze. Cu acest prilej, s-a subliniat importanța deosebită și deplina actualitate a „Declarației comune privind întărirea prieteniei și dezvoltarea în continuare a colaborării dintre Republica Socialistă România și Republica Demo-

cratică Somalia”, semnată la București în iunie 1981, document în care sînt consacrate principiile cooperării dintre cele două țări pe plan bilateral și în viața internațională. A fost exprimată dorința de a se menține în continuare strînse legături la toate nivelurile, în scopul analizării căilor și mijloacelor care să conducă la amplificarea și diversificarea legăturilor prieteniești dintre țările, partidele și popoarele noastre. În acest context, președinții României și Somaliei și-au reafirmat convingerea că relațiile economice, și în primul rînd cooperarea în producție, constituie factorul hotărîtor al intensificării și aprofundării colaborării româno-somaleze. Legat de aceasta, au fost evidențiate posibilitățile mari existente pentru promovarea unei ample conlucrări, pe baze reciproce avantajoase, prin organizarea de societăți mixte sau a altor forme de cooperare, în domeniile agricol, minier, al dezvoltării industriale, construcțiilor, transportului și pescuitului. S-a hotărît ca organele de stat ale celor două țări să acționeze mai hotărît pentru identificarea de noi proiecte și programe economice bilaterale de natură să confere dinamism, perspective și durabilitate raporturilor economice bilaterale. De asemenea, a fost subliniată importanța legăturilor dintre România și Somalia pe planul cooperării tehnice, al educației și culturii și s-a exprimat hotărîrea de stimulare a raporturilor bilaterale în aceste domenii.

Pentru dezvoltarea în viitor a relațiilor dintre țările, partidele și popoarele noas-

tre, de o mare importanță sînt documentele semnate la încheierea vizitei în Somalia: Acordul de cooperare între Partidul Comunist Român și Partidul Socialist-Revoluționar Somalez, Protocolul privind dezvoltarea cooperării economice și intensificarea schimburilor comerciale dintre Republica Socialistă România și Republica Democratică Somalia, precum și programul de aplicare a Acordului de cooperare dintre cele două țări. Aceste documente deschid noi perspective colaborării și conlucrării pe multiple planuri dintre România și Somalia, dintre cele două țări și partide.

Dialogul la nivel înalt româno-somalez a prilejuit și un schimb de păreri în legătură cu probleme actuale ale vieții internaționale. Au fost abordate îndeosebi problemele legate de apărarea păcii și vieții popoarelor, îndeosebi oprirea cursei inarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, precum și probleme privind soluționarea pe cale pașnică, prin tratative a conflictelor, lichidarea subdezvoltării și înlăturarea noului ordin economic internațional, atragerea activă, democratică, a tuturor popoarelor la rezolvarea problemelor internaționale. Un loc important l-au ocupat problemele ce confruntă popoarele și țările continentului african.

Și în această țară au fost exprimate recunoștința, stîmă și înalta prețuire față de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu. „Poporul somalez — a spus președintele Mohamed Siad Barre — a urmărit cu profundă admirație contribuția remarcabilă a Excelenței Voastre la construirea României socialiste moderne prin dezvoltarea multilaterală a țării, rolul dumneavoastră proeminent în viața internațională, activitatea dumneavoastră prodigioasă în folosul cauzei păcii și securității, poziția dumneavoastră fermă împotriva oricăror forme de dominație, subjuga-

re și exploatare a omului de către om. Manifestarea populară de prietenie față de Excelența Voastră, cu care ați fost primit astăzi la Mogadiscio, reprezintă o expresie a respectului profund față de Excelența Voastră, față de partidul și poporul din România, precum și a dorinței țării noastre de a dezvolta și întări în continuare relațiile strînse de prietenie și colaborare pe plan bilateral... Permiteți-mi să folosesc această ocazie pentru a exprima Excelenței Voastre, partidului și poporului Republicii Socialiste România adevinca noastră grațitudine pentru asistența acordată Republicii Democratice Somalia în domeniile economic, al sănătății și culturii”.

Cei doi conducători de partid și de stat și-au exprimat convingerea că noul dialog româno-somalez la nivel înalt va da un nou impuls conlucrării dintre cele două țări pe multiple planuri. „Consider că vizita noastră în Somalia — a spus președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — va constitui un moment important în dezvoltarea colaborării multilaterale între partidele și popoarele noastre atît pe plan bilateral, cît și pe arena internațională”. Iar președintele Mohamed Siad Barre a declarat: „Avem convingerea că vizita dumneavoastră va cimentea și mai mult cooperarea economică, în interesul celor două țări și popoare”.

Desfășurată într-o atmosferă de căldură prietenie, de înțelegere, stimă și încredere reciprocă, care caracterizează relațiile dintre cele două țări și țări, vizita în Somalia a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, se înscrie ca o contribuție de cea mai mare însemnătate la adîncirea și diversificarea în continuare a bunelor raporturi româno-somaleze, în folosul reciproc, al cauzei păcii și colaborării între toate națiunile lumii.

ION D. GOIA ■

RECONSTRUCȚIA PĂMÎNTULUI

Directorul Spirache Pășcut se află pe aceleași dealuri cu istoria și numește chestiunea aceasta destin

Drag de vie, Spirache Pășcut a prins de la bunicii din partea mamei, oameni vrednici, agricultori dintotdeauna, așezați pe meleagurile Buzăului, în locul numit Merei. Omul cînd spune „drag”, te lămu-rește că înainte de a intra la facultate, știa bine cum trebuie să arate o vie și toate cite-i trebuie s-o fie pe rod. Bărbat întreprinzător, ambițios și cu simțul urorului, ca orice prahovean ajuns în alt județ, incredințat că dacă nu dai totu-ți pînă la patruzeci de ani, te lenevești și îți se face frică mai ales de ideile tale, inginerul Spirache Pășcut, în primul an de directorat la Gura Ocniței, se gîndea că șansa, potrivit vorbeii, nu-ți dă de prea multe ori tircoale în viață. Simțea tot cam pe atunci, că destinul său de ploieștean împătimit de vie și de toate cite decurg (sau curg) din ea, va fi temeinic legat de dealurile din preajma Tirgoviștei, de la Doicești și Aninoasa și pînă la Răzvad și Gura Ocniței. Dealuri rămase ani de-a rîndul sterpe și fără folos, dealuri cu istorie și pămînt bun cîndva, dealuri năpădite de mărăcini sau dezbrăcate, pe mari întinderi, de orice urmă de verdeață. Și la Merei, și la Buceșani, unde mai lucrase, pricepuse ceea ce era de priceput atunci cînd te ocupi de pămînt și ceea ce azi e literă de lege și cuvînt de ordine într-o agri-cultură ce se primenește: pămîntul are un singur rost, să producă, iar bucată pe care o muncești trebuie să dea neapărat mai mult decît ai cheltuit cu ea. Și iată cum idea unei mari podgorii dimbovitene, cea mai mare, pe dealurile a-mintite, prindea viață, prindea din nou viață. „Nimic nu e nou, zice el, dealurile astea au mai fost acoperite cu vie, pe urmă, totul se măsoară cu deceniile, au mai încercat și alții să înființeze plantații viticole. N-au avut însă puterea să-și ducă gîndul pînă la sfîrșit. Important este că lucrarea se află în „custodia” noastră, a specialiștilor Asociației de stat și cooperatiste Gura Ocniței”.

Cînd a fost numit directorul acestei asociații, în urmă cu doi ani, Spirache Pășcut se afla tot în fața unor terenuri chinute de intimplare: mărăcinișuri, eroziuni. Lucrurile însă erau limpezi: cele 600 de hectare trebuie să rodească, iar asociația să fie rentabilă. Și iată ce s-a petrecut în doi ani cu aceste hectare. Plantațiile clasice au fost modernizate prin completarea gurilor. Au fost curățate de mărăcinișuri. Terenurile au fost fertilizate și împrejmuite. Găsești acum plantații noi de pruni și vișini. Au fost intercalate între ele culturi de legume și fin. Sînt lucruri de meserie și bun simț care dau dimensiunea omului în stare să inobileze ceea ce atinge. Cu finul și resturile de fructe de la fermele pomicole sînt îngrășați 12 taurăși și 100 de miei. Asociația are pui de găină, rațe și găște, 25 porci, crescuți pe lingă can-tină, 150 de stupi, o hală cu 500 de iepuri pentru reproducție, rasa Supercuniorom, niște iepuri care au obiceiul să mănince puțin și să crească repede, o ciu-percărie de 100 de metri pătrați. Mem-brii asociației, cu totul 53 la număr, și-au propus să dezvolte și un sector de pre-lucrarea a fructelor. În primul an, benefi-ciul a fost de 200 000 lei, în cel următor, 400 000 lei. Cîștigurile oamenilor de la Asociația Gura Ocniței ajung pînă la 5 000 lei lunar, și faptul a dus la stabili-zarea forței de muncă. „Nu ne-a dat ni-meni sarcina să creștem iepuri sau ciu-perci, dar am făcut o treabă bună, zice directorul. La Buceșani, la singura coope-rativă care avea vie, din tot județul, unde fusesem inginer șef, am învățat să fac și cultură mare, și zootehnie, și legu-micultură. Am învățat de toate, dar n-am uitat podgoriile”. Dintr-o carte a profes-orului dr. Vasile Brezeanu, publicată în 1912, află că Mihai Viteazul, în orele sale de tihnă, nu-și neglija podgoria de la Viforita, una dintre cele mai frumoase și mai bogate din țară, în acele vremuri, și, totodată, că, la începutul veacului nos-tru, podgoria de la Aninoasa, Viforita, Răzvad făcea parte din patrimoniul vi-ticol al țării. „Ceea ce am făcut noi aici, la Gura Ocniței, este un fel de test, mărturisește Spirache Pășcut, ne-am învățat unii pe alții, au rămas doar cei puși pe treabă și am priceput cit merite din ceea ce am întreprins. Pentru noua podgorie aveam nevoie de o asemenea experiență”.

A fost ca un fel de încălzire. În concepția modernă a viticulturii intensive, cea mai mare podgorie a județului Dimbo-vița nu va semăna cituși de puțin cu ve-chile vie ale acestor locuri. Vor fi mai întii lucrări de terasare, nivelare, com-bateră a eroziunii solului și parcelare. Pe terasele largi, via va fi plantată în sis-tem intensiv, iar soiurile de mare pro-ductivitate, care vor da cel puțin 10 tone la hectar, vor fi în cea mai mare parte soiuri mixte și extratimpurii, de masă și pentru vinificație. După socotelile specia-liștilor de la Gura Ocniței, podgoria, care se va întinde pînă la sfîrșitul cincinalului pe 500 de hectare, va intra pe rod peste patru ani. Deocamdată, directorul Spi-rache Pășcut e din ce în ce mai convins

că omul sfințește locul și dacă treaba asta îl țese bine pînă la patruzeci de ani, nu va mai avea timp să lenevească, sau să-și fie teamă de idei. Și poate îl va pomeni și istoria, cu care, pînă una alta, se află pe aceleași dealuri.

RĂZVAN BĂRBULESCU

O piine în plus, oricum am răsuci lucrurile, e o bătălie cîștigată

Pe ogoarele din miazăzi, vara nu ne-a fost prielnică din cale afară. Dimpotrivă, ne-a pus la o grea încercare. Dar spre locurile unde grîul se seceră în viteză și recoltarea lui se apropie de sfîșit, oame-nii și mașinile se perindă prin umbra unui porumb a cărui statură s-a ridicat peste noapte, sub ploii în care nu mai spera nimeni, la înălțimea unei tonice certitudinii. Iar aproape de Dumăre, la sud de Băneasa, contrastul puternic între zidul verde, sănătos și dătător de speranță al acestui porumb fabulos, pe de o parte, și întinderea deprimantă a tarlalelor de grîu hăituite de secetă, ajunse înaintea unui secerăș dificil, problematic, pe de altă parte, parcă sare în privire și terorizează retina. Dar nutrește în același timp și credința, că oamenii și mașinile lor cu abilitate și trudă, cînd vor și cînd știu ce vor, pot întoarce ori cînd o infrin-gere spre culoarea victoriei.

Între două canale de irigații, pînă în zărea îndepărtată a unei păduri, zeci și zeci de hectare de grîu, invadate din flancuri de buruieni, stau în fața unor oameni încapăținați și energici. Gheorghe Vlad, Constantin Vasile, Florea Muscalu, Gheorghe Coscai și Dumitru Cercel au început încă din zorii zilei un asalt tenace și surd la orice descurajare. Lupta se poartă contracronometru, pentru că de acum înainte, cu fiecare zi care trece, doar buruiena cîștigă teren. De la com-bină la combină, șeful secției lor de mecanizare, coborît prin voință proprie la rang de șef de formație, Ion Dincă pe nume, aleargă neostenit și cu spor să mențină încapăținarea și energia mașini-lor la nivelul încapăținării și energiei oamenilor. Și nu e simplu din cale afară, nici măcar atunci cînd încrederea investi-tă în oameni e mai tare decît încrederea investită în mașini. În vetrele de burui-nă compactă, combinele gîfite, se retrag, își trag sufletul și se năpustesc din nou înainte. Tocătura mustoasă, verzuie, in-fundă tobele din minut în minut și gîndul de a renunța nu e niciodată departe. Dar privirea și mina, sub buruiana care a copleșit din loc în loc grîul, mereu in-filnesc o mulțime de boabe aurii și grele și fiecare înțelege că un minut în plus înseamnă o piine în plus. Într-adevăr, nu se poate renunța. O piine în plus, oricum am răsuci lucrurile și oricare i-ar fi prețul e o bătălie cîștigată.

Mai îngrijorat decît Ion Dincă însuși, încă din zorii acestei zile toride, se a-răta a fi inginerul agronom Gabriel Predescu, tînăr și proaspăt în meserie. O asemenea vară sucită, parcă menită să

stingă în om orice bucurie, încă nu i-a fost dat să trăiască. Și poate nu intim-plător experimentatul inginer șef al ac-cestui consiliu unic agroindustrial greu încercat de secetă, Virgil Trușmei, care a avut timp să traverseze veri și mai as-pre, și mai descurajante, a crezut de cuviință că locul lui, într-o zi de cumpă-nă, este acolo unde e mai greu, alături de Gabriel Popescu, alături de Ion Dincă, alături de combina ostentivă a mecaniza-torului Marin Vișan. Adică acolo unde oamenii chiar stau în cumpănă. Și s-a așătat de această combină, hotărît să tragă de cumpănă spre partea speranței.

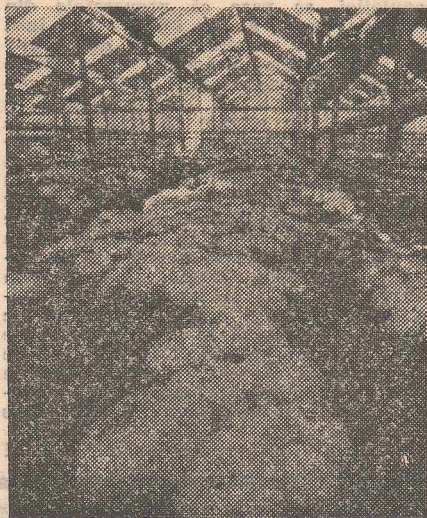
O privire asupra întregului lan l-a dumirit pe Virgil Trușmei chiar din primele clipe. Taurul se cuvenea apucat de coarne cu binisorul, dar strîns și fără izmeneli de prisos. Din pămînt, din iarbă verde, a fost adus în grabă un windrower folosit indeobște la recoltarea furajelor. Aici va fi utilizat ca un virf de lance, să tundă lizierele și vetrele înierbate, croind drum combinelor. Și combinele în-seși, după cea a lui Marin Vișan, și-au schimbat rînd pe rînd tactica, atacînd cu prioritate insulele de grîu curat. Cit de curat, se înțelege. Și treaba a început să meargă cu totul și cu totul altfel. Mult mai nefed decît în prima jumătate a zii-lei. Este adevărat, de departe, întregul lan începuse să semene cu un creștet pe a cărui răbdare învăța meserie un ucenic de frizer. Dar cînd e vorba de piine, de ce să ne potrivim la o estetică searbădă? Cînd e vorba de piine, este vorba implicit despre o meserie care se învață zi de zi, ceas de ceas.

Firește, spre amiază, inginerul agrom Gabriel Predescu i-a revenit curajul. Combinele nu se mai îfundau la fiecare minut, retragerile lor erau tot mai rare și în buncherele lor grîul verde de burui-nă nu se mai amesteca otova cu grîul curat. Pe platformele din vecinătatea magaziiilor de la sediul cooperativei ag-ricole de producție vînturarea materiei prime a pîinii de mîine pretinde acum mai puțin efort, mai puține utilaje, mai puțină energie. Și cînd Virgil Trușmei s-a despărțit în sfîrșit de combina lui Marin Vlad, după ce-i dirijase mișcarea timp de un ceas încheiat, un adevăr a-nume s-a arătat a fi deosebit de limpede: și sub această zărea a Cîmpiei Române, dracul nu este niciodată atît de negru pe cît pare a fi. Bineînțeles, s-a ris cu poftă și vorba neoașă, truculentă, însoțită și de alte vorbe dintr-o bucată, a zbu-rat cu repeziune din om în om. Și orice suris, sub soare și în plin efort, e mai larg și mai luminos decît un suris irosit aiurea.

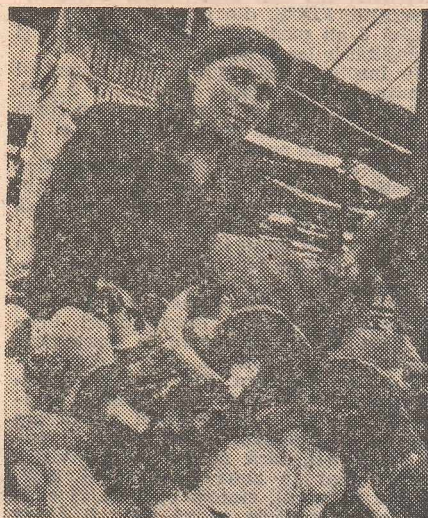
MIHAI PELIN

— Inginerul Victor Iancu — omul care găsește soluții

— Așa apar ciupercile după o idee bună

— Prima recoltă ia drumul pieței

Paguba și ciupercile

Despre rosturile și împlinirile întreprinderii de sere Popești, care în orice fel am întocmi clasamentele, este una din cele mai mari unități românești de profil, se cuvine, neîndoielnic, să vor-bim pe îndelete. O vom și face cu un prilej pe care ni-l dorim cit mai apropiat. Deocamdată, în perimetrul celor 313 hectare din zona sudică a Capitalei, pe care înțeleapta politică a Congresului al IX-lea, de valorificare superioară, științifică a tuturor resurselor, le-a me-tamorfozat din maidan în grădină cu foc continuu, vă invit numai și numai pentru a semnala la scara unui simplu fapt, puterea de-a dreptul miraculoasă a inițiativei și spiritului gospodăresc. E vorba, întocmai ca în binecunoscuta zicală, despre pagubă și ciuperci. Pa-guba nu e deloc mică, citeva milioane pe an, iar numărul anilor de cînd capi-tolul acesta fluierînd a gol nu doar în punga unei întreprinderi, ci și în saco-șele gospodinelor, e înregistrat după toate normele contabilicești se apropie de cel a degetelor de la două mîini. Fiîndcă la cîva timp după ce marile sere de la Popești au căpătat configura-ția actuală, adică după ce s-a împli-nit integral investiția, menită să asigure recoltă permanentă pe 165 hectare puse sub sticlă, prin nu știu ce erori de calcul, în aceeași zonă și-au găsit un plasament activități productive cu vîd-ță contraindicație pentru vecinătatea

unor sere. Rezultatul: de ani de zile, serele Popești se află în litigiu cu Grupul 8 construcții și întreprinderea Granitul, al loc procese, se obțin despă-gubiri în jur de 1—3 milioane lei pe an, intrucît poluarea produsă de stația de beatoane a scos pur și simplu din circuit peste 11 hectare de sere. (Atenție, nu teren arabil obișnuit, ci teren pentru fertilitatea căruia statul a investit multe milioane!) Sigur, „serele” nu și-au pus mîinile în sîn și nici mîntea în seama avocaților. S-au încercat peste 37 de specii legumicole în speranța că, măcar una va reuși să spargă plafonul cenușiu al prafului de ciment și implicit, al pa-gubei, dar fără efect. Cele citeva milioa-ne despăgubiri obținute prin tribunal nu puteau oferi în compensație nici măcar satisfacția unui singur ciclu de produc-ție normal. Starea aceasta de lucruri se anunța a fi de durată. Și așa ar fi fost dacă nu apăreau, cine credeți, tocmai ciupercile. Adică ceea ce în cunoscuta expresie „pagubă-n ciuperci” vrea să însemne lipsă de valoare, de consistență. Teribilă eroare! Valorozele directorul Petre Călin Mocanu, inginer la sere de la in-ființarea lor, pentru colaboratorul său apropiat, șeful de program Nicolae Avram, pentru inginerul Iancu Victor, șeful fermei 24, al fermei păguboase, și în general pentru colectivul sereilor Po-pești, ideea cu ciupercile a venit nu să bagatelizeze o pierdere ce nu putea fi bagatelizată, ci să acopere o pagubă în nici un alt chip recuperabilă. S-a început cu 4 000 metri pătrați, în ciclul de iarnă. S-au obținut 8,5 kg ciuperci pe metru

pătrat. Un rezultat mai mult decît încurajator. În ciclul al doilea, de primăvară, suprafața s-a extins, experien-ța s-a cristalizat și producția de ciuperci, obținută pe suprafețele devenite nepro-ductive pentru alte culturi, s-a ridicat la 10 kg pe metru pătrat. Aproape 80 tone la hectar. Tehnologie simplă, compost sintetic, prin fermentație naturală, ieftin și fără consum de energie.

Rețineri erau și mai sînt încă, rețineri datorate faptului că literatura de spec-ialitate nu încurajează realizarea unei astfel de culturi în sere, dar îndrăzneala pasionaților specialiști de la serele Popești pe care i-am numit mai înainte și hărnicia și pasiunea colectivului de muncitori, care au găsit încurajarea și sprijinul competent al conducerei. Truș-tului și întreprinderilor de sere le-au sur-montat, avînd azi de partea lor argu-mentul încontestabil al faptului împli-nit, al realizării practice. V-am semna-lat un început. Ciupercile aducătoare de mari venituri se vor extinde în conti-nuare pe orizontală, dar și pe verticală, mi-a precizat directorul Mocanu, o ex-tîndere condiționată de capacitatea asig-urării prin mijloace proprii a compos-tului și a tot ce este necesar. Ciupercile, pe care sperăm să le găsim mai frec-vent la piață, vor pune astfel capăt unei pierderi, stingînd un proces din care noi, consumatorii, nu recuperăm nicî-dată nimic.

A. NICOLAE

Fotografii de PAUL AGARICI

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută la începutul acestei săptămâni sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost examinat și aprobat Programul de măsuri cu privire la îmbunătățirea activității ideologice și politico-educative în rândurile comunistilor, ale tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate. Comitetul Politic Executiv a constatat cu satisfacție că în perioada care a trecut de la Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1982, s-a desfășurat, în spiritul indicațiilor și orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o activitate susținută în domeniul muncii ideologice și politico-educative, al dezvoltării conștiinței socialiste a maselor, al formării omului nou cu înalte calități morale și politice. În același timp, s-a apreciat că actualul stadiu de dezvoltare economico-socială a patriei impune îmbunătățirea generală a activității politico-educative, participarea efectivă a tuturor celor ce muncesc la înfăptuirea unei noi calități a muncii, în vederea traducerii exemplare în viață a hotărârilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului, a indicațiilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În lumina documentelor adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din

iunie 1982, a cuvântărilor secretarului general al partidului, organele și organizațiile de partid sînt chemate să desfășoare o susținută muncă politico-ideologică și cultural-educativă pentru ridicarea nivelului general de instruire și educare al comunistilor, al tuturor oamenilor muncii, pentru cunoașterea, însușirea și aplicarea de către aceștia, în spirit revoluționar, a liniei partidului, a principiilor ce călăuzesc politica internă și externă a partidului și statului nostru. Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat, în continuare, propunerile privind aniversarea a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român, eveniment care a încununat lupta de secole și năzuințele tuturor românilor de a trăi într-un stat unitar independent, liber, în pace și colaborare cu vecinii, cu toate popoarele lumii. S-a exprimat convingerea că această glorioasă aniversare se va transforma într-un minunat prilej de afirmare a unității întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, într-un prilej de mobilizare largă a energiiilor tuturor oamenilor muncii pentru transpunerea în viață a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră.

În cadrul ședinței au fost, de asemenea, discutate și aprobate Raportul pri-

vind situația economică a caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor și Raportul cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate conducerii partidului în primul semestru al acestui an.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o informare cu privire la vizitele oficiale de prietenie efectuate împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în cinci țări africane: Etiopia Socialistă, Republica Zimbabwe, Republica Populară Mozambic, Republica Zambia și Republica Democratică Somalia. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere noii solii de pace, prietenie și colaborare pe care conducătorul partidului și statului nostru a întreprins-o în aceste țări africane, reliefând că ea se înscrie ca un moment de cea mai mare însemnatate, cu ample și profunde semnificații în planul relațiilor bilaterale, al raporturilor româno-africane, în general, precum și în sfera vieții internaționale. Prin întreaga sa desfășurare, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în țările africane a constituit o puternică manifestare a prieteniei, colaborării și solidarității militante cu aceste țări, cu toate țările în curs de dezvoltare, în lupta pentru progres economic și social, pentru întă-

rirea independenței naționale și dezvoltarea liberă, de sine stătătoare. Comitetul Politic Executiv a aprobat pe deplin și a dat o înaltă apreciere activității intense, neobosite, desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în timpul acestor vizite, relevând și cu acest prilej contribuția esențială a secretarului general al partidului, președintele republicii, la transpunerea consecventă în viață a orientărilor stabilite de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului privind dezvoltarea colaborării și solidarității României cu popoarele care au pășit pe calea dezvoltării libere, independente. În acest cadru, a fost subliniat rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în promovarea largă, susținută a relațiilor româno-africane, în amplificarea continuă a colaborării și solidarității cu statele de pe acest continent. Potrivit aprecierii Comitetului Politic Executiv, vizitele în cele cinci țări africane reprezintă, prin rezultatele obținute, un mare succes politic, un eveniment de însemnatate istorică în dezvoltarea multilaterală a relațiilor României socialiste cu țările respective, cu tinerile state africane, cu mișcările de eliberare națională din Africa, o nouă și strălucită acțiune de politică externă a partidului și statului nostru.

P. NICOARA ■

Ce se poate face într-un an

Pe bulevardul Ion Șulea, pe locul unde se află acum Gospodăria anexă a Administrației domeniului public a Sectorului 3, nu se găseau decât niște barăci provizorii ale unui fost șantier al Trusului de construcții industriale București, înconjurată de un pământ de la care se părea că nu se mai poate face nimic, și două lacuri mici, pe malurile cărora cetățenii din cartier făceau plajă. De fapt, din barăci nu mai rămăsese decât scheletul metalic.

Povestea începe în primăvara lui 1982. La început mai timid ca din iunie, anul trecut, să se pornească temeinic la treabă.

Consiliul popular al Sectorului 3 al municipiului București a repartizat A.D.P. aproape 5 hectare de teren și barăcile de care vorbeam. Unde s-a ajuns după un an și câteva luni de muncă bine organizată, de entuziasm, de pasiune, pentru că despre asta o vorba, se vede imediat. Mai trebuie spus că la realizările acestei gospodării anexă nu a pus umărul doar A.D.P., deși lui îi revine partea cea mai importantă. Toate organizațiile FDUS, din întreprinderile sectorului 3 au participat după specificul și posibilitățile lor la această acțiune.

Ne însoțește prin gospodărie tovarășul Dumitru Calomfirescu, director la A.D.P. Sectorul 3, cel care coordonează pe lângă treburile mari ale întreprinderii și pe cele „mici” ale anexei.

— De ce considerați, tovarășe Dumitru Calomfirescu, că s-a repartizat A.D.P. sarcina de a organiza o gospodărie anexă care, iată, a ajuns una model?

— Specificul muncii noastre, avem în grijă 700 hectare spații verzi și 4 milioane metri pătrați drumuri, cred că a fost un argument. La această acțiune am fost ajutați și de alte întreprinderi. Pentru ceea ce ne propunem, o gospodărie productivă și rentabilă, doar entuziasmul nu era suficient. Este nevoie pe lângă muncă și de pricepere. Pentru activitatea în cadrul gospodăriei anexă am repartizat 18 oameni printre care și câțiva specialiști, fără de care o activitate rămîne doar în zona pitorescului. Respectiv adevărul, sîntem obligați să spunem că gospodăria anexă n-ar fi ajuns aici într-un timp atât de scurt fără sprijinul Consiliului Popular și Comitetului de partid ale Sectorului 3.

Începem cu ciupercăria. Pe strada Popa Nan, într-o clădire veche, a fost amenajată o mică ciupercărie cu o suprafață de 250 metri pătrați. Ea a avut mai mult rolul de „stație pilot”. De ciupercăria din bulevardul Ion Șulea se ocupă Stelian Ungureanu. A absolvit cursurile de instruire de la Ferma Mogoșoaia, unde a lucrat efectiv în producție un ciclu, de la compostare pînă la recoltare. Într-un birou improvizat are deja o mică bibliotecă cu tematica: ciuperci. La amenajarea modulelor metalice ale fostelor barăci au contribuit secțiile lăcătușerie ale întreprinderilor „23 August” și Mașini unelte, I.O.R. și Întreprinderea de articole de sticlă. Trusul de instalații montaj a realizat ventilația și partea electrică. Totul din materiale recuperabile și prin muncă voluntară. În timpul vizitei noastre se lucra la izolarea pereților și acoperișurilor deoarece barăcile erau improprii cultivării ciupercilor. Acum se recoltează ciuperci pe 11.000 metri pătrați. Prima recoltă a fost în 17 septembrie 1982. Stelian Ungureanu a scris această dată cu creta pe perete. Pînă și o ciupercărie are nevoie de puțină istorie. Gospodării și-au planificat pentru început o recoltă de 5 kilograme ciuperci pe un metru pătrat și într-un ciclu de 60 de zile. Pînă acum s-au obținut 6 kilograme. Pînă la trecerea celor 60 de zile se vor obține 7-8 kilograme.

Peste drum de ciupercărie, în niște foste dormitoare, s-a amenajat crescătoria de iepuri. Înainte de a intra înăun-

tru trebuie să calci pe cutii speciale în care sînt dezinfectantele obișnuite în toate marile ferme zootehnice. Inginera zootehnistă Cleopatra Mircea este șefa fermei. Nu numai de iepuri, ci și de rațe, pui și mai de curînd și de găște. A fost detașată aici de la I.A.S. Crevedia.

S-a pornit cu 1.200 exemplare de hibrid românesc pentru carne, rasa supercuni. Din decembrie pînă acum s-au obținut în plus față de matcă 10.000 produși, din care 4.500 au fost livrați unităților de alimentație publică. Anul acesta vor fi comercializate 30 tone carne de iepure.

— Tovarășe director Dumitru Calomfirescu, în ciuda numărului destul de mare de iepuri pe care doar această gospodă-

Tribuna Frontului Democrației și Unității Socialiste

rie anexă îi poate pune la dispoziția populației, se pare că preparatele din carne de iepure nu au intrat totuși încă în obișnuința noastră. Ce e de făcut?

— Deși carnea de iepure este foarte bună și este recomandată chiar în diverse regimuri dietetice nu este suficient solicitată. Ne gândim că este necesară livrarea ei în preparate sau semipreparate, prezentate cu un aspect comercial corespunzător. Multe gospodării încă nu s-au familiarizat cu carnea de iepure, iar forma de prezentare actuală nu mi se pare inspirată. Pentru că iepurii să fie cu adevărat rentabili este necesar să fie integral valorificați. Tocmai amenajăm, în curînd vor intra în funcțiune, un abator o tăbăcărie și o croitorie. Biana de iepure este ușoară și călduroasă. Se pretează și la imitații, mai ales cea de culoare albă. Ne gândim să trecem în etapa următoare la prepararea unor specialități sau a unor mezeluri din carne de iepure.

Inginerul Constantin Alexandru, șeful

biroului tehnic al A.D.P., tocmai a reușit să monteze două incubatoare achiziționate de la I.M.A.I.A. Arad.

— Pot să vă povestesc o jumătate de oră despre defectele de fabricație ale acestor incubatoare. Muncim de câteva zile să le remediem defectele și să le aducem în stare normală de funcționare. O execuție mai îngrijită, mai responsabilă a lor, mai ales că prețul de livrare nu este de neglijat, credem că este prima datorie a celor care le livrează. Pentru obiecțiuni, le stăm oricînd la dispoziție celor de la I.M.A.I.A. Arad. Acum funcționează și sperăm că la termenul fixat din toate ouăle să iasă boboci de rață.

Împreună cu ingenera Cleopatra Mircea, cea care într-un timp scurt a obținut rezultate atât de bune încît ne roagă să nu le facem publice, traversăm bulevardul Ion Șulea, în zona unde este amenajată crescătoria de rațe. Pe drum

facem un scurt istoric al fermei de păsări.

— La început ne-am procurat pui și rațele de la unități industriale cu tradiție. Intenționăm să ne asigurăm singuri materialul de matcă. Numărul mare de rațe și pui ne-au obligat să ne organizăm activitatea după toate regulile meseriei. Într-adevăr am obținut rezultate foarte bune — în 90 de zile o rață ajunge la 2-2,5 kilograme. Condițiile pe care le avem aici sînt mult mai aproape de cele naturale, ceea ce favorizează dezvoltarea lor. De la începutul anului am desfășurat 4.000 de rațe și 21.000 pui. Într-un an vom avea un rulaj de 30.000 rațe și 60 tone carne de pui. Față de spațiul pe care îl avem la dispoziție, exploatînd la maximum capacitatea existentă, vom putea ajunge, numai la rațe, la 100 tone carne pe an.

— În ce condiții se comercializează produsele gospodăriei anexă?

Masă rotundă în Carpați despre o neobișnuită eroină de serial

PINZGAU

IN CARPAȚI-2000 — NU CA TITLU DE SERIAL, CI ÎN REALITATE — PINZGAU DE TRANSILVANIA TREBUIE SĂ-ȘI REGĂSEASCĂ LOCUL CUVENIT PRIN DRAGOSTEA ȘI TRUDA CRESCĂTORILOR, PRIN AJUTORUL DAT DE STAT, REÎNNODIND O CENTENARĂ TRADIȚIE, DAR NELIMITINDU-SE LA EA.
CRESCĂTORI DE ANIMALE, CERCETĂTORI ȘTIINȚIFICI, OAMENI AI MUNTELUI ÎȘI SPUN CUVÎNTUL.

„Mă numesc TRAIAN ANDON și sînt student la Facultatea de zootehnie din Cluj-Napoca, dar nu vă scriu în această calitate, ci în aceea de om al muntelui: mă trag dintr-o familie de țărani din Bistrița-Năsăud. După studenție, aș vrea să lucrez tot într-o zonă de munte, dar aceasta este o problemă de viitor. În vacanțe, mă întorc acasă sau la bunici, la Leșul Ilvei, unde mă simt tot acasă, printre crescătorii de animale. Iată de ce urmăresc cu interes în «Flacăra» serialul Carpați-2000.

Ne frământă soarta minunatei noastre rase de taurine Pinzgau de Transilvania, bine adaptată zonelor de mare altitudine și răspunzînd prompt la orice îmbunătățire a condițiilor de creștere și exploatare. Desigur, există și la noi alte rase superioare ca nivel productiv Pinzgau-lui, dar nu în condițiile micii gospodării individuale montane, unde — crescute atît în rasă curată cît și sub formă de metiși cu Pinzgau — dau adesea rezultate mai slabe decît Pinzgau. Vorbesc, firește, prin prisma experienței limitate alor mei. Știu însă că mai mulți producători din zona necooperativizată a județului Bistrița-Năsăud, cu cîteva luni în urmă, au cerut specialiștilor de la O.J.R.S.A. Bistrița să li se asigure tauri și material seminal de rasă Pinzgau, dar atunci s-au ales doar cu promisiunile.

Nouă, celor de la munte, ni se rupe inima cînd vedem că tot mai multe vaci Pinzgau de rasă curată trebuie să le reformăm de bătrînețe, iar junicile metise (corciturile obținute de la ele) sînt departe de potențialul productiv, în condiții specifice montane, al mamelor lor la prima lactație. De aceea, îmi permit să vă rog ca în numele mai multor țărani de la munte, care sînt foarte mulțumiți de Pinzgau și vor s-o crească în continuare în rasă curată, să ne ajutați cum veți crede de cuviință. Poate că în serialul «Carpați-2000» veți publica opinii ale diversilor crescători, ale unor specialiști din zonele de munte și ale organelor centrale de resort.

DUPĂ UN CON DE PENUMBRA, REVENIREA ÎN ATENȚIE

— Stimate tovarășe doctor RADU REY, vă solicităm părerea despre Pinzgau din mai multe motive: în cartea dv. „Viitor în Carpați” ați susținut această rasă; încă în octombrie 1972 ați organizat o expoziție-tîrg în Dorna Candreni cu bovine Pinzgau; sînteți unul din specialiștii români care în anii din urmă au văzut Pinzgau la ea acasă, în Austria; în fine, v-ați dedicat cu pasiune studiului economiei rurale montane, iar Pinzgau de Transilvania se leagă direct, cum îi atestă și numele, de viața munților noștri. Dar, mai întîi, care este răspîndirea acestei rase în lume în momentul de față și cum este apreciată în țara de origine, Austria?

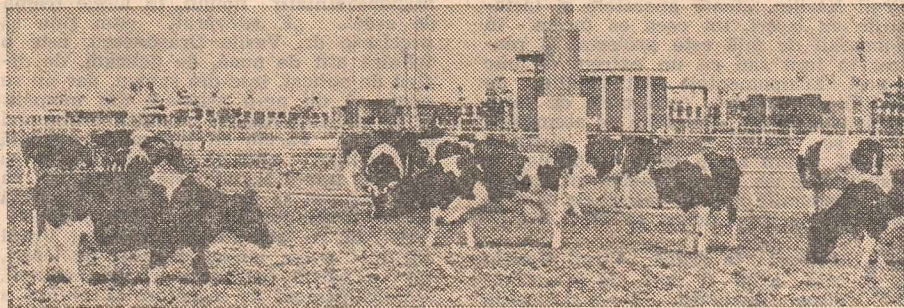
— Găsim prezentă rasa Pinzgau în Cehoslovacia, Iugoslavia, U.R.S.S., Asia de sud-est, Canada și alte țări. În Austria există un nucleu de circa 25 000 vaci „în control”, în perimetrul landurilor Salzburg și Tirol mai ales. Concuranța cu alte rase (Fleckvieh, Braunvieh) și poate o atitudine mai puțin favorabilă din partea unor specialiști locali nu prea interesează în sprijinirea unei rase care are mai rar nevoie de asistență — au condus la intrarea Pinzgau-lui, pentru un timp, într-un con de penumbră, care cred că indirect a influențat și evoluția rasei la noi în țară, fără ca Pinzgau să aibă vreo „vină”. Este o excelentă rasă de taurine specializată pentru munte, deci necomparabilă cu rasele din cîmpie, mari consumatoare de concentrate și pretențioase. În țara de origine, munca de selecție nu a încetat nici un moment, performanțele productive medii fiind mult ameliorate — peste 4 000 l lapte pe lactație, cu 4 la sută grăsimi, greutatea corporale de peste 600 kg, cu păstrarea caracteristicilor necesare mediului montan.

În momentul de față Austria le exportă din Canada pînă în Egipt, iar în țările unde a fost mai de mult introdusă se acordă tot interesul pentru ameliorarea în continuare. În 1992 a avut loc la Salzburg un congres internațional Pinzgau, se organizează anual expoziții și tîrguri Pinzgau, se publică o revistă specială, iar prețurile nu prezintă diferențe marcate față de alte rase — ceea ce contează fiind performanțele individuale. Se poate spune, deci, că Pinzgau este „în revenire de formă” și se pare că perspectivele devin tot mai favorabile, întrucît la această rasă rezistența organică se îmbină cu o valorificare bună a furajelor grosiere și cu producții mixte bune de carne-lapte-muncă, ultimul aspect (munca) trebuind să fie considerat în contextul crizei mon-

diale de energie: boii Pinzgau „trag” bine...

— Care este situația la noi în țară așa cum vă apare dv., care trăiți și lucrați într-o zonă Pinzgau — Vatra Dornei?

— Din 1972, rasa nu mai face parte din „Programul de ameliorare a raselor de taurine din R.S.R.”. Consecințele au fost defavorabile rasei și, cu excepția citorva nuclee mici, menținute ca rezerve de gene — nu s-a mai practicat timp de mai mulți ani un sistem de ameliorare și selecție, recurgîndu-se la încrucișări cu alte rase, ca Friza Roșie, Holstein-Friză, Bruna. Unitățile de stat și cooperatiste au renunțat la creșterea în continuare a Pinzgau-lui. S-a realizat un anumit grad

de metisare, însă nu de amploarea la care ne-am fi putut aștepta. Limitarea unor posibilități de furajare cu concentrate a condus la sporirea interesului pentru Pinzgau, care continuă a fi căutată de către crescătorii de animale individuali, mai ales din zonele reci, unde condițiile ei sînt esențiale.

La expoziția din 1972 de la Dorna Candrenilor am urcat pe podiumul de premiere numai vaci Pinzgau cu producții medii pe lactație de peste 4 000 l lapte și greutatea corporale de peste 500 kg. Îmi amintesc de un exemplar de peste 750 kg, proprietate a unei bătrîne din satul Poiana Negri. Aceste „plus variante” demonstrează existența în cadrul materialului autohton a unei rezerve de gene demne de luat în considerare. Acum zece ani, zona de munte a județului Suceava deținea circa 100 000 exemplare de taurine Pinzgau. Actualmente, numărul s-a redus, a sporit procentul de metisări și totuși rasa se menține (cu greu, chiar și varietatea neagră, așa-numita vacă de Dorna) prin străduințele și atașamentul crescătorilor de animale. Adevărul este că numărul taurinelor Pinzgau de calitate mediocră și submediocră continuă să fie mare și se mai practică încrucișări întâmplătoare, la această situație nesatisfăcătoare contribuind distanțele mari și virstele înaintate ale crescătorilor de animale.

— Înțelegem deci că socotii utilă o „revizuire a atitudinii” față de rasa Pinzgau.

— O reconsiderare a acestei rase, mai ales acolo unde ea s-a menținut, deci în zona de munte, ar răspunde unor necesități actuale și de lungă durată. Cred că sînt încă mulți specialiști care au crescut Pinzgau în unități de stat și care își amintesc și azi cu plăcere despre producții medii de 3 500 l lapte/vacă/lactație.

„REZERVĂ DE GENE”

DAR ESTE ACEASTA SUFICIENT?

— Tovarășe inginer AUREL ALEXOIU, în calitate de director tehnic al CENTRULUI REPUBLICAN DE REPRODUCȚIE ȘI SELECȚIE A ANIMALELOR, sînteți în măsură să explicați cel mai bine, de pe pozițiile unui for central, care este în 1983 situația rasei Pinzgau.

— Realizarea obiectivelor principale în ameliorarea taurinelor din țara noastră se efectuează în cadrul unui sistem unitar-coordonat de ameliorare. Acest sistem precizează principiile de bază ale metodologiei de ameliorare, structura de rasă planificată și metoda inmulțirii și ameliorării diferitelor populații de taurine. Concomitent cu sporirea în ritm susținut a efectivului total și matică, în ultimii 10—15 ani s-au produs modificări însemnate în structura de rasă a taurinelor, în sensul reducerii accentuate a raselor și populațiilor slab productive în favoarea raselor zonate de mare productivitate: Bălțata Românească, Bruna de Maramureș și Holstein-Friză. Iată de ce numai ele apar pe harta de zonare.

— A ieșit deci din atenție Pinzgau?

— În scopul conservării fondului de gene valoroase ale unor rase și producții locale de taurine s-au rezervat microzone de creștere în rasă curată, prevăzute în actele normative care reglementează zo-

narea raselor de taurine. Astfel, în cazul rasei Pinzgau de Transilvania, avînd în vedere adaptabilitatea la condițiile de mediu specifice zonei montane, rezistența organică, inclusiv la o serie de boli, calitatea excepțională a unghiilor (care fac ca boii de Pinzgau să se preteze la orice fel de munci, chiar la transporturi forestiere), coloritul atrăgător, și el preferat de crescătorii etc. — a fost special exceptat, pentru a se crește și ameliora în rasă curată, un efectiv de cîteva mii de vaci și vitele de la gospodăriile populației din zona necooperativizată din comunele Leșu-Ilvei, Ilva Mare, Lunca Ilvei, în județul Bistrița-Năsăud, comunele Nucet, Vașcău, Cîmpeni, Cristiorul de Jos, Lazuri de Beiuș, Lunca, Pietroasa și alte localități din Bihor.

Este aceasta suficient? Pentru a afla răspunsul, ne adresăm principalului centru de cercetări din România privind bovinele, INSTITUTUL REPUBLICAN DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU CREȘTEREA BOVINELOR, Balotești, care are în subordine șapte stațiuni de cercetare și producție din țară.

„UN BOU PINZGAU NU CERE MOTORINĂ”

Interlocutorii noștri la institutul din Balotești sînt doctorii ingineri ION GRANCIU, șef de laborator, și ARCADIE PETRESCU, cercetător principal în ameliorarea bovinelor. (Nu e lipsit cu totul de semnificație pentru problema în discuție și faptul că Ion Granciu se trage dintr-o familie de țărani năsăudenți și că tatăl său, în vîrstă de 83 de ani, are și azi în grajd vaci Pinzgau.) Ei ne spun:

— Este adevărat că timp de mai mulți ani s-a acordat la noi exclusiv atenție raselor Bălțata Românească, Bruna și Friza, deoarece aveau cea mai mare răspîndire în zona cooperativizată. Această orientare a fost justificată din conside-

rente obiective. În ultimii cîteva ani a crescut însă atenția și față de zona necooperativizată montană, unde mai există enclave Pinzgau, în special în județele Suceava, Bistrița-Năsăud, Bihor și Alba. În aceste județe — în afara vacilor cu lapte din gospodării — se întîlneau cîndva boii de Pinzgau, foarte puternici și apreciați. Cînd s-a introdus mecanizarea, rolul lor — ca și al cailor și al bivoliilor — a scăzut, practic „au fost dați la o parte”. Le redescoperim — ca și la cai — valoarea într-o perioadă de criză energetică mondială. Un bou Pinzgau nu cere motorină, el paște iarba din jur...

— Dar potențialul de lapte și de carne?

— Faptul că în zonele tradiționale Pinzgau, la munte deci, această rasă s-a menținut în gospodăriile țărănești reprezintă dovada hotărîtoare că răspundea și răspunde unor necesități economice reale.

— În calitate de specialiști din institutul central, republican de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor, sînteți, așadar, de acord cu tot ce s-a spus aci despre calitățile rasei Pinzgau de Transilvania?

— Da. Este o rasă puțin pretențioasă, bine adaptată la altitudinile mai mari, cu membre solide, rezistență la maladii și întemperii, valorificînd din plin pășunile montane și dînd un lapte cu un conținut de grăsimi comparabil cu al altor rase, care sînt însă mai pretențioase. Pe scurt, deci, Pinzgau prezintă interes din punctul de vedere al laptelui și cărnii și, în plus, poate servi drept rezervor de animale de tracțiune la munte, ceea ce azi îi conferă un avantaj deosebit.

— I se dă în prezent atenția cuvenită?

— În perioada de neglijare a Pinzgau-lui problema ameliorării a fost lăsată pe seama crescătorilor înșiși. Dacă exista un tăraș în satul respectiv, se recurgea la el, dacă nu, țărănul, presupunînd că era mai întreprinzător și nu prea bătrîn, dădea o fugă în satul vecin. Evident, nu în aceste condiții ne puteam aștepta la o ameliorare științifică. Actualmente, organele oficiale de selecție duc o activitate pozitivă în sensul selecției reproducătorilor valoroși. Este însă posibil să existe încă goluri în această activitate care — după o perioadă de delăsare — abia a reînceput. Așadar, problema este ca să se acopere întreg teritoriul care interesează rasa Pinzgau (ea va rămîne, în ciuda calităților ei, de interes local, montan). Așadar, trebuie ca reproducătorii de rasă să „acopere” în întregime teritoriul respectiv și să se înlătore hazardul de care vorbeam înainte.

„SOARTA ACESTEI RASE ESTE LEGATĂ DE DEZVOLTAREA GENERALĂ A ZONEI MONTANE”

Radu Rey:

— Esențială devine asigurarea eficienței sistemului de reproducție, care la munte cere să se țină cont de mulți factori, precum distanțele, izolarea, căile de acces nu totdeauna utilizabile, capacitatea de muncă și de instruire a actualului crescător de animale. Astfel, în afara asigurării materialului de reproducție de mare valoare se impune o asiduă muncă de selecție, operativitate, constituirea de nuclee Pinzgau valoroase, forme de co-interesare a crescătorilor, activitate in-

tenă pe linia instruirii, propagandă agricolă, tîrguri și expoziții de animale ș.a. Fără acest angrenaj, rezultatele nu pot fi satisfăcătoare.

Ion Granciu și Arcadie Petrescu:

— Întocmai. Este vorba de un angrenaj. Sînt pozitive măsurile luate în ultima vreme care duc la „reconsiderarea” Pinzgau-lui. Deși în prezent această rasă este redusă ca număr, important este ca atît cît mai există să dea satisfacție pe plan economic. Ea va rezista în funcție de condițiile ce i se vor oferi și de interesul — și cointeresarea — producătorilor. Soarta rasei Pinzgau de Transilvania este legată de dezvoltarea generală a zonelor noastre de munte și, în primul rînd, de îmbunătățirea pășunilor și finețelor alpine. Or, acestea sînt încă, în mare măsură, învdate de lăstărișuri, tufișuri și ierburi de mică valoare nutritivă. Am putea cita zona Munților Rodnei, obcele Dornelor, dar și multe altele. Se acționează pe linia îmbunătățirii, dar mai sînt multe de făcut. Ștevia se întinde și ea, pe alocuri, ca o uriașă pecingine. Cum am spus, se acționează energic pentru înlăturarea acestor mari neajunsuri, dar problema rămîne deschisă, de actualitate stringentă și se pune cu atît mai acut pentru Pinzgau, care, spre deosebire de celelalte rase, nu merge doar pentru cîteva luni în munte, ea chiar acolo „locuiește”. Programe de ameliorare a pașunilor și finețelor există — și acesta este un element deosebit de pozitiv — dar ele trebuie aplicate, să prindă pretutindeni viață. Apoi, viitorul rasei Pinzgau de Transilvania depinde și de o educație zootehnică adecvată a crescătorilor de la munte, de dotări și de alte înnoiri ale zonei montane — problemă a cărei acuitate a fost deseori subliniată, și pe drept cuvînt, în serialul „Carpați-2000”. Revizuirea pe care îl așteptăm și în legătură cu Pinzgau de Transilvania nu se poate baza numai pe tradiție, ci și pe modernizări, și tocmai acesta este sensul măsurilor luate în ultima vreme, în spiritul documentelor de partid — conchid interlocutorii noștri.

Vom mai reveni cu alt prilej la această problemă de mare actualitate economică, reținînd pentru moment concluzia că în Carpați-2000 (nu ca titlu de serial, ci ca realitate) Pinzgau de Transilvania, ca rasă adaptată condițiilor noastre montane specifice, trebuie să-și găsească locul cuvenit în acele zone locale unde poate da maximum de randament. Prin dragostea (da, dragostea) și truda crescătorilor, prin ajutorul dat de stat, reînnodînd o tradiție, dar nelimitîndu-ne la ea.

LIONEL NIȘESCU

ABC PINZGAU DE TRANSILVANIA

Este o rasă de bovine formată în zona Zell am See, Austria, regiune muntoasă cu climat rece și umed. Avînd o vechime de peste două secole, s-a adaptat acestui tip de condiții și este bine consolidată. A fost introdusă în țara noastră în jurul anilor 1930 mai ales prin tauri reproducători, cu care s-a ameliorat în primul rînd rasa locală de munte Mocănița. Nuclee mai importante s-au format în părțile muntoase ale Bucovinei și Transilvaniei (Cimpulung Moldovenesc, Rădăuți, Vatra Dornei, Gura Humorului, Năsăud, Sibiu — Cisnădie, Hunedoara ș.a.), dar a pătruns și în alte regiuni.

Ameliorarea rasei locale a durat mult, peste un secol, procesul fiind stînjnit în perioadele primului și celui de-al doilea război mondial, dar cu eforturile reunite ale unor generații de profesioniști (medici veterinari și agronomi de prestigiu) și, firește, ale crescătorilor de animale din munți s-a atins un prag destul de înalt de ameliorare a efectivului local, nascîndu-se astfel Pinzgau de Transilvania. În ordinea importanței economice, acestea i-a revenit locul al treilea, după Simmental și Bruna Alpina, care au stat la baza formării raselor Bălțata Românească și Bruna de Maramureș.

Valorifică excelent iarba pășunilor de munte, dar și finurile și furajele insulozate — deci o bază de hrănire „neconcurată” cu omul. În plus, deține calități esențiale pentru regiunea de munte, avînd rezistență organică la acțiunea factorilor naturali aspri și la un regim de exploatare mai auster. În adevăr, această rasă are: ● picioare bune, adică unghii tari, nesfărîmicioase (element important în zonele umede și pietroase, precum și pentru potcovitul boilor de muncă), cu fibra musculară adaptată travaliului impus de pante accentuate; ● piele bună, densă, cu imbrăcăminte piloasă protectoare, de unde și rezistența la boli „a frigore”, la variații bruște de climă și la frig; ● gură bună, cu dantură puternică, limbă și buze tari și mai subțiri, apte să valorifice pășuni cu vegetație măruntă și specii mai aspre; ● fecunditate și natalitate bune. Pinzgau posedă și alte calități recomandînd-o pentru condițiile naturale din zona montană, cu posibilități mai modeste de îngrijire și exploatare.

Pledoarie pentru laseri

Ca în butada „toate drumurile duc spre Roma” în ultima vreme numeroase dintre investigațiile noastre reportericești prin teritoriile cercetării științifice și aplicațiilor acestora, ne-au condus spre laseri. Acupuncturii doresc, au nevoie de laseri pentru stimularea punctelor și meridianelor în tratamentul acupunctiv. La ultimul congres internațional de acupunctură s-a demonstrat valoarea lor net superioară față de electrostimulatoare, fiind mai aproape de energiile organismului uman, mai fiziologice, ne relatează dr. Teodor Caba, unul dintre participanții români, care nu știa însă că acasă, în țară, există un laborator de laseri pentru medicină, cu specialiști de clasă în domeniu care au și realizat laserul cu argon ionizat sau kripton ionizat cu puteri mici, iar una din aplicațiile lui importante fiind tocmai fotocoagularea și acupunctura. (Precum nu cunoștea — și, de asemenea, nu e vina sa — că între 16 și 17 iunie a.c., a avut loc, la București, pe Platforma fizicii de la Măgurele, o masă rotundă chiar cu tema „Aplicațiile laserilor în medicină”). Și că aceștia așteaptă colaborarea medicilor din diverse specialități (și comenzi din partea beneficiarilor, a ministerelor cu rețea sanitară) pentru experimentarea și implementarea lor în practica medicală. Paradoxal, în schimb, când am scris despre aparatura medicală, am întâlnit numeroși medici interesați și doritori să lucreze cu instrumente și bisturie cu laseri! Discuțiind despre abordarea unor tehnici de vîrf în sudură cu directorul Institutului de cercetare și inginerie tehnologică în specialitate, dr. ing. Zeno Pircea, afirma că, pot trece oricînd la sudurile cu plasmă și cu fasciole laser dar Institutul de fizică și tehnologia aparatelor cu radiații — IFTAR — București nu a pus încă la dispoziție proiectanților de tehnologie de sudură tocmai instalațiile respective! Ca și în domeniul textil, unde s-a pus la punct o tehnologie de reparat cu un anumit tip de laser.

Așadar, am luat drumul spre IFTAR.

In 1955, cînd absolvea Facultatea de fizică a Universității din București, tînărul Vasile Drăgănescu nu posedă noțiunea de laser. Pentru că nu exista, nu apăruse încă pe această planetă. Existau însă în lume cercetări asupra emisiei stimulate a luminii (printre-un proces fizic enunțat de Einstein încă în 1917), existau însă, în țara sa, școala de fizică a profesorului Hulubei, școala de optică și descărcări în gaze a profesorului Bădăraș, preocupările aplicării unor metode optice în studiul nucleului ale profesorului Agărbiceanu. Tînărul absolvent eminent este repartizat la Institutul de fizică atomică, unde acești corifei ai științei românești dezvoltă o serie de cercetări de ultimă oră privind spectrofotometria, privind descărcările electrice în gaze, privind depunerile în vid și crearea unor oglinzi speciale, privind aspectele teoretice ale nivelurilor energetice ale unor sisteme atomice... „Studii care s-au soldat cu unele determinări ce au intrat în tabelele de date nucleare internaționale, ca de exemplu, momentele magnetice nucleare la Mercur 199 sau la Sodiu 23”, cum ține să remarce doctorul în fizică acum, Vasile Drăgănescu, șeful Secției laseri și instalații cu laseri. Și cu realizarea, la 20 octombrie 1962, sub conducerea profesorului Ioan Agărbiceanu, a primului laser românesc, la numai doi ani după ce se anunțase primul dispozitiv laser din lume, construit în 1960, de către T.H. Maiman în Laboratoarele de cercetări Hughes (S.U.A.), cu solid, un rubin, și numai la un an după construcția primului laser cu gaze, în 1961, de către o echipă de iluștri savanți — A. Javan, W.R. Bennett Jr. și D.R. Herriott. A urmat o explozie de cercetări și rezultate în noul domeniu al fizicii care este fizica laserilor și aproape imediat proprietățile remarcabile ale instrumentului au atras atenția inginerilor: în două decenii descoperindu-se mii și zeci de mii de posibilități de a obține lumină laser de la cele mai diverse substanțe, s-au studiat sute de tipuri de laseri, zeci de firme produc laseri și un număr impresionant de aplicații specifice se răspîndesc în industrie, agricultură, viața socială, de la o zi la alta... (Laserul fiind o sursă de lumină care nu există în natură, fiind de 600 de ori mai puternică decît cea care ne vine de la Soare și avînd proprietăți specifice). Primul laser românesc — de la care s-au împlinit 20 de ani anul trecut, în octombrie, și care a fost aniversat printr-o Conferință internațională, cu o largă participare, ca o recunoaștere a realizărilor noastre în domeniu — a fost obținut într-un amestec de gaze de heliu și neon (atît de moderne și azi), la lungimea de undă de 1,15 um parcă simbolic de către un grup de tineri, printre care dr. fizician Virgil Vasiliu, ing. Anton Agăfiței, dr. fizician Velculescu, selecționați de către, și lucrînd în jurul marelui mentor, om de știință și patriot care a fost academicianul Ioan Agărbiceanu. (Din păcate n-a putut fi păstrat pentru Muzeul tehnicii românești). Creînd astfel o nouă școală și o nouă deschidere pentru știința și tehnica națională, înscriind România pe lista primelor țări din lume cu activități laser ce reprezintă una din cele mai importante coordonate ale peisajului științific și tehnologic al acestui secol. (Cu fasciole laser, de pildă, s-a măsurat pentru prima dată cu precizie în istoria omenirii distanța de la Pămînt la Lună, fă-

cînd posibilă rezolvarea problemelor pentru inimaginabila debarcare a omului pe satelitul planetei sale). „La foarte scurt timp, continuă scurta istorie a epocii realizării interlocoșului nostru, ne-am orientat mai puternic spre această direcție de cercetare, străduindu-ne să ținem pasul cu evoluția fantastică, expansiunea domeniului pe plan mondial. Următorul pas important a fost construirea primilor laseri de putere (100 w), în 1967, cu mediu activ bioxid de carbon și tot în același an a fost pus în funcțiune primul laser românesc cu argon ionizat. Urmează, la intervale mici, laserii de mare putere cu mediu activ solid, laserii cu mediu activ lichid — cu colorant, cu vapori metalici, cu azot etc. În anii 1968—1969, deci după Congresul al IX-lea, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, se elaborează primul program național de laseri și aplicații, prin aportul științific deosebit al profesorilor Ioan Ursu și Ioan Agărbiceanu. Treptat, treptat, am ajuns la toate tipurile ce prezintă interes pentru aplicații”.

Desigur, n-a fost nici simplu, nici ușor, nici lipsit de spectaculozitate și de momente demne de înscris în antologia marilor descoperiri științifice, dar, siliți de spațiul tipografic și de scopul acestui articol condensăm timpul și etapele și eforturile oamenilor, acci puțini oameni care au slujit la început acest remarcabil început de eră tehnică. N-au existat — și s-au format — exact specialiștii necesari, nu erau oameni suficienți, materialele, laboratoarele, aparatura specială necesară. Și s-au creat, s-au găsit, s-au gândit încit, la ora actuală, cum ne informează unul dintre acei pionieri, dr. Virgil Vasiliu, „toate aparatele și instalațiile cu laseri, tot ceea ce facem în momentul de față este proiectat și realizat în țară sau cu un extrem de mic import. Echipamentele sînt gândite de cercetătorii noștri, proiectele de către specialiștii noștri, execuțiile de asemenea, totul se materializează în sistemul ICEFIZ. Acum avem toate condițiile și posibilitățile să oferim industriei, cercetării, economiei noastre laserii de care ar avea nevoie. Beneficiari să fie”.

Doctorul în fizică Virgil Vasiliu care avea 5 ani de la absolvirea facultății și mai puțin de 28 de ani de viață, cînd participa la o creație științifică de o asemenea anvergură, conduce actualmente colectivul de laseri cu heliu-neon și de echipamente cu laseri. Este un om modest și simplu și absolut obișnuit ca înfățișare, dar ochii trădează ceva neobișnuit, o forță aparte. Și, într-un fel, chiar ca biografie. Reprezintă biografia unei generații. Este fiu de învățător de țară, moldovean, din comuna Bărgăoani, și, la rîndul ei, inițial, s-a pregătit să urmeze nobila misiune a tatălui. Noul destin al țării schimbă însă traiectoria vieții elevului de școală normală. Primește o repartiție pentru a candida în învățămîntul superior și-și alege fizica, evident, pentru că era foarte bun la fizică și pentru că „o consideram mai apropiată de realitate față de toate științele teoretice, supranumite exacte, de care mă simțeam

atras”. Altfel, într-un învățător de țară, ar fi murit un om de știință! O eră nouă a României, a României socialiste l-a recuperat, ca pe mulți, foarte mulți dintre cercetătorii, inventatorii, oamenii de cultură, intelectualii de excepție de azi și care, în alte date istorice nu se știe dacă ar fi ajuns ceea ce sînt (mulți știm cu siguranță că am fi fost altceva). Îl găsim în laboratorul său, dirijînd ca un rezizor o aparentă dezordine de aparate. Un „operator”, un om cu aparatul de fotografiat îi ascultă comenzi, trage clișeu după clișeu, din toate pozițiile, o tînără colaboratoare „il sicie” cu întrebări despre ce și cît să scrie pe niște foi de hirtie. E cald, apropiat, jovial cu toți și cu atenția distributivă spre tot, nu scapă un amănunt. Nu e nici pe departe dezordine, se lucrează la alcătuirea unui program de marketing, se alcătuiesc prospecte, fișe tehnice, fișe de aplicații și performanțe, cataloage de produse. Are de gînd ca în luna august să înceapă un turneu prin țară pentru a prezenta uzinelor, unităților de cercetare, de învățămînt superior, altor posibili beneficiari — și pot fi atît de mulți! — aparatura și instalațiile cu laseri ce se pot realiza la IFTAR în vederea implementării acestora în practică.

Au trecut deci două decenii de la prima creație. Cercetarea, proiectarea și prototipurile au ajuns undeva foarte sus, în pas cu ceea ce se petrece pe plan mondial, dar pătrunderea lor efectivă în economie nu merge în același ritm. Din felurite inerții, ascunzînd în unele locuri necunoașterea, în altele neasumarea responsabilității noului, în altele teama de eșec... „E adevărat, cum ține să precizeze dr. Vasile Drăgănescu, este o tehnică atît de nouă, de delicată, de dificil de aplicat, iese din șablon, dar nu se poate să nu ne-o asumăm din moment ce ea aduce fantastice beneficii economiei naționale. Facem cît putem propagandă pentru laseri; știm că mentalitățile nu se schimbă într-o zi, dar este inadmisibil ca unii ingineri să se mire și să nu creadă că, de pildă, lumina poate tăia metale”.

Si iată, în laboratorul doctorului Virgil Vasiliu avem numai o gamă de laseri, cu o paletă extraordinară de aplicații. Un echipament de orientare și control a direcției în subteran. Conceput pentru orientarea instalațiilor complexe ce se introduc în țara noastră în industria extractivă a minereurilor pentru forat orizontal în secțiune plină cu diametre mari. Cu ajutorul căruia se orientează săparea cu precizie și productivitate deosebite. Laserul cu heliu-neon este în general utilizat în echipamente de aliniere. S-a aplicat pentru prima oară la calea ferată, la Beia, pentru direcționarea liniei între Brașov și Sighișoara, apoi la Mestecăniș, pentru dublarea liniei Suceava — Birnova — Iasi, actualmente pentru calea ferată aflată în construcție, Curtea de Arges — Rm. Vilcea... Precizia de aliniere tipică pentru sistemele noastre fiind de plus, minus 5 mm la 100 metri, corespunzătoare registrelor internaționale și care nu se poate obține cu nici un alt sistem clasic. Se mai pot

utiliza la alinierea stîlpilor de rezistență la hale industriale, la montarea șinelor podurilor rulante, pentru dirijarea lucrărilor de nivelare pe șantierul de îmbunătățiri funciare (atît de multe azi la nivelul țării și mult mai multe în cincinalul următor), dirijarea construcțiilor de tuneluri de aducțiune la hidrocentrale, sau pe verticală la puțuri de mină și turnuri de răcire. Examenul sînt date și luate cu note maxime. La tunelul de aducțiune de la Hidrocentrala de pe Lotru — în anii 1975—1977 — la primul coș de fum de la Termocentrala Turceni, precum și la înălțarea turnurilor ei de răcire, la un puț de mină din zona Băii Mari... „S-au pus la punct o întreagă familie de laseri cu heliu-neon formată din LG 5, LG 10, 50, 301, LG 1, 1 R... ce se pot livra separat pentru cercetări și măsurători în diverse laboratoare. Un alt echipament — ROTOPLAN — cu baleiere, cu capacitatea de rotire a unei luminoase poate circumscrie un plan de suprafață, de pildă unde sînt bălțiri sau excese de umiditate, după care pot lucra scrope și alte utilaje. Cu care se pot efectua și ridicări topometrice pentru șosele, construcții de aeroporturi, piste de decolare, fundații deosebite, de mari dimensiuni pentru hale industriale, spre exemplu pentru laminatoare... Încă o direcție de aplicații fiind industria siderurgică — pentru alinierea și ghidarea utilajelor care trag țevile. Un asemenea serviciu, calculabil în milioane și milioane de lei, îl aduce un laser românesc la Galați, la Combinatul siderurgic, orientînd foarfecele de tăiat tablă laminată pentru a executa dimensiunile și formele cerute de beneficiari. Cînd nu a avut un asemenea echipament cu laser, pierderile erau foarte mari; dacă tabla în loc să fie tăiată la cotele unui dreptunghi perfect, avea erori peste limitele admise, un astfel de trapez descalifica o materie primă, deosebit de scumpă pe toate piețele lumii și deficitară, de la categoria I la a II-a. O altă familie de aparate — LASINTERF — sînt destinate construcțiilor de mașini, să echipeze mașinile unelte pentru măsurători de cote și viteze. Aceste interferometre cu laser sînt instrumente complexe, de mare finețe, capabile să măsoare cote și viteze de lucru cu precizie pînă la 0,1, 0,6 microni. „E o sculă foarte scumpă, ține să precizeze fizicianul Virgil Vasiliu, adusă din import ar costa de la 60.000 de dolari în sus. În general, firmele producătoare de mașini mari, unicat, nu vind și interferometrele cu laser, tocmai pentru că sînt extrem de scumpe. Noi le-am realizat împreună cu cercetătorii de la ICSIT „Titan”. De exemplu, pentru turbinele de term și hidrocentrale, mașini uriașe, extrem de complexe și ale căror motoare trebuie să lucreze cu precizie extrem de mari și la turajii fantastice. Verificarea acestora se poate face în cel mai înalt grad cu interferometru cu laser. De asemenea, s-a pus la punct un interferometru pentru măsurarea abaterilor de la rectilitate și planeitate a suprafețelor metalice industriale (LINLAS — linie cu laser) care poate dirija precizia montării mașinilor mari (de pildă a strungurilor carusel gigant, cu comandă program), reparațiile capitale, pentru a fi readuse la aceleași performanțe și apoi verifică și măsoară cotele pieselor pe care le prelucrează, înlăturînd rebeturile ori toleranțele prea mari ce descalifică produsele. Pretențiile tehnicii actuale sînt extraordinare”.

Dar, iată sînt necunoscute sau ignorate la ele în țară, de către numeroși beneficiari care ar trebui să se bată pentru ele. Ca și alte tipuri și familii de laseri românești de prestigiu și de valoare egală cu ceea ce se realizează în țări foarte avansate industrial (cum ar fi cele pentru controlul nedistructiv, în speță pentru controlul sirmelor, cablurilor, în timpul tragerii, pentru etalonarea de precizie a ceasurilor comparatoare, controlul nedistructiv holografic, pentru determinarea poluanților în apele reziduale cu laser cu colorant, laseri pentru medicină — oftalmoscop cu rubin pentru operații pe ochi, bisturiul cu laser cu bioxid de carbon, coagulator cu laser cu argon ionizat) ce nu sînt nici cunoscute, nici solicitate suficient. Chiar și instalațiile pentru sudură, pentru debitări, pentru tratamente termice, asigurînd pe lîngă calitatea produselor o imensă economie de energie care se consumă prin sistemele clasice. Cum ne spune șeful secției, dr. Drăgănescu, „dinspre industrie se vine mai greu spre noi uneori doar cînd o solicităm. Dar noi sîntem, puțini, cîteva sute, cu muncitori cu tot, și nu putem să ne ducem peste tot. Și totuși ne ducem. N-avem nici un specialist în metalurgii, spre exemplu, deci metalurgii și sudorii ar trebui să ne solicite și să-și cerceteze și să-și pună la punct tehnologiile cu laseri. Noi le oferim laserii și asistența tehnică și colaborarea. Toți vor să ia aparate gata și nu să subvenționeze punerea la punct de tehnologii, deși industria e cea interesată și cea care deține fondurile”.

Se prețestează mereu, o știm, e supremul subterfugiu, plapuma caldă a inerției, „nu avem bani”, „nu avem prevăzute investiții pentru așa ceva”. Deși toate întreprinderile de la cele mai mici la vasele combinate au prevăzute fonduri de investiții pentru tehnica nouă, care nu odată se cheltuiesc pentru niște biete mărunțișuri, bine fardate pentru a părea „tehnică nouă”. Iar tehnica cea mai nouă, a laserilor, începe să îmbătrînească în prototipuri. Fără comenzi, IFTAR-ul cum poate să le fabrice, el de unde se poate subvenționa? E momentul ca ministerele productive care au încheiat, dealfte, protocoale parafate prin semnături ale ministrilor, asigurînd astfel conducerea de partid și de stat că vor impulsiona implementarea tehnicii laserilor în producție, să-și respecte obligațiile.

Pentru un centru de terapie naturală complexă

Pe măsură ce întreprinderea „Plantavorel” din Piatra Neamț (despre a cărei activitate de folosire a „farmaciei naturii” am mai scris) a depășit faza tatonărilor, găsindu-se înaintea elaborării primelor șarje de medicamente, așteptate pentru septembrie, se pune tot mai mult problema utilizării cît mai eficiente și cît mai largi a așa-zisei terapii naturale, în mare măsură concepută pe baza ideilor și brevetelor de invenție aparținînd doctorului în farmacie Ovidiu Bojor și colaboratorilor săi. Problema fiind, din paginile noastre, cunoscută, nu vom reveni asupra ei decît pentru a înainta forurilor de resort, Ministerului Turismului în primul rînd, o propunere. Aceea de a înființa la Durău, în județul Neamț, un Centru de terapie naturală și fitobalneologie (și nu numai, apiterapie, de pildă, cu „Aplarnil”, „Apliarprop”, „Hepatoapimel” etc., s-ar potrive de minune), sub direcția îndrumare a Direcției sanitare Neamț, cea care, cu dovezi imbucurătoare, tutelează și activitatea „Plantavorelului”.

De ce la Durău? Pentru că, din cite cunoaștem și din cite ne-a informat însuși doctorul Bojor, amenajarea unei astfel de unități, fie și la început, cu caracter experimental, n-ar antrena cheltuieli, existînd la fața locului dotările necesare. Ar mai decide, în această desemnare, apropierea de Piatra Neamț, cît și faptul că, pe lîngă produsele naturale deja avizate („Nicotinostop”, „Hepatoapimel”, „Antihipertensil” etc., denumiri provizorii), s-ar putea utiliza la Durău și altele, „Sedocalm”, „Prostatin”, „Normoponderol” etc., aplicate preclinic și ambulator pînă acum. Pe plan județean, toate aceste medicamente, care au dat bune rezultate (D.D. din Ștefița ne-a scris recent, informin-

du-ne că parkinsonul său s-a ameliorat net datorită tratamentului cu un produs vegetal), n-ar mai trebui să aștepte (ca celelalte) vreme îndelungată spre a fi omologate, producerea și administrarea lor imediată fiind, la acest nivel, permisă de lege. Totodată, se știe, Durăul oferă un cadru natural reconfortant. Microclimatul său, ca și atmosfera puternic ionizată, ar putea contribui la recuperarea mai rapidă a sindroamelor astenice, a nevrozelor etc.

Un asemenea centru s-ar adresa, în egală măsură, tinerilor și persoanelor de vîrstă a doua. Acestea din urmă ar putea găsi la Durău mare parte din remediile terapii naturale, „Hepatobil” (coleretic, colagos, antispastic, hepatoprotector), „Antihipertensil” (impotriva sclerozei vasculare și arteriale), „Normoponderol” (combate obezitatea) etc., într-un cadru complex, implicînd fitoterapie, apiterapie, fizioterapie, aromaterapie (ar fi primul punct de acest gen din Europa). Dacă medicamentele enumerate, și altele din aceeași gamă, au fost realizate sau sînt în curs de realizare printr-o asiduuă colaborare, Ministerul Sănătății, Ministerul Chimiei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cooperînd eficient, deschiderea unui Centru de terapie naturală complexă ar depinde, în principal, de Ministerul Turismului. Din cite cunoaștem de la dr. Petrică Moldoveanu, specialist în promovarea produselor și metodelor originale românești de tratament, se studiază această posibilitate. Sugerăm să se acționeze fără întîrziere, punîndu-se la dispoziția amatorilor români și străini, condițiile necesare, operațiune care repetăm, n-ar angaja decît amenajări minime.

OVIDIU IOANIȚOIA

CICI IORDACHE-ADAM

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

CONSTANTIN

LUCACI:

Esteticul
și
political
se
întrepătrund

Fotografie de
PAUL AGARICI

Născut la 7 iulie 1923 în Bocșa-Banat, Constantin Lucaci urmează mai întâi cursurile Academiei Libere de Artă din București și, ulterior, Institutul de arte plastice „N. Grigorescu” (clasa prof. C. Medrea) pe care îl absolvă în 1953. În 1963, frecventează cursurile Academiei de arte frumoase „Pietro Vanucci” din Perugia — Italia. Începând din 1948, participă cu regularitate la expozițiile anuale și biennale de artă, artistul fiind totodată prezent la numeroase expoziții personale și colective din țară și străinătate: București, Timișoara, Cluj-Napoca, Helsinki, Praga, Moscova. Organizează două expoziții personale în cadrul bienalelor de la Veneția și recent — în anii

1982—1983 — alte două expoziții personale, la Ferrara și Roma, care s-au bucurat de o călduroasă primire din partea publicului și a criticii de specialitate italiene. Autor al unor monumente (Luchian — Parcul Herăstrău, București) și lucrări monumentale ca „Dialogul undelor” (amplasată în fața Televiziunii Române București), „Monumentul Partizanilor” (în orașul Turnu Severin) sau ca polipticul aflat la Casa Sănătății Mondiale de la Copenhaga. Un loc aparte în seria lucrărilor monumentale și de inginerie artistică îl ocupă fântinile (fântinile cinetice de la Constanța, 1971, Drobeta-Turnu Severin, 1979, și Vaslui — 1982). În 1974 este laureat al Premiului U.A.P.

— Constantin Lucaci, lucrările dumnea-voastră emană un rafinament extraordinar și viguros totodată; o „rafinată originalitate greu definibilă” — cum a spus uneori critica — încât ai impresia că arta, că sculptura dv. vin dintr-o îndelungată tradiție, că ați fi sculptor din tată în fiu. Vi se pare ceva fals în această impresie sau puteți, eventual, să-i explicați cauzele?

— Când faci o artă spirituală — sculptura în cazul de față — totul e foarte dificil și totul trebuie să ți se prezinte ție, artistului, via cervello și nu via cuore. Adică eu cred că starea sau amploarea

stării emoționale în fața unei opere de artă e mai mare decât vine pe calea creierului decât a inimii. Or, unui om ajuns la un anumit nivel de cultură — cum este, orice s-ar spune, receptorul de artă de azi — și care s-a desfășurat cu marile creații ale omenirii din toate domeniile, trebuie să i se exalte nu numai inima, ci, așa zice, în primul rând mintea. În chip inevitabil, apelez în acest caz la cultură, la spirit, pentru că, așa cred, arta nu e cunoaștere în sensul fizic, matematic, al lucrurilor; ea mi se pare o realizare deplină a cunoașterii lumii prin metaforă și idee sau, mai precis, prin metafora

idei care acționează ca un element catalizator asupra individului.

— Tot nu mi-ați răspuns la o parte a întrebării: de unde acest rafinament al gândirii formelor în sculptura dv.? Ce credeți: avea dreptate filozoful (român) care spunea că „rafinamentul e semnul vitalității deficiente”?

— Părinții mei n-au fost sculptori, nici măcar intelectuali. Dar asta nu înseamnă că nu aveau o sensibilitate artistică — nativă, așa spune, dacă mă gândesc la mama, care picta, picta în felul ei dar picta. Bunica nu picta, în schimb bunica făcea cele mai frumoase chilimuri inflo-rate — dar nu cu „floricele” cum se fac azi — în care trăia o geometrie secretă și acel abstractism specific bănașenilor, un abstractism și o geometrie care au parcă în ele ceva grecesc.

— Ceva grecesc ați spus ?? Dar cum a pătruns Grecia în Banat?

— N-a pătruns, ci a rămas, fiindcă n-au pătruns turcii. Așadar, în cazul meu, cred că formula rezistă foarte puțin sau deloc, fiindcă impulsul pentru armonie și fo-mă (abstractă) l-am avut pe calea culturii și a culturii de viață care înseamnă vigoare. Cultura fără vigoare — eu așa numi-o dresură, pur și simplu dresură culturală.

— Ca unul care ați umblat mult prin multe țări pe unde ați avut expoziții, spuneți-mi: ați întâlnit astfel de oameni... dresați?

— Am întâlnit și artiști și cărturari adevărați dar și destui despre care se vedea cit de colo că sint dresați. Aceștia din urmă păreau a avea cunoștințe multe, multe informații, dar era suficient să-l ascuți ca să-ți dai seama că la ei cultura era o poșghită subțire, era retorică pură, nu avea un fond uman profund.

— Constantin Lucaci, cum ați reușit să vă faceți o cultură atât de diversă?

— Poate că m-a ajutat natura mea de om și de artist care operează — e obligată să opereze — cu sinteze. N-am citit foarte mult, dar un demon al selecției m-a împins întotdeauna să citesc numai ceea ce trebuie și ce-mi trebuie. Când vorbesc de selecție, mă gândesc la citeva din operele fundamentale pe care eu le-am descoperit nici prea devreme, dar nici prea târziu. Când am citit în original *Un uomo finito* de Papini sau *Jean Christophe* de Romain Rolland, am avut — îndeosebi în cazul lui Jean Christophe — revelația eroului care trece prin toate chinurile, care pentru a-și făuri destinul trebuie să suporte mult, foarte mult. Mă șochează când mi se spune de pildă că azi Jean Christophe „nu mai place”. Cui nu-i mai place această mare carte? Snobilor, desigur.

— Dacă acestora le-am spune, de pildă, că vor găsi în ea mitul pygmalionic, ar citi-o pe nerăsuflăte...

— Poate că ai dreptate, mai ales dacă mă gândesc că, în fond, Shaw nu a adâncit mai mult problema în *Pygmalion*-ul său decât Rolland. Revin la se-

(Continuare în pag. 14)

CONSTANTIN CRIȘAN

Desene pe asfalt

Un simbol

Îți propun, cititorule, o supoziție fantastică: toate marile monumente ale umanității sint militare, adică exaltă fapte ostășești! Nemurind biruinți și înfrinși. Nume strălucitoare ori fără... nume. Sint piramidele egiptene doar megalitice cripte funerare? Doar monumente ale orgoliului faraonilor? Sint piramidele aztece doar „bânci” de însemne criptice miraculoase, „biblioteci” de date și sigle nice până acum descifrate? Ce a fost Colosul din Rhodos? Ori (chiar) Colosseumul roman? Turnul Babel, grădinile Semiramidel, Parthenonul, templele birmane, pietrele ciclopice din Britania (Stonehenge), dar și domurile evului mediu (dedicate lui Isus-soldatul, în războaie religioase) de proporții continentale, toate, imi par a fi semne ale unei istorii militare a planetei. Mărturisit ori lesne de dedus, scoal zidirii primei cărămizi a acestor monumente a fost legat de asura meserie a soldatului, de meșteșugul armelor lui.

Ingenuncheate de ruină, arse de focuri pustitoare ori de hecatombe geologice, au pierit arcuri de triumf, mausolee și ele triumfale, munți sculptați cu nume făloase... Unele — puține — mai răsar și azi în calea armatelor de turiști ce le cercetează cu blazare.

Dar noi?

Care sint monumentele noastre?

Să fie coamele de munți cu stînci pe care nu natura le-a cioplit ci mina pietrarului-artist (Omul, Babele, de pildă) și în inima cărora zac poate sipețe cu comorile bătrînilor regi daci? Să fie mirabilele înjghebari de la Sarmizegetusa?

Popor vestit încă din antichitate pentru știința de a „bate război”, românii nu s-au grozăvit nicicînd cu puterea armelor lor și în clipele în care li s-a îngăduit să mănince dulcea piine a păcii, ei mai ales griul l-au desenat cu aur și fructele le-au colorat și mai cu seamă s-au dedat cîntecului (nescris) și bucuriei muncilor simple.

Dar un monument al războaielor lor există în fiecare sat, așa zice în fiecare ogradă românească, în chipul florii cu tipar smerit căreia îi zicem singele voinicului. Să fabulăm o poveste despre floarea amintitoare a vechilor glorii? Nu e nevoie. E atît de transparentă sugestia pe care ne-o propune, abia rostit, numele ei încît putem imagina cronici fără de sfîrșit din care ne apare profilat peste spații de timp eroic inflexibil și viu, el, Soldatul român, mai generos cu singele decît cu vinul — împărații Romei. Și ars de propria-i sudoare ca Hercule, de cămașa-i otrăvită.

Fiți atenți cum călcați!

Să nu strivim floarea-mausoleu-piramidă-arc de triumf-sarcofag-cenotaf-templu și nebiruită cetate...

GHEORGHE TOMOZEI

Ca un pandant la cea de-a XV-a ediție a Festivalului interjudețean Călușul românesc, a fost organizat la Caracal și un foarte interesant tirg al olarilor intitulat Pomul vieții. Alături de ceramica de Horezu (au expus Victor Vișoreanu, Dumitru Șchiopu, Gheorghe Iorga și Dumitru și Ion Mischiu), alături de ceramica de Corund (au expus Ilyes Mihaly, Balasz Adalbert, Szasz Domokos și Hecser Zoltan) și alături de un singur reprezentant al ceramicii de Sisești (Titu Martin), au expus și reprezentanții ceramicii locale, de Oboga: Grigore Ciungulescu, Ion Răducanu, Marin Trușcă și Gheorghe Trușcă, stand din care vă prezentăm o sugestivă imagine

Fotografie de NICU CIOREI

E un june sfios și drăgălaș. Imi dă un teanc de file scrise de domnia-sa — primele poezii — și, în timp ce le citesc, spune:

— Eu sint din generația lui Ioan Alexandru...

Și pentru că mă vede nedumerit, adaugă rapid:

— Știi, din generația lui Adrian Păunescu, din generația lui Mircea Dinescu...

Cam multe generații, cam puțintel insul! E un june sfios și scrie poezii sfoase. E un june drăgălaș și scrie poezii oribile. Nici urmă de talent. Zero. Dar e greu să-i spui unui „reprezentant” — al unei generații, ba nu, a trei! — că e poate un om de treabă, dar ca autor nu reprezintă nimic, decît poate neantul.

Afirmatii de tipul celor de mai sus auzi prea des („eu sint din generația lui Nichita Stănescu, eu din cea a lui Mircea Cărtărescu”) și ele încearcă să fie de cele mai multe ori justificări de moment pentru inexistența unei personalități proprii. E de fapt o uzurpare de nume. Pe el, pe veleitari, cum îl cheamă? De ce se recomandă cu numele altora? Ca și cînd ar fi de ajuns să ai douăzeci sau treizeci sau patruzeci de ani ca să faci parte automat din generația poezilor de vîrstă respectivă! Sigur, în anii începutului e plăcut și util să aparții unui grup mai larg de prieteni literari (adesea invidindu-se în ascuns, dar sprijinindu-se frățește în momentele dificile); mai târziu însă, fiecare poet, dacă poet este, reprezintă doar poezia țării sale. Și pe el însuși, firește.

Cu o excepție. A existat, cred, un

moment cînd, la noi, cuvîntul „generație” reprezenta ceva; el avea greutate și un înțeles precis. Dar nici nu era de fapt o generație, deoarece criteriul vîrstei nu prea acționa. Generația — să-i spunem totuși așa! — lui Labis, Nichita Stănescu, Dimov, Baltag, Mircea Ivănescu, Păunescu, Ion Gheorghe, Sorescu și a altor poezi, nu

Biblioteca în aer liber

Generații

inferiori ca valoare acestora, reprezenta — prin 1960—1965 — poezia veritabilă venită după vreo douăzeci de ani de secetă, după un lung răs-timp în care poezi adevărați fuseseră doar cițiva și trăiseră ca niște excepții.

Pentru istoria literară, conceptul de „generație” e util și azi, dar în viața obișnuită apartenența de vîrstă la o generație tînde să devină o justificare pentru veleitari și o dovadă a lipsei de mindrie la poeții prea sfioși. Eminescu făcea și face parte din generația Eminescu. Arghezi din generația Arghezi. Jebeleanu din generația Jebeleanu. Beniuc din generația Beniuc. Ileana Mălăncioiu, Constanța Buzea sau Ana Blandiana din genera-

țiile ce le poartă numele. Cum o să aparțină un artist generației altuia? Dacă sint poet (nu-s eu cel chemat s-o spună...) aparțin generației mele, ce se compune din mine singur. Chiar și concepte atît de nesigure ca „modernist” și „tradiționalist” parcă tot sint mai clare decît această denumire de „generație” care nu ține seama decît de asemănările de pe buletinul de identitate și nu are nici o legătură cu literatura.

În anul 1980 s-au născut — în această ordine — Ion Buzdugan, Tudor Arghezi, N. M. Condiescu, Mihail Sadoveanu, N. D. Cocea. Cum în privința conceptului de „generație” cronologia primează, să spunem că Arghezi și Sadoveanu au făcut parte din glorioasa generație Buzdugan? Ar fi ridicol. Intrucît anul acesta doi scriitori importanți, Adrian Păunescu și Mircea Iorgulescu, implinesc patruzeci de ani, să spunem că toți cei de-un leat cu ei fac parte din generația Păunescu-Iorgulescu? Nu, atît scuzele-pe care le invocă înșii slabi de inger, cit și posibilele acuzații care i se pot aduce cuiva că și-a „micșorat” sau și-a „trădat” generația cad alături. Fiecare scriitor are numele lui, un singur nume. Numele acesta — și nu cel al unui posibil șef de generație — trebuie să-l onoreze scriind cărțile pe care le așteaptă de la el cititorul său anonim. Anonim? În cazul marilor scriitori, e vorba de milioane și milioane de cetățeni, și nu divizați în generații, ci fiecare stăpîn pe numele său.

FLORIN MUGUR

Eveniment

Tineretea unui joc bătrîn de cînd lumea

Ce era, înainte vreme, prin anii 1960, să zicem, cînd l-am văzut pentru prima dată, Caracalul?! Îndrăznim să spunem — și credem că nu vom supăra pe nimeni — că era un oraș oarecare. Un fel de tîrg pe care timpul, dintr-o toană a lui, l-a născut și, tot dintr-o toană de-a lui, l-a cîntat în mijlocul uriașei cîmpii a Romanișilor. Un oraș în care, aidoma altor orașe ale țării, aproape că nu se întîmpla nimic. Firește, oamenii locului s-au tot opintit să-l împingă în vîltoarea timpului, dar umarul lor n-avea în ce să se opintească și timpul curgea parcă pe-alături și Caracalului nu-i rămînea altceva de făcut decît să se mindrească, în continuare, cu impunătorul edificiu al teatrului, o superbă clădire pe-al cărui frontispiciu sînt săpate cîteva litere care ne atrag atenția că ne aflăm în fața unui TEATRU NAȚIONAL. Și se mai mindrea, desigur, și cu acel parc despre care se spune că ar fi o copie mai mică a Cîșmigiuului bucureștean. Și totuși, în clipa de față, Caracalul este un oraș în adevăratul sens al cuvîntului, acest adevărat sens al cuvîntului fiind acoperit de faptul că, nu neapărat peste noapte, s-au ridicat în Caracal cîteva întreprinderi cum ar fi cea de vagoane, cea de anvelope, de mobilă, de tricotaje și de conserve. Caracalul a intrat, deci, în rîndul adevăraților orașe ale țării și această afirmație este pe deplin întărită și prin faptul că i-a fost incredințată, pentru a cînta oară în 15 ani, onoarea de-a găzdui o amplă manifestare culturală, cea de-a XV-a ediție, jubiliară, a Festivalului interjudețean „Călușul românesc”.

Timp de două zile, deci, sîmbătă și duminică, mai exact spus în 23 și 24 iulie, străzile Caracalului au fost cutreierate și am putea spune, mai corect, că au fost chiar înfrumusețate de zeci și zeci de formații de călușari, călușeri și călăuți venite din toate colțurile țării. Ba, mai mult decît atât, la acest superb concurs care a debutat, în fiecare zi, cu cite o fastuoasă paradă a portului popular, ne-a fost dat să întîlnim pînă și acel magnific șir al **Fetelor de la Căpîlna** care au ținut și de-a culoare și, de ce nu, să le arate băieților că și fetele au un dans al lor, numai al lor, cel puțin egal în vechime și frumusețe cu freneticul și tulburătorul joc al călușului. Dar dincolo de această primă consemnare formulată nu doar pentru a respecta regulile poliției, să dăm curs periplului nostru reportericesc printre zecile și zecile de formații. Ne-am apropiat, deci, mai întîi și-ntîi, atrași fiind de culoarea albastră a cămașilor lor, de călușii din comuna **Potcoava, județul Olt**, primul dintre interlocutori fiindu-ne **Florin Moșteanu**, în vîrstă de numai 3 ani și jumătate, dar înfipt ca unul de 15 ani, intrucît, la întrebarea noastră „cîne-i vîtaful vostru?”, acea moșideată de om a sărit ca ars și, spre hazul tuturor, a spus clar și răspicat: „Eu”. Ne-am oprit apoi în dreptul unor călușari cu un costum aparte: pantalon negru, cămașă albă, dar cu un batic negru foarte mare care le acoperea jumătate din bust. Erau călușarii din satul **Zorile, comuna Adamclisi, județul Constanța**, pentru prima oară prezenți la Călușul românesc. Aveau să cucerească, în final, un binemeritat loc II, spre bucuria vîtafului lor, **Gheorghică Orăscu**. Tot pentru prima dată în concurs, intrucît formația s-a încropit chiar în timpul pregătirilor de organizare, călușarii **Căsușii municipale de cultură din Slatina**, tineri între 14—17 ani, sub îndrumarea coregrafei **Georgeta-Livia Cristian**. O altă formație, în mijlocul căreia ne-am simțit ca acasă, a fost cea a călușerilor din **Orăștioara de Sus, județul Hunedoara**, care avea să cucerească, alături de alte 7 formații (din **Alba-Iulia, Armeniș, județul Caraș-Severin, Jebel, județul Timiș, Saceni, județul Caraș-Severin, Sîmbăta de Jos, județul Brașov, Dohești, județul Suceava, și Ungureni, județul Botoșani**), **Premiul special al Festivalului**. Dar bucuria celor din Orăștioara de Sus a fost, trebuie să o spunem, triplă, intrucît doi dintre vîtafii lor, **Traian Gridan și Gheorghe Filipuț** au cucerit și premiul special pentru interpretare, același premiu mai fiind acordat și altor trei vîtafi, **Iliuță Brăleanu, din Vîlcele, Gheorghe Buță, din Dobrun, și Alexandru Drăghici, din Osica de Sus, toți din județul Olt**.

Limitați, din păcate, de un spațiu tipografic fix, vom închide copertile unui carnet doudora de date, cu zeci și zeci de nume de oameni și de formații, una mai bună decît cealaltă, dar, nutrinđ speranța că vom avea, pe parcurs, și alte ocazii pentru o cit mai deplină valorificare a notelor, vom încheia cu o apreciere unanim formulată: marele cîștigător al Festivalului Călușul românesc este chiar jocul călușului, joc care, de-a lungul a 15 ani, de cînd a fost lansat acest fabulos festival, a renăscut pur și simplu în toată țara, avînd, din acest punct de vedere, valoarea unui document artistic și deopotrivă istoric privind originea și unitatea poporului nostru. Călușul, aidoma jocului fetelor de la Căpîlna, aidoma Miorîței, aidoma doinei, aidoma folclorului legat de obiceiuri și aidoma chiar limbii române, este, iată, din nou, pe-ntrg cuprinsul țării, de-o tinerete veșnică, aidomă țării și-aidoma tuturor celor prinși în sălbaticul și, totuși, solemnul ritm al acestui joc.

VICTOR NIȚA ■

POEZIE

Singur cu inșerul

Foarte prolific, aliniind și experimente extra-poetice (roman, „anti-roman”, proză scurtă, reportaj, interviuri, note de călătorie) unei bibliografii a versului deja cuprinzătoare — 11 volume dintre care ultimul, **Singur cu inșerul**, apărut în 1982 la Editura „Cartea Românească” — Toma George Maiorescu se păstrează fidel aceleiași formulă poetice, căreia îi aduce din cînd în cînd corecții mai mult sau mai puțin din ordin exterior, îndeosebi din zona artificului tipografic al punerii în pagină. Multe din poemele sale suportă cu ușurință transcrierea în proză, fără a-și schimba nimic din structura esențială, ceea ce și face dealtfel poetul, în cîteva rînduri, în acest volum (**In Muzeul căpitanilor-Generali, Che, Cînd noaptea, Inscricție pe un colac de salvare ș.a.**). Poezia lui Toma George Maiorescu este una eminamente retorică, de gesticulație, preferînd conciziei — detalierea, sugerării — spunerea: „Că undeva trăiesc oameni care n-au viitor / iată una din întîmplările pe care nu mi le-am explicat niciodată /... / A trăi fără viitor înseamnă să nu vezi / că dincolo de ape și vînt există o țară fără păcate / că poți modifica constanta (sic!) atracției universale / că poți transforma insula în Grădina merelor de aur / sau că pe cer vor răsări odată șapte sorți / smulgînd apele din imensa lor abînc...” (**Dincolo de ape și vînt**). Starea poetică din care se naște la Toma George Maiorescu poemul este de regulă un amestec de euforie — pe alocuri necontrolată — a rostirii și de verbalizare a unei mișcări de centrifugă a nervilor, o stare — dealtfel atent compusă, discret dar tenace drapată în cuvinte — o stare care constată, cum „cavaleria cosmică tropîie prin singele meu”. Poetul este, în ciuda angoaselor puse în vers, un echilibrat, exersînd cu plăcere în registre diferite ale scriiturii. Iată ceea ce îndeobște se numește poezie „de notație”: „la ora 6 au ieșit din corturile albastre cu umbrar și antenă / TV au executat mișcări coordonate de gimnastică / suedeză și au servit la mese pliante micul dejun // la 7 toți erau pe malul lacului în eizme de cauciu portocalii / în bluze de vînt portocalii...” (**Week-end**) sau exhibiționism imagistic în tradiție supranaturalistă („Un cal cosind cîmpul / cu molarii gabeni de nicotină”); iată jocul de cuvînte („pene de curent sau de strut”) sau pur și simplu exercițiul de vocabular („Flutur fluturas flutur / falenă bombix nălbăr / buha cramei aripa gîstei strigă / strigoias strelici urzic / cap de mort cap-de-Adam / sfredeluș pîrumbac...”). Nu lipsesc poemul-cronică, punînd în versete sonore istoria pe scurt a Cubei lui „Che” (SI), poemul inflamant, în ton profetic (HO), poemul-alegoric — rece, compus, nu lipsit însă de minucie a paralelismelor (**Mierea, Tot despre fluturi**), poemul-reportaj (**Aegissus**), poemul de dragoste (**Fără umbră, Farul de la capătul mării, Venea obosită, Inceput de abecedar** — mai mult un antipem de dragoste, am zice, distrugînd încărcătura lirică prin formula dizerției: „Dragostea e piatra filosofală a vîetii...”).

În ciuda retoricismului uneori incontinent, rulinđ în gol imagini posibile, dar fără acoperire în straturile trăirii poetice, în ciuda nefericitei sale preferințe pentru poemul amplu, capcană pentru discursivitate,

(Cîntec de dragoste pentru **Planeta Albastră** este astfel o replică la **Surisul Hiroshimei**, destul de reconvingătoare), Toma George Maiorescu rămîne autorul citorva poeme de calitate, în care intervine concentrarea imaginii, respirația liberă, armonioasă a versului care dobîndește spațiul vital de reverberație: este vorba de cîteva din poemele de proporții restrinse din **Singur cu inșerul**, care vădesc un elegiac cu vocația atmosferei, ipostază în care poetul pare să se ignore. (**Singular, Venea obosită, Undeva noaptea, Marea pierdută**). Cităm în închidere în întregime **Castelul**, un poem fără cusur, ispașind multe dintre păcatele unui poet pentru care cuvintele au devenit o, de acum, condamnabilă pasiune: „Păsările / imi caută-n barbă / firimituri de speranță / și mi se ascund / în plete / plingînd // este / tot / ce mi-a rămas / din prînzul de ieri / vise / nu mai cumpăr / nu vînd // cobor / aisberg în derivă / mi-s umerii și pleoapele / cenușă / prietenii mei cad / cascade de fulgi // castelul a ars / nimeni / nu intră / pe ușă”.

TANIA RADU ■

DOSAR

Istoria istoriei secrete

Al patrulea volum din pasionantul ciclu istoriografic „**Fapte din umbră**” (Editura Politică, 1983), alcătuit de C. Neagu și D. Marinescu, tratează într-un chip extrem de captivant despre operațiunile secrete săvîrșite în România dinainte de al doilea război mondial de serviciile fasciste de spionaj și în principal de acela horthyst. Pentru aceia (sînt sigur, nu prea numeroși) care să nu aibă știre de cuprinsul acestei excepționale reconstituirii istorice, pe înțelesul celor mai diverse categorii de cititori, mă rezum să notez că „**Fapte din umbră**” e, prin volumele apărute pînă azi, un tablou al palpitanței confruntări oculte, o istorie a spionajului așa cum s-a înfățișat el pe teritoriul românesc, unde, încă de acum cîteva sute de ani, urechile străine foiau. Este inutil să ne întrebăm ce explicații s-ar putea da acestui interes necomun pe care cele mai diverse puteri îl puneau în cunoașterea preecisă a situației țării române: punct esențial, politic și comercial, al Europei răsăritene, teritoriul românesc putea să favorizeze ori să împiedice, cu condiția să fie bine cartografiat prin informații cit mai precise, fel și fel de combinații, pe care alții le puneau la cale și în care ne amestecau fatalmente și pe noi. Un studiu al războiului mut, desfășurat de armatele penumbrei pe teritoriul românesc, e în definitiv un studiu al condiției istorice a românilor, fixați în colimatorul celor mai curioase interese, abili cu toate acestea și prevăzători, dezvoltînd odată cu înaintarea vremii un instinct rar al conservării. Imaginea, corectă sub raport psihologic, a ospitalității românului și a toleranței lui (o închiziție românească nu ar fi fost, în adevăr, de imaginat), nu trebuie totuși confundată cu aceea a unei depline naivități, ascultînd de poruncile unui decalog al lipsei de precauțiune. Omul înțelegător și care sprijină dintr-o înfinită bunătate fără gîndul recompensei pe acest pămînt știe, cu toate acestea, atunci cînd presimte că teritoriul lui e primejdut, să lege și ingenioase

fire diplomatice, să combată fără violență, iar, de nu este altfel cu putință, să imobilizeze pe acela care i-a încălcat legea morală, numită aici într-un chip tulburător, „omenie”.

În general, istoriografia propriuzisă nu se ocupă de asemenea elemente care pot totuși să explice, atunci cînd se adaugă documentelor aflate la îndemînă, evenimentele dintre cele mai însemnate și desfășurări faptele imprevizibile într-o interpretare mecanicistă. Meritul cel mai de seamă al celor care se ocupă cu „istoria secretă a istoriei” acesta este în definitiv, de a revela, adică, datele care lipsesc din tabloul realităților vizibile și de a le explica pe acestea, atunci cînd anomaliile persistă în ciuda oricăror eforturi logice, prin senzaționale dezvălurii ascunse în arhive care se consultă numai după multe zeci de ani. Ce poate fi mai științific, așadar, decît o asemenea istoriografie care se întreprinde prin toate mijloacele documentare, inclusiv arhivele parțiale și foarte specializate cum ar fi ecourile confruntărilor secrete? A scrie istoria națională adevărată, în deplină libertate de a utiliza probe, este, așa cum o și demonstrează C. Neagu și D. Marinescu, un act moral și patriotic, oricare ar fi materia asupra căreia istoricul s-a stabilit. Autorii o fac, în acest caz, cu foarte mare scrupul, apelînd la izvoare diverse și care nu pot fi puse de nimeni la îndoială: ei au grijă mereu să se raporteze la sintezele care îi premerg, verificîndu-le și adăugînd nuanțe uneori inedite, care, miine, într-o sinteză și mai cuprinzătoare, vor explica faptele și mai convingător. Istoria, dealtfel, este o disciplină care nu poate consuma niciodată integralitatea elementelor, puțin totuși să fundamenteze schele de ordin sintetic peste care nu se poate trece; așa cum în **Fapte din umbră** cercetătorii au dezvoltat o capitală contribuție cum este **Dictatul de la Viena de A. Simion**. Tabloul lor iese însă îmbogățit substanțial, cu, mai ales, descrierea metodelor secrete provocatoare pe care fasciștii horthystii le foloseau în scopurile iredețiste care se cunosc. Organizațiile paramilitare, sistemul de propagandă externă, presiunile provocate, în România, cu mină din exterior, pe tema așa-zisei persecuții a minorităților (tactică tipică pentru operațiunile fasciste, care era deja verificată de Hitler, prin revendicările teritoriale travestite în apărarea naționalilor prizonieri) — iată cîteva doar din cele mai interesante date pe care C. Neagu și D. Marinescu le revelează. Studiul lor, scris alert, fără artificii inutile, făcut, ca să zicem așa, numai din fibră epică și din document, e, în felul lui un model și un admirabil act civic, căci a pune la îndemînă mulțimilor o cheie cu care poate descuia cele mai subtile mașinării diversioniste e, hotărît, o cale de a împiedica istoria să se repete.

ARTUR SILVESTRI ■

Dialectica în concepția lui Engels

Principiile empiriste poartă cu ele dialectica, sunt produse de dialectică, reprezintă un moment al constituirii dialecticii, dar nu pot dezvălui dialectica. Altfel spus, dia-

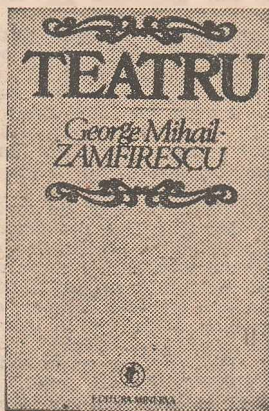
CAP LIMPEDE

● O revistă competitivă confirmînd calitățile deosebite pe care le-a etalat odată cu nr. 1/1983, **REVISTA DE ISTORIE ȘI TEORIE LITERARĂ**, în noua sa înfățișare și cu noul său colectiv redacțional, reușește și prin nr. 2 din acest an să se afirme ca o revistă competitivă la nivel național. Sumar variat, interesant nu doar pentru specialiști, ci și pentru alte categorii de cititori, exigență și profunzime analitică, texte inedite, polemici mai mult sau mai puțin cordiale, colaborări din străinătate, — întreg ansamblul oferă o plăcută surpriză și satisfacție literară. Punctele de rezistență ale volumului sînt: ancheta privind „Vocația europeană a culturii române” (Zoe Dumitrescu-Bușulenga, V. Căndea, Ștefan Pascu, Al. Rosetti, alături de Gh. Ceaușescu, Mihai Moraru, Corina Popescu și Mihai Vornicu), studiul inedit al lui Petru Caraman, Un

motiv alegoric în folclorul românesc și în cel polonez, articolele semnate de Mircea Zăciu (I. L. Caragiale și Edgar Allan Poe) și Monica Spiridon (André Gide și Camil Petrescu), răspunsurile lui Augustin Buzura la întrebările „De ce scriu? În ce cred?”, analiza stilistică a lui Mihai Zamfir la **Cîntarea României** de Alecu Russo, cronică Roxanei Sorescu la volumul de corespondență Ion Barbu, primul fragment dintr-un studiu inedit al lui Tudor Vianu, **Elemente arhitecturale și plastice în spațiul grădiniilor**, prima parte dintr-o conferință prezentată în vara anului trecut de Michel Butor la Augsburg și, evident, „pour la bonne bouche”, episodul doi din teza de doctorat a lui Mircea Eliade, De reținut sînt apoi articolele lui Eugen Simion (**Leonid Dimov**) și Mircea Scarlat (**Marin Sorescu**), precizarea făcută de Anton Dumitriu privind textul emi-

nescian **Despre cugetare**, răspunsul lui Al. Piru la obiecțiile lui Ion Bălu vizînd ediția **Istoriei** călănesciene, precum și eseurile semnate de Marin Bucur (**Intre Alecsandri și Gérard de Nerval**) și Mioara Apolzan (**Valente expresioniste în proza lui H. Bonciu**). Confesiunile lui Radu Tudoran, ale lui Miron Grindea, abordarea psihanalitică a unor texte stendhaliene de către Robert André, fragmentele din jurnalul lui Gh. Asachi publicate de Andrei Nestorescu, continuarea studiului lui Adrian Marino privind **O teorie comparatistă a literaturii**, alături de o bogată rubrică de recenzii sporesc gradul de interes pe care **REVISTA DE ISTORIE ȘI TEORIE LITERARĂ** îl conține, de acum, cu prisosință.

● **Ediție remarcabilă.** La Editura Minerva au apărut două masive volume din creația lui George Mihail-Zamfirescu. Edi-

ția este îngrijită de criticul și istoricul literar Valeriu Răpeanu care semnează și studiul introductiv, notele, comentariile și bibliografia. După cum afirmă îngrijitorul ediției, alcătuită cu o înaltă competență, cele „două volume urmăresc să definească imagi-

nea omului de teatru George Mihail-Zamfirescu”. Primul volum cuprinde cea mai amplă selecție din piesele de teatru ale lui George Mihail-Zamfirescu, antume și postume (în afara celor pentru copii). Printre piesele publicate se află, desigur, cele mai cunoscute lucrări ale dramaturgului: **Domnișoara Nastasia și Idolul și Ion Anapoda**. Cel de-al doilea volum oferă „o imagine asupra activității teatrale, literare și politice a lui George Mihail-Zamfirescu”. Lectura volumelor îndreptățește concluzia studiului semnat de Valeriu Răpeanu: „Ajunși la capătul acestei peregrinări, vom spune că prezența lui George Mihail-Zamfirescu rămîne una de prim-ordin, nu numai prin plurivalența preocupărilor sale, dar și prin calitatea lor. Autorul unor piese de valoare indiscutabilă, neliniștitul căutător al unor drumuri

noi în teatrul său, ca și în arta spectacolului, pasionatul animator, înfocatul luptător pentru cauza dramaturgiei românești, publicistul febril — toți laolaltă — au alcătuit portretul unui om de teatru adevărat. Și dacă, pe anume laturi, personalitatea sa nu s-a realizat în chip ideal, la nivelul dorit de el, aceasta se datorează și neșansei despre care vorbeam, neșansa ce i-a măcinat energia, i-a agravat maladia și complexe.

● **Néron.** Continuîndu-și cercetările referitoare la perioada de început a Imperiului roman, cercetări care se concretizau încă din 1972 printr-un foarte valoros studiu asupra ultimului reprezentant al dinastiei Iulio-Claudianilor (**L'Époque de Néron et ses controverses idéologiques**, Leyde, Brill 1972), Eugen Cizek, conferențiar la catedra de limbi clasice din

lectica nu se poate dezvălui în aceste principii, deși ea este conținută în ele, ci în afara lor, prin depășirea lor. Ajungem, pe această cale, să evidențiem faptul că un principiu este tot timpul solidar cu epistemologia care l-a adus în orizontul cunoașterii, cu o teorie a adevărului.

Dar principiile epistemologice empiriste nu-și pot dezvălui limitele (=dialectica lor internă) decât în alte principii, în principii produse de o nouă relație subiect-obiect. Caracterul limitat al principiilor empiriste nu ne dezvăluie incapacitatea gândirii, ci constructivitatea ei specifică, dezvoltarea structurilor ei, dedublarea ei infinită.

Principiile epistemologice dialectice reprezintă principiile gândirii în cadrul cărora se dezvăluie, ca să folosim un termen din logică, incompletitudinea oricărui principiu. Chiar și al celor dialectice. Dar trebuie să precizăm că aceste principii nu trebuie concepute în afara teoriei adevărului care le-a dat naștere și care le menține în orizontul conștiinței. Altfel spus, principiile epistemologice dialectice nu reprezintă un dat definitiv, ci un permanent construit în cunoașterea și un factor constructiv al cunoașterii.

Principiile dialectice ale epistemologiei se constituie, prin urmare, prin descoperirea și depășirea limitelor principiilor epistemologice empiriste. Cum am spus mai sus, principiile epistemologice empiriste refuză dialectica, dar nu sunt în afara ei, se opun dialecticii, dar contribuie la promovarea ei. E adevărat că modul cum contribuie la promovarea ei nu duce la evidențierea universalului ei, ci la a particularului ei. Din această cauză există posibilitatea ca ea să nu fie determinată cu ajutorul acestor principii, să scape acestor principii. Dar dacă scapă acestor principii, ea nu scapă oricărui principiu. Dacă dialectica ar fi inteligibilă în principii empiriste, atunci ea s-ar anula cu necesitate. Căci principiile empiriste, deși produse de dialectica cunoașterii, nu au conștiința relației în cadrul căreia s-a produs constituirea lor. Aceasta este un proces istoric firesc. Noi nu căutăm principiile dialecticii într-o conștiință pură, absolut independentă de relațiile cu munca omenească în varietatea formelor sale. Dimpotrivă, o căutăm în chiar procesul constituirii acțiunii și cunoașterii. Mai explicit: nu căutăm determinațiile dialecticii nici ca determinații ale obiectului independent de orice acțiune omenească, nici ca determinații ale conștiinței date, absolute. Căci dacă am căuta să determinăm în acest fel dialectica nu am avea decât negarea ei, refuzul ei. Iar acest refuz se originează în neluarea în seamă a relației constructive subiect-obiect, relație care produce determinațiile subiective și obiective în același timp. Prin urmare **determinații preexistente cunoașterii există** (din această cauză suntem materialisti), dar nu ele sunt determinații absolute ale adevărului, ale adevăratului dialectic. Căutând determinații preexistente, anulăm: a. relația cognitivă constructivă; b. dialectica subiectului în cadrul căreia se produce noul la nivelul determinațiilor obiectului; c. adevărul dialectic ca adevăr nou, deci construit. La întrebarea privind determinațiile preexistente cunoașterii, vom răspunde că nu există răspuns datorită punerii eronate a întrebării. Dacă adevărurile dialecticii se înnoiesc în cadrul procesului infinit al cunoașterii, atunci rezultă că ele reprezintă expresia relației subiect-obiect specifice.

ION STROIE ■

PLASTICA

Schimbarea la față a humorului

Observațiile cu caracter generalizator au calitatea că evidențiază esențialul și cusurul că hotărăsc drept neesențiale o serie de lucruri care scapă, de regulă, generalizărilor. Un astfel de lucru, greu de pus într-o ecuație a celor fundamentale, e umorul fiecărui individ. E temerar de spus — socotind numărul și meritele umoriștilor dintr-o perioadă — că în această perioadă s-ar constata mai mult haz decât în alta. Probabil că în materie de umor trebuie considerate doar elementele favorizante, fiindcă dispoziția comică ține de genetic și prea puțin de trebuirile și mersul vremii.

Acum, spre exemplu, se înregistrează un ascendent al caricaturii „tinere”, asupra caricaturii „bătrâne”, fapt ce ne-ar putea duce la gândul unui conflict între generații. Ideea conflictului n-are un temel real. E sigur că umorul a câștigat, în ultimul timp, un cadru bun de manifestare, că se înmulțesc saloanele de desen ironic și satiric și că, din nefericire, parte din condeiele virstnice, din cauza tocmai a virstei, nu găsec nimic de ris acolo unde tinerii găsec. Caricaturistii bătrâni (ori maturi), activi și cu mare har pot fi numărați pe degetele a două mâini. Caricaturistii până în patruzeci, patruzeci și cinci de ani, însă, avem acum mulți și foarte buni. Dacă tinerii simt o anumită distanță față de desenatorii satirici în jurul virstei pensiei, e intrucit aceștia din urmă, avind interesele profesionale aparate de secția de profil a Uniunii artiștilor plastici, nu întreprind aproape nimic (de reală eficiență) pentru împropiata obștii. Este evident că în momentul de față foarte mulți din caricaturistii generațiilor june și medii ar avea nevoie de o asociere, de un patronaj. Nu cred că trebuie să ajungă toți membri ai U.A.P., ba chiar nu cred că patronajul trebuie să fie neapărat al U.A.P.-ului. Cu excepția citorva desenatori școlii la institutele de artă plastică, caricaturistii nu știu decât desenul sintetic trebuincios umorului ce-ua de dat în lume, adică foarte puțin desen în înțelesul complex al termenului. Socotesc, totuși, că există încă alte instituții ori organisme culturale care ar putea constitui un ceneacu al caricaturistilor. Urzica ar fi unul dintre ele.

De trei ani, Biroul de turism pentru tineret organizează la Costinești, vara, la impunătorul hotel „Forum”, într-unul din cele mai frecventate locuri ale stațiunii, un SALON REPUBLICAN DE GRAFICĂ SATIRICĂ PENTRU TINERET, salon ce urmărește să structureze în jurul citorva aspirații firești ale tineretii, forțele cele mai noi ale humorului. În 1983, au fost invitați să expună — cu o jurizare pe cit de implicată în chestiune, pe atit de stimulativă — caricaturistii până în pragul virstei de 35 de ani. (Să ne amintim că la subsolul Galeriei Orizont există un „Atelier 35” al tinerilor plasticieni și că, prin urmare, simt mai mulți importanța celui de al patrulea deceniu în munca unui artist.) B.T.T.-ul, deci, instituționalizează o evidență. Saloanele de la Costinești ne conving de importanța „circumstanțelor favorizante”. Deși n-au pe moment răsunetul ce l-ar merita, aceste banchete ale caricaturii de înnoire îl vor avea, deoarece tinerii graficieni au înțeles acum ce șansă

frumoasă reprezintă Costineștiul pentru schimbarea la față a umorului și ce prestigiu poate să aducă un premiu obținut aici. Dacă vom nota că între premianții ediției 1983 îi întâlnim pe Mihai Pinzaru-Pim, pe Denes Molnar, pe Iulian Pena-Pai, pe Nicolae Viziteu, pe Horațiu Mălaele, vom avea și o a-deverire a celor zise mai sus.

TUDOR OCTAVIAN ■

În vacanță — pe ecrane

Este știut că nu este prea indicat de a prezenta filme în premieră în sezonul estival: oamenii sint prea grăbiți într-ale concediilor, rezervări de locuri în stațiunile de odihnă, etc., pentru a putea gusta valoarea. Eventuala valoare a unor noi achiziții cinematografice.

Din această pricină, sistemul „reluărilor” unor pelicule, credem, este mai mult decât binevenit. Și asta cu atit mai mult cu cit avem de a face cu niște filme de valoare.

Este salutară, lată, programarea în reluare a **Principiului domineului**, una dintre ultimele pelicule regizate de cunoscutul regizor Stanley Kramer, avindu-l pe Gene Hackman în rolul principal. În-totdeauna axat în actualitate, în-totdeauna preocupat de dramele contemporaneității (în cazul de față problema violenței, a crimei plătite ce face ravagii în Occident), filmul regizorului american este la fel de proaspăt, la fel de cutremurător de tragic ca și în zilele premierei ce a avut loc acum citorva ani și mai bine. Bun.

De asemenea, remarcabilă re-programarea filmului polonez **Vracii**, la cinematograful Studio — cinematograful care în ultimul timp și-a câștigat un binemeritat renume de cinematograful de artă.

Că sint cozi la aceste filme, este nu numai firesc, dar și îmbucurător. Nu mai este însă nici firesc și nici îmbucurător că un anumit gen de public face coadă la un film italian în premieră, și anume la **Yety, omul zăpezilor**. Fenomenul ține, cred, mai mult de sociologie, și ar merita să fie dezbătut în presă în profunzime.

Filmul este nu penibil — este sinistru, oameni buni! Nu se poate să nu te întrebii care au fost criteriile ce au dus la achiziționarea lui și dacă nu cumva, cu suma plătită, s-ar fi putut cumpăra o altă peliculă mai de Doamne-ajută?!

O marmeladă „by color” cu un urias desoperit congelat într-un imens bloc de gheață, readus la viață prin mijloace de care poate ride și un tinc de patru ani, și asta numai pentru a da prilejul arătării respective să se îndrăgostească, de cum cască ochii în lumea modernă, de o divă...! Și să provoace, naiv, o serie de catastrofe civice, să escaladeze blocuri distrugându-le la jumătate, să răgă ca o fiară turbată sau să privească cu o duioșie ridicolă în ochii măști de spaimă ai spectatorului.

Socotim că din partea celor în drept ar trebui o mai mare atenție în selecționarea filmelor pe care le achiziționăm; dacă tot facem economii, atunci măcar să fim mai exigenți cu tipul filmelor pe care le cumpărăm. Filmele de genul „Yety” nu sint nici măcar un divertisment, pentru că ele „au pretenții”, se vor filme „serioase”.

Haida-de...! ?!

HORIA PATRAȘCU ■

Profil

Un drum mioritic spre arta universală

Unul dintre cei mai importanți exponenți ai artei interpretative românești, din zilele noastre, este — fără îndoială — muzicianul de excepție **Dan Grigore**. Urmas direct al pianisticii de talie mondială etalată de celebrii săi înaintași, **Dinu Lipatti** și **Clara Hascil**, ca și modelul său apropiat, strălucitul **Valentin Gheorghiu**, la cei doar 40 de ani pe care il va implini în augustul acestui timp, dar cu o carieră solistică de un sfer de veac (a debutat la 14 ani), Dan Grigore vădește o maturitate în concepție, o muzicalitate și o tehnică ieșite din comun, care — în bloc — il situează pe un pisc înalt, al „caltului olimpian”, de pe care poate privi lucid spre mijloacele rafinate ale expresiei, cu ajutorul cărora își conturează tot mai distinct **personalitatea în recreerea marilor opuri ale muzicii universale și autohtone**.

Sigur, Dan Grigore nu s-a ivit și s-a afirmat dintr-odată pe firmamentul național. Să ne amintim că în formarea culturii sale specifice, o contribuție de seamă și-au adus-o citorva dintre marii noștri artiști și pedagogi, ca **Mihail Jora**, **Florica Musicescu** și **Cella Delavrancea**, ca și întroaga perioadă petrecută în vestita școală a pianisticii moderne, Conservatorul Rimski Korsakov, din Leningrad, unde a avut-o drept îndrumătoare pe profesoara **Tatiana Petrovna Kravcenko**, adăugind la acestea și studiile de specializare efectuate la Viena. Interpretul nostru, asemeni lui Valentin Gheorghiu, n-a alergat după premii, cu toate însușirile sale care-i puteau conferi, pe drept, mulți lauri internaționali; el a preferat să lucreze modest, intensiv, asimilind secretele corifeilor pianistici și să ia ce e bun de la fiecare în parte. Cu toate acestea, el deține distincțiile supreme a două concursuri internaționale de mare prestigiu, distincții care i-au fost decernate în 1967 la Festivalul „George Enescu” și în 1968 la Montreal — Canada.

Școala pianistică românească a fost reprezentată, cu brio, de Dan Grigore, oriunde clapele pianului au răsunat sub mîinile sale, așa cum doar el știe să o facă: în Austria sau în China, în Belgia și în Uniunea Sovietică, în Italia, Norvegia, Franța, R.F. Germania etc., unde a cîntat capodopere din cele mai diverse stiluri și epoci, de la Scarlatti și Bach, pină la Stravinski și Paul Constantinescu. Un alt merit, poate la fel de important, al reputatului nostru interpret, il constituie pasiunea pe care o pune în slujba descoperirii și creșterii unor tinere talente, **Delia Pavlovi** și **Olga Bolocan** fiind doar două dintre numeroasele sale eleve, care — în mod sigur, prin rezultatele lor de pină acum — pășesc spre elita pianisticii noastre, pe un drum cert, afirmativ. Poate că Dan Grigore s-ar fi putut dărui cu mai multă pluralitate în cariera pedagogică, dar — paradoxal — dirigitorii conservatorului bucureștean au renunțat la serviciile sale, după ce, timp de aproape 10 ani, în calitatea avută — de asistent universitar — a adus cîștiguri nete învățămîntului nostru muzical. Sigur că Dan Grigore s-ar fi implinit total în meseria de pedagog, dacă ursita nu ar fi fost atit de nemiloasă, ucigîndu-l în cutremur pe tinărul său prieten cu care lucra asiduă, genialul **Tudor Dumitrescu**.

Recentele apariții ale lui Dan Grigore pe estrada Ate-neului, în două săptămîni consecutive, ne-au oferit o excepțională interpretare a concertelor pentru pian și orchestră de **Ceikovski** și **Paul Constantinescu**. Fără să intrăm prea mult în detalii asupra frazării, tuseului fin ori a vigurozității, sau a tehnicii pedalelor, deci — în totalitate — asupra mijloacelor pianistice stăpînite și etalate fără reproș, vom arăta că, prin concepția cu care au fost abordate cele două creații, atit de diferite stilistic, ne-au fost oferite noi orizonturi în posibilitățile interpretării lor; iar rezultatele actuale, create de Dan Grigore, se situează la o cotă aparte, care o așază lingă cele mai cunoscute și valoroase recreeri din literatura de gen, a acestor doi mari compozitori, dintre care Paul Constantinescu este — din păcate — neglijat la noi și aproape total necunoscut pe plan european, în urma incompetenței cu care o demonstrează, vai! mereu mai des!, factorii de organizare, care ar trebui să demonstreze întregii lumi, marile noastre valențe din toate artele. Revenind la aceste două tulburătoare seri, vom arăta că acest mod de a pătrunde fără opreliști pină în cele mai ascunse colțuri ale creației, nu este la îndemina oricărui interpret, fie el și de cea mai ridicată clasă; aici, studiile făcute de Dan Grigore, încă din copilărie, cu marele maestru al compoziției, care a fost Mihail Jora, s-au dovedit hotărîtoare; atit în înțelegerea romantismului rus, cit, mai ales, a modalitodilor moderne de compoziție, lucru specific la Paul Constantinescu. Și, credem, auditorii celor două memorabile seri, au vibrat profund, ascultînd impresionanta redare, poate în modul cel mai autentic de pină acum, a glasului pămîntului nostru.

Dan Grigore este un strălucit exponent al **drumului mioritic**, către arta universală. La patruzeci de ani, drum bun! Dan Grigore, pe această cale spinoasă și neabătătorită, a afirmării în lume, a artei românești!

CLAUDIU NEGULESCU ■

CAP LIMPEDE

București, ne oferă acum, sub auspiciile prestigioasei edituri pariziene Fayard, o nouă și interesantă interpretare a unei epoci și a unui personaj, Nero. Pentru cititorul mai mult sau mai puțin familiarizat cu contextul economic, social-politic și cultural al primei jumătăți a secolului întâi al erei noastre, **Neron**, acest recent studiu monografic de peste 400 de pagini, pune în lumină, aproape exhaustiv, stadiul actual la care s-a ajuns în reconstituirea unei epoci de fundamentală importanță pentru istoria Romei antice. Făcînd apel la o vastă informație din diferite domenii, studiind izvoarele antice (literare, epigrafice, arheologice, numismatice), analizînd critic contribuțiile autorilor moderni privind subiectul propus, Eugen Cizek pune în valoare, cu pasiune și acribie de filolog clasic, nu numai portretul unui personaj,

al cărui impact cu epoca a fost de o maximă însemnătate, ci și, mai ales, implicațiile multiple pe care le aduce cu sine prezența lui Nero în conjunctura politică și ideologică a vremii. În acest sens, autorul scrie pe larg despre nașterea și educația lui Nero, despre proclamarea ca împărat și viața la curtea imperială cu implicațiile politice și ideologice pe care acest eveniment le are în existența cetății eterne, despre politica internă și externă a Romei în corelație cu societatea romană a cărei existență devine tot mai complexă, despre elementele de cultură și civilizație, precum și modificările pe care le suferă în epocă și, în fine, despre sfîrșitul violent și tragic al lui Nero, punct final numai al unei vieți, nu și al unui mod de a concepe politicul, căci influența modelului oferit de Nero va continua, cum subliniază E.

Cizek, și după moartea acestuia. Această trecere în revistă a capitolelor cărții evidențiază nu numai ampla cuprindere a-pune, sine ira et studio, monografiei care recom-o personalitate a istoriei antice, ci și, în special, modalitatea în care E. Cizek știe să conceapă și să-și dispună bogatul material documentar. Subliniînd în mod deosebit conexiunea între faptele de viață cotidiană și elementele de politică internă sau externă pătrunzînd în culisele curții imperiale (**aula Neroniana**) și creio.. nînd figurile principale care au dat dimensiuni și culoare epocii, descriînd impletirea activităților literare cu cele politice în numeroasele cercuri și cenacturi ale vremii, analizînd și descompunînd mecanismul social din perioada celor paisprezece ani al domniei lui Nero, Eugen Cizek reușește, prin interrelaționarea semnificațiilor unor

fapte atit de diverse, să dea dimensiunile exacte, uneori nebanuite, ale unui adevărat fenomen pe care il numește, generic, „neronismul” (**Le neronisme**, capitolul fundamental al cărții, după părerea noastră). Cu obiectivitatea și sobrietatea omului de știință, cu informația multilaterală a brudului, E. Cizek ne propune o reconsiderare a lui Nero și a domniei lui, atrăgînd atenția în mod pertinent și, credem, cu deplină dreptate că epoca lui Nero reprezintă un moment de referință pentru Istoria Imperiului, intrucit ea vizează în primul rînd o reformă axiologică de proporții, neînțeleasă la vremea respectivă datorită unor condiții obiective care il împiedicau punerea în practica socială, politică și culturală a secolului.

● **Eveniment editorial.** Editura didactică și pedagogică a avut fericita

inițiativă de a ne pune la dispoziție un prim volum din celebra lucrare a lui B. P. Hasdeu **Cuvenle den bătrîni**. Limba română vorbită între 1550—1600 — studiu paleografico-lingvistic. Ediția a fost îngrijită de profesorul G. Mihăilă. Cităm din cuvîntul său introductiv:

„Cele trei tomuri ale **Cuvenlelor den bătrîni**, realizate în perioada ascensiunii lui Hasdeu, avînd norocul să fie, în esență, încheiate, constituie împreună cu **Etymologicum magnum Romaniae** — ce reprezintă aproximativ a 13-a parte din marelui proiect — titlul de glorie al lui Hasdeu în cultura românească. Dacă acestora le vom adăuga, ca al treilea component, celelalte opere lingvistice și filologice, fiecare de mai mică întindere și, din păcate, mai puțin cunoscute, chiar și specialiștilor, dar apropiindu-se, în total, ca volum, de **Cuvenle**, vom avea în față imaginea uriașei contribuții a marelui Hasdeu la studiul complex, dia-cronic și sincron, al frumoasei și bogatei limbi românești”.

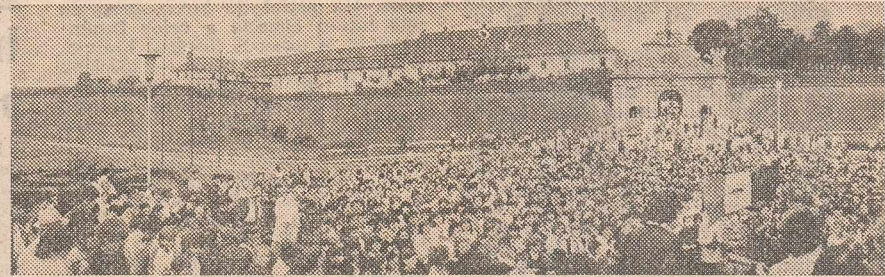
George ARION
Ilieș CÂMPEANU
Victor NIȚĂ

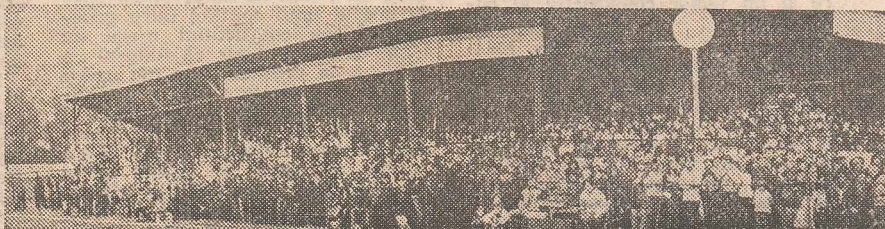
Sub semnul dragostei de țară

Cintind pentru Țară, cintind pentru Tricolor !

„Jurăm credință României / Și ție libertate !“

Vatra Dulcei Bucovine !

Un Wembley la Suceava

Localități : Gura Humorului, 18 iulie, orele 20, stadionul din localitate ; Suceava, 19 iulie, orele 20, Stadionul „Areni” ; Putna, 20 iulie, orele 15, Mănăstirea Putna ; Rădăuți, 20 iulie, orele 21, stadionul din localitate ; Siret, 21 iulie, orele 20, stadionul din localitate ; Vatra Dornei, 22 iulie, orele 20, stadionul din localitate.

Durate : 6 ore și 10 minute la Gura Humorului, 7 ore și 10 minute la Suceava, 1 oră și 30 de minute la Putna, 6 ore la Rădăuți, 5 ore și 40 de minute la Siret, 6 ore și 10 minute la Vatra Dornei.

Număr de spectatori : 7 000 la Gura Humorului, 20 000 la Suceava, 10 000 la Rădăuți, 5 000 la Siret, 3 000 la Vatra Dornei.

Noutăți : Au debutat : Oltea Cristina Breabăn, remarcabilul poet Constantin Cojocaru Constandin, Anișoara Ciotirecă — la Gura Humorului, Cristina Jacotă — la Rădăuți ; la Siret a luat ființă trupa „Totuși” compusă din Andrei Păunescu, Dana Guțu, Ioana Păunescu și Radu Popescu.

Atmosfera : bună la Gura Humorului, excepțională la Suceava, intimă și plină de semnificații istorice la Putna, foarte bună la Rădăuți, foarte bună la Siret și excelentă la Vatra Dornei.

Calitatea spectacolelor : spectacolul a fost în continuă creștere la Gura Humorului, un spectacol comparabil cu cele mai bune spectacole la Suceava, foarte bun la Rădăuți, bun la Siret, foarte bun la Vatra Dornei.

Organizarea : aproape bună.

Începem la Gura Humorului stagiunea noastră în Bucovina, înregistrând două premiere. Pentru prima dată la Gura Humorului și tot pentru prima dată fără stative la microfoane, stative rămase la Galați, în euforia generală... Găsim la fața locului ceva și dorim să ne facem treaba foarte bine. Scena pusă în mijlocul terenului, cu tribune pe două părți, a constituit o dificultate la început pentru desfășurarea spectacolului, dar odată cu lăsură serii, „cele două tribune se transformă în aripile puternice ale vulturului moldav” care vor purta spectacolul pe înălțimi binemeritate de publicul din Gura Humorului. Remarcăm „entuziasmul stereo”, înregistrăm primul moment de dans modern cu Rodica Ciapă (5 ani și 5 luni), Nicolae Cenani și Costas Caracostas, cântăți diferite dar care s-au îmbinat „armonios”, avem revelația descoperirii de către poetul Adrian Păunescu a unui remarcabil poet, credem noi, Constantin Cojocaru Constandin, iar la ora 22 și 45 de minute, cînd publicul scandează tot stereo „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Ardealul, Moldova și Țara Românească”, înregistrăm cel mai bun moment al serii de până atunci. De la această oră încolo, lucrurile vor decurge la cota ridicată a spectacolelor noastre. Încheiem după 6 ore și ceva, dar înainte de a părăsi Gura Humorului, numărăm o altă întâmplare, într-o mică încăpere din incinta stadionului, unde Liviu Macovei din Gura Humorului ne prezintă un montaj filmat pe cîntecul „Rugă pentru părinți” al lui Ștefan Hrușcă și Adrian Păunescu. Moment frumos și emoționant.

La Suceava, pe frumosul stadion „Arini”, am redescoperit pe frumoșii tineri ai Bucovinei. Atmosferă excelentă, cîntecele de țară ale lui Arpad Domokos aprind flacăra unității naționale, oamenii dulcii Bucovine aclamindu-l în repetate rînduri pe fratele lor maghiar din vechile tinuturi române ale Harghitei. Semnificativ moment istoric ! Remarcăm creșterea valorică a subțirelului Dinu Olărașu, tot mai bun pe zi ce trece, iar la cîntecele lui Vali Șerban, de care ne

bucurăm că a revenit la fața pe care o cunoaștem, stadionul din Suceava pare un Wembley în miniatură. Felul în care a reluat refrenul „Colindului de frați” al lui Vali Șerban a catapultat publicul sucevean spre primele locuri, în prima divizie a Publicului Român. Reluarea perfectă a tuturor cîntecelor, și mai cu seamă a cîntecului „Treceți batalioane române Carpații”, ne duce cu gîndul la faptul că nu întîmplător Ciprian Porumbescu s-a născut foarte aproape de aceste locuri. Vorbind de țara Moților și de țara Maramureșului, publicul începe să scandeze „România”. „Printr-o coincidență istorică, ați aclamat exact la 18 ani de cînd România a venit acasă, la al IX-lea Congres al partidului, le spune conducătorul cenaclului, și stadionul aclamă stelar.

UCU BERTZI

La Putna, un număr mic de spectatori, față de uriașele mulțimi de pe stadioane, întîmpină cenaclul. Întreg spectacolul acesta a fost un lung moment de reculegere în vecinătatea umbrei voievodale a marelui Ștefan al Moldovei și la poalele statuii lui Mihai Eminescu. S-a cîntat fără amplificare și fără acompaniament, ca într-o taină a întoarcerii acasă. Între „Jurămînt la Putna” și mormurul unui colind, și „Dor de Eminescu”, și „Dor de Preda”, și „Iancu la Tebea”, ori „Treceți batalioane române Carpații”, între toate se țesea des firul curat ca lacrima al dragostei de țară în borcîntul învîlitor al unei emoții pe care numai arta autentică o poate face să șoptească ori să vîiască lin în suflurile oamenilor.

Stadionul din Rădăuți primește cenaclul cu entuziasmul celor 10 000 de spectatori netulburăți de norii care se tot adună. Primele cîntece sînt tot atîtea succese. Se cîntă apoi „Trăiască România”. Și „tună” stadionul care pare a fi tot un cîntec uriaș de dragoste de țară : „Trăiască muncitorii, țărani, cărturarii / Trăiască demnitatea cea fără de avarii / Trăiască Ceaușescu, partidul și poporul / Trăiască România, trăiască Tricolorul”. Deși răcoarea serii se accentuase, pe stadion părea să fie cald. Urmează bucovineanca Mihaela Popescu, un mare succes, cu vocea ei cuceritoare, iar după ea, alte succese se înlanțuie. Arpad Domokos electrizează mulțimea care cîntă cu el, într-un cor imens, „Oitenii lui Tudor”. Urmează Sirma Granzulea. Cîntecele aromâne și vocea frumoasă a talentatei învățătoare din Dobrogea cuceresc irezistibil publicul și de această dată. Vali Șerban își încheie micul recital cu cîntecul „A plecat moțul prin țară”, cu care — așa cum spune poetul — a umplut de lumină curtea mănăstirii Putna, azi. Șir de succese. Primul în noua zi, 21 iulie, e al lui Andrei Păunescu. Andrei, la 14 ani doar puțin mai scund ca „tati”, cîntă frumos și cucereste publicul mai mult prin siguranța vocii și a interpretării decît prin tinerețea sa, care trepată nici nu se mai observă, el devenind în scenă pur și simplu un cîntăreț în vogă. Urmează Dana Cristina Guțu, apoi umoristul Nicolae Cenani care delectează miile de oameni, provocînd cascade imense de ris sănătos în tribună și pe scenă. Este într-o vervă extraordinară tînărul

acesta înzestrat care mereu vine cu cite ceva nou, cucerind deopotrivă nu numai publicul sălilor și stadioanelor, dar și pe membrii cenaclului. Adrian Păunescu, el însuși prins de farmecul acestui băiat minunat, îl recheamă în scenă, spre bucuria dezlănțuită a publicului.

Deși ore întregi ploaia n-a conținut, nimeni n-a părăsit scena, iar în tribuna neadăpostită n-am văzut nici o umbrelă deschisă.

La 21 iulie, la librăria „Ciprian Porumbescu” din Suceava a avut loc lansarea albumului de discuri „Cenaclul Flacăra în concert” și a volumului antologic de versuri „Totuși, iubirea” de Adrian Păunescu. În timp ce se dădeau autografe, mulțimea adună a beneficiat de un veritabil spectacol al cenaclului, care a început cu piesa ce dă și titlul volumului amintit și a continuat cu alte cîntece de mare succes. La ieșirea din librărie, publicul nu se îndura să plece, așa că membrii cenaclului au mai prelungit încă puțin acest spectacol pe terasa din fața librăriei. S-au cîntat piese de pe discuri, dar nu numai. A fost un adevărat micro-recital între prieteni. O întîmplare caldă, în care bucuria reîntîlnirii, ca-ntr-o familie numeroasă, nu îngăduie nici unuia să iasă mult în ărm plan, frenezia tinerească generală nenominalizatoare stăpînind suflurile oamenilor. Așa se face că toate piesele au fost cîntate aproape în întregime în cor : un cor la care toți cei prezenți se adăugau. Membrii cenaclului. Din nou aveam senzația aceea stranie, pe care am mai avut-o chiar pe stadioane, că e un spectacol fără spectatori, că toți cei ce se află aici au intrat în Cenaclul Flacăra.

Spectacolul de la Siret este o premieră : cenaclul n-a mai fost pînă azi, 21 iulie 1983, în această localitate. După salutul cu „Om bun”, Dinu Olărașu și Tatiana Filipoiu declanșează seria succesorilor acestei nopți de basm, de muzică și de tinerețe. Cîntecele aromâne interpretate de Sirma Granzulea dezlănțuie entuziasmul publicului. După Arpad Domokos este rîndul lui Raul Cârstea care, cu cîntecul său „Dor de Preda” pe versuri de Adrian Păunescu, duce vibrația emoției artistice pînă dincolo de ferestrele lacrimelor. După o splendidă evoluție a grupului satiric „Mesaj”, urmează hohotele uriașe ale veseliei stîrnite de imitațiile inimitabilului Nicolae Cenani. S-a făcut frig de-a dreptul, dar publicul s-a încălzit extraordinar, nimeni pare să nu observe că respirația oamenilor ridică adevărați nouriși. Vine la microfon cuceritorul Duce Bertzi, al cărui microrecital, început cu „Omul pădurii”, mai adaugă o treaptă entuziasmului acestui public minunat. Duce este de mult una din gloriile cenaclului și acest băiat care-și suportă cu distincție celebritatea nu se dezmințe nici de această dată în profesionalismul cu care, odată ajuns în fața microfonului, arde ca o torță luminînd adîncimile de frumuseți tulburătoare ale unor cîntece din folclorul Maramureșului său natal, din care, în „Săracă irima mea”, aduce și păstrează viu rotacismul — acest miracol de conservare lingvistică, aproape incredibil chiar pentru saffenții romaniști, dar care, este și astăzi fapt de limbă viu în tinutul de baștină al lui Dragoș Vodă — descălécătorul

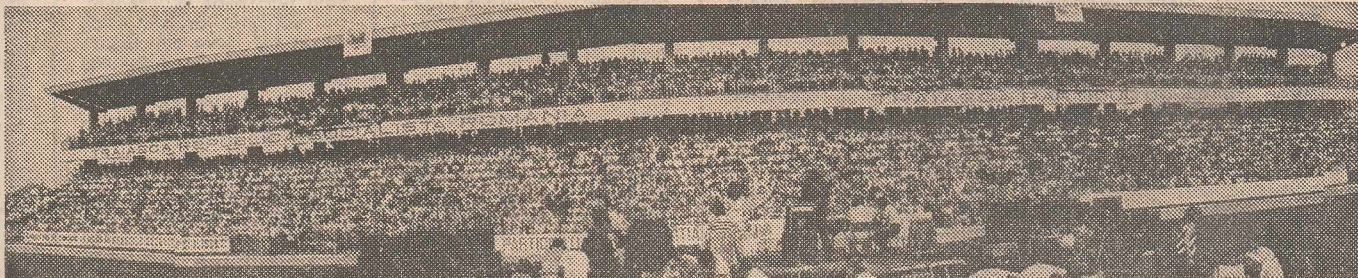
Moldovei. Cucerit la rîndul său de public formidabil, conducătorul cenaclului scrie în cîntecul multîmii de aici că lui Duce Bertzi să adauge pe rînd „Cînd s-o împărțit norocul” următoarele versuri : „Că-s aici n-am să reg Minunatele Siret / Că eu dorul tot strig / Cî o fi acum de frig / Multur și cuvîntez / Nu ești margine, ci și mai tare și încet / Multumesc drag Siret”. „Jurămînt la Putna” sub singura lumină care biruia înturcul nopților pe vremea lui Ștefan Mare : doar, lună și făclii. Ad

PROGRAMUL CENACLULUI FLACĂRA PENTRU LITORAL ÎN PERIOADA 4 — 17 AUGUST

- Joi 4 august, ora 20, HIRSOVA ;
- Vineri 5 august, ora 20, TECHIRGH
- Grădina de vară ;
- Simbătă 6 august, ora 20, CONSTAN
- Stadion ;
- Duminică 7 august, ora 20, MANGA
- Grădina de vară ;
- Luni 8 august, ora 20, NAVODARI —
- dina de vară ;
- Marti 9 august, ora 20, MEDGIDIA ;
- Joi 11 august, ora 20, CUMPANA ;
- Vineri 12 august, ora 20, EFORIE NO
- Grădina de vară ;
- Simbătă 13 august, ora 20, EFORIE
- Grădina de vară ;
- Duminică 14 august, ora 20, (
- NESTI ;
- Luni 15 august, ora 20, COBADIN ;
- Marti 16 august, ora 20, NAVODAR
- Tabăra de copii ;
- Miercuri 17 august, ora 20, CONSTAN
- Stadion.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. revista Flacăra, ar dori să fie prezent în stațiunile : Neptun, Mamaia și în data la Mangalia.

Păunescu recită, încheind în so tulburătoare, o capodoperă a sa metru popular : „Carte poștală che”. „Iancu la Tebea” este cîntat într-un cor fabulos — ce pare de 10 000 oameni — de se zgudue văzduhul. se sting vibrațiile formidabile de c „Treceți batalioane române Carpații” Tricolorul ce flutură în tribune rid de cițiva tineri urcă parcă și mai sus „Trăiască România”. Și, din nou, p nu cîntă, ci treizeci de mii de plă ridică săbiile glasurilor lor pentru pentru România eternă. „O sansă pi este un triumf. La un moment dat un se, apropie de scenă. Spune că îl che Ivanov și cere conducătorului cenacl să cînte pentru ucrainenii din local un cîntec în limba lor. Poetul îi spun cenaclul n-are un cîntec în ucraine Recită el din Esenin, în rusește. Dar nov nu e mulțumit și nu crede că nu și un cîntec în ucraineană. La invit poetului, din tribună, vin șase pers

Stadionul „Arini” din Suceava a fost în ziua manifestării noastre un Wembley în miniatură

După o săptămână de vizionări redactorii noștri afirmă :

ESTRADA ESTE ÎN IMPAS

Tristețe la Boema

Grădina Boema este anul acesta bintuită de o tristețe fără margini. Tristețea are un nume: **Foibal la Boema** și, ceea ce este mai deprimant, spectacolul se vrea o comedie muzicală. Din păcate, la această concluzie am ajuns înainte de a bate primul gong, căci uitându-mă în jurul meu am văzut grădina aproape goală. Cum, adică, mi-am zis, acest colț de București, luat cu asalt de peste 20 de ani, seară de seară, de sutele de iubitori ai genului, nu mai atrage pe nimeni? Trebuie să fie ceva putred la mijloc. Și chiar este, deoarece anul acesta conducerea teatrului a venit la rampa Boemei cu un text scos de la naftalină, cu o distribuție alcătuită în mare parte din diletanți și, ce este mai curios, cu o regie semnată chiar de directorul teatrului, Nicolae Dinescu.

În urmă cu vreo 25 de ani, această comedie muzicală se numea **Bujor al 12-lea** și, dacă memoria nu mă înșală, s-a bucurat de mare succes. Textul avea și atunci unele naivități dar regizorul a beneficiat de o distribuție de zile mari, care a reușit să ridice cu brio calitatea spectacolului : **Dan Demetrescu, Elena Burmaz, V. Tomazian, I. Antonescu-Cărăbuș, Puiu Călinescu, Al. Giovanni, Didi Ionescu, Horia Căciulescu, George Manu** de la Teatrul Nottara și **Titus Ozon**. Din păcate, spectatorilor tineri de azi aceste nume sonore atâtădată nu le spun nimic, dar am convingerea că mai există mulți oameni cărora această simplă enumerare le face să scape pe buze un oftăt : *ou sont les neiges d'antan ?* Noi știm foarte bine că la ora actuală revista trece printr-o criză acută de actori. Dar asta nu înseamnă că cineva obligă conducerea teatrului să se întindă mai mult decât îi este plapumă. Acest adevăr trebuia să și-l amintească actualul regizor care nu este altul decât cel de ieri și, așa cum am mai arătat, de mulți ani conduce destinele teatrului de revistă. Cum s-a procedat anul acesta? Majoritatea rolurilor „grase” au fost incredințate fie unor cântăreți, care mai au o cale lungă până a putea interpreta și un text dramatic, **Marcela Alexandru, Jean Păunescu, George Enache**, fie unor balerini. S-a apelat la doi-trei actori talentați (**Nae Lăzărescu, Alexandru Lulescu, Vasile Muraru, Camelia Mitoșeru**), care din păcate nu au putut drege busuolul. Colac peste pupăză, au fost aduse niște balerine despre a căror evoluție este bine să nu spunem nimic. După noi, balerinele nici nu aveau ce căuta într-un cantonament de sportivi cocolaș pe o creastă de munte. Dar dacă admitem convenția, atunci e bine să rugăm pe cei care se ocupă de acest spectacol în lipsa regizorului, să oblige balerinele să apară toate ori cu ciorapi ori fără. Trama piesei, așa cum am mai spus, este firavă. La timpul său autorul s-a gândit și a

construit comedia urmărind un fir, o anumită intrigă. Printre personaje și-a făcut loc și un intrigant care ajută, atât cât ajută, la definirea personalității eroilor, la deznodământul piesei.

Înainte de a așterne aceste rânduri pe hirtie am luat loc pentru a doua oară în stal în ideea verificării primelor impresii. Spre surprinderea mea, am asistat la o bazaconie și mai mare. Intrigantul, cu rol cu tot, a dispărut cu desăvârșire, replicile și rolul lui fiind ocolite cu vădită dificultate de majoritatea diletanților de pe scenă. Nu trebuie să mai povestesc ce-a rămas din piesă. Nu este sarcina noastră să urmărim misterioasa dispariție a unui personaj dar întrebăm cum de-a fost posibilă această incroceală? Știm că unii actori s-au putut realiza tocmai în asemenea momente când, peste noapte, au fost nevoiți să învețe un rol. Prilej care pentru unii a însemnat ieșirea din anonim. La ora actuală, la Teatrul Tănase distribuirea ad-hoc a unui actor nu este posibilă decât „nu este rezervă”. **Bujor al 12-lea**, rezerva Teatrului Tănase, există numai în piesă.

De multă vreme se acreditează ideea că publicul înghite orice. De data aceasta marelui judecător s-a orientat : cu toate că este dornic de comedii muzicale, cu toate că vrea să petreacă vreo câteva ore în aer liber, preferă să ocolească mediocritatea. Parafrazându-l pe colegul Dobotaru nu-mi rămâne decât să amințesc că foibalul a fost inventat în anul 1863 și a murit pe scena grădini Boema din București, în anul de grație 1983.

DAN BIRLADEANU

N.B. Există în piesă un moment de comedie bufă, așa-zisa scenă a masajului. Atunci când este interpretată de **Alexandru Lulescu** are haz. Dar în interpretarea lui **Dan Mitoșeru** momentul frizează penibilul.

De unde, mă, de unde?

Spectacolele de estradă, vara la grădina, au constituit de multă vreme o prilej pentru bucurărenții de a petrece câteva ore plăcute, amuzante. O nouă manifestare de acest gen a avut loc vineri 22 iulie a.c. — la grădina de vară a C.C.A. — organizată, pare-se ad-hoc, de o parte din membrii Ansamblului de estradă al armatei, cu titlul **Estrada în croazieră**, în regia omniprezentului **Bițu Fălticeneanu**, pe un libret de **G. Mihalache**, atât de bine imprimat pe bandă magnetică, încât parcă se auzea de sub plapumă, și secundat din când în când de o orchestră de „estradă” condusă de **Dan Belzadea**, formată din au mai puțin de 8 (opt) instrumentiști, mai puțini chiar decât cei de la restaurantul Pescăruș. Ajungând mai devreme la fața locului, lângă îndrăgitul parc Cismigiu, unde numeroși cetățeni ai Capitalei

ședeau pe bănci sau se plimbau agale, îmbătați de mirosul dulceag al caprifoliului și bucurându-se de un amurg cald și plin de farmec, auzim o voce de o veselie contagioasă anunțând cu tonul acela de bilcă („lume, lume!”), mai sus menționatul spectacol, încercând să atragă „vinatul”. Pătim biletele (12 lei bucata) care n-au mai fost rupte la intrare, ci palmate discret dar cu dezinvoltură de portar și intrăm, îndreptându-ne spre bufet, unde vrem să bem câte o sticlă de Pepsi-Cola, dar vai !, nu mai aveau decât pentru personal (și prietenii acestora!), așa că trebuie să ne mulțumim cu apă de la o fișuitoare. În sfârșit, la ora 19,31 (treceute fix) începe mult așteptatul spectacol. Dar iată-i și pe protagoniști : Momente vesele cu **Ștefan Guță**, (răsfățatul publicului) **Ligia Gaman** și **Marilena Săvulescu**. Glumele, răsuflate și nesărate au totuși un moment bun, de sinceritate, chiar de autironie, în cupletul intitulat : „De unde, mă, de unde?” (glume — n.n.). Cântă : **Marian Spinoche** (o voce caldă într-un costum violet), **Doina Cărpiniș**, **Ana Petria** și... **Dorin Anastasiu!** Corpul de balet (coregrafia : **Viorica Cișmigiu**) format din tineri ce par a nu fi terminat încă liceul (or fi militari în termen?) și tinere (!) care se cam împiedică uneori, dar punem totul pe seama emoției în fața unui public prea puțin numeros, a constituit o reală atracție. Notăm și câteva lucruri bune : apariția meteorică a lui **Mircea Banliciu**, care pare a se fi rățâcit din greșeală în această croazieră (o fi făcut auto-stopul contra cost), costumele **Gabrielei Buhoiu**, ce dau o notă discordantă acestei apoteoze a kitsch-ului și, în sfârșit, sfârșitul. În rest... Realizatorilor și protagoniștilor acestei minunate croaziere „pe lângă estradă” le dorim din toată inima călătorie sprincenată !

TUDOR STANCU

De la titlu la spectacol

„Se alege așadar un „bucet” (mai mult sau mai puțin proaspăt) de melodii semnate **Marius Teicu, I. Cristinoiu, Marcel Dragomir, Petre Mihăescu, Gherase Puică** și **Anda Călugăreanu**, i se incredințează direcția muzicală maestrului **Sile Dincu**, se anunță cițiva soliști de muzică ușoară : **Trio Express, George Bunea** și **Luigi Ionescu** (ultimul necatadicind s'ă apară spe scenă în scara zilei de simăbătă 23 iulie — nefiind de altfel singurul dintre titularii inscriși pe programul de sală într-o astfel de situație !), se mai pigmentează întreg amesteclul cu un număr de cire și un altul de step, cu muzică populară și chiar folk și ca totul să fie în regulă, se adaugă un nume de rezonanță (pentru cine a auzit de el, firește!) : solista **Angelika Müller**, de la **Friedrichstaatspalast** — R.D.G. Se mai alege o sală (în cazul

nostru Grădina Batiștei) și se fixează un titlu : **VACANȚA LA BUCUREȘTI**. Ce are comun acest titlu cu spectacolul în sine, este foarte greu de precizat ; de fapt, conțeaază prea puțin, atita timp cit sintem avertizați că avem de-a face cu un „divertisment estival”.

Firește că la un astfel de spectacol nu vîi pentru a adinci problemele existențiale ale lumii ; departe de noi această idee. În schimb, poți pretinde ca numele prezentate să conțină pe cit posibil talent interpretativ, umor și, dacă se poate, bun-simț.

În spectacolul Teatrului satiric-muzical „**CONSTANTIN TĂNASE**” există cite ceva dip toate acestea și ținem să spunem din capul locului că este un spectacol „curat” în cea mai mare parte a desfășurării sale, un spectacol agreabil, la care s-a muncit — deși nu chiar toți membrii prezenți ai trupei și-au adus tributul de sudoare pe altarul Thaliei. Să o lăsam însă pe rînd.

Sectorul muzică ușoară este servit onorabil mai ales de către grupul feminin „**Trio Express**” ; **Ilie Micolov** se ambiționează în citeva melodii „country” ; **George Bunea** se străduiește, decenț, să înlăture senzația de tristețe pe care o ai întotdeauna cînd regăsești o fostă vedetă în vogue (**Nae Lăzărescu** în schimb, cu pseudomomentele sale vesele, nu mai reușește această performanță). Corpul de balet este sub orice critică (culminînd cu acel moment ușor „sexy”, pe o splendidă și amară melodie interpretată de... **Gheorghe Zamfir**). Textele melodiilor — atât de muzică ușoară cit și populară — nu depășesc, în genere, mostre de genul :

„Viața e un dans
Totul e-un balans...”
Sau :
„L-aș lua pe cojocar (de soț — n.n.)
Că e bun meșteșugar,
Dar ce fac dacă-i om rău ?
E vai de... cojocul meu...”
Sau :
„L-aș lua pe potcovar
Că-i stă bine lângă jar... (?! — n.n.)
... (și face el ceva cu)
Adunate de la porți
Doar potcoave de cal morți...”
(etc., etc.)

Buni meseriași **Duo Mefisto** (aranșare de cuțite). Cam trecut numărul de step și cam trecut interpretarea... mă rog : una peste alta, spectacolul „ține”, are chiar ritm uneori, și ține mai ales datorită — este cazul să subliniem această lucră — mai ales lui **Sile Dincu** și formației sale (foarte bun și... blazat grupul de suflători !), și momentelor vesele sustinute de cuplul **Florin Tănase — Mibai Persa**. Aplaudindu-i cu căldură pe aceștia din urmă... „Vacanța”... s-a sfîrșit.

HORIA PATRAȘCU

CONSTANTIN LUCACI :

(Urmare din pagina 9)

lecție pentru a mai spune ceva : pe de o parte, că a citi mult și pe apucate nu înseamnă a-ți face cultură, iar pe de altă parte că, în ce mă privește, eu a trebuit să operez selecții cel puțin în trei domenii de preferință : în muzică, fizică și literatură. La 18 ani îl citeam asiduu pe Einstein, făcînd efortul să-l înțeleg chiar dincolo de unele „mistere” matematice de nepătruns. Cam la aceeași vîrstă, eram abonat la Universul literar și artistic și citeam cu pasiune criticele literare ale epocii (**Călinescu, Pompiliu Constantinescu, Lovinescu**) urmărind în primul rînd, frumusețea limbii, a frazei.

— Vă suspectez. Constantin Lucaci, vă suspectez grozav că vă place mai mult muzica decît sculptura.

— Poate că ai dreptate. Ca orice miraj care te atrage, ca o Fata Morgana, spre care te îndrepti halucinat în desert, așa m-am îndreptat eu întotdeauna spre muzică. Poate și fiindcă simțeam în muzică o soră bună a sculpturii sau poate fiindcă n-o făceam, n-o puteam face eu însumi. Cert este că muzica face parte din viața mea ca și sculptura, dar ceea ce vreau să spun — de fapt au remarcat-o și criticii români și cei străini — este că în lucrările mele se află într-o formă sau alta muzică, multă muzică închegată.

— Sau în stare de zbor, așa cum remarca un critic italian, vorbind despre „armonia și puritatea muzicală a sculpturilor lui Lucaci” și de o „suită întregă de mișcări ritmice captivante”. Totuși dacă ar fi să vă confesati pină la capăt, ați putea să-mi explicați ce înseamnă exact muzica în geniza și devenirea lucrărilor dv. monumentale și de atelier ?

— La începutul carierei mele de artist plastic am făcut evident, preț de vreo 10-15 ani, sculptură figurativă care are, se înțelege, amprenta epocii și virșitei mele artistice de atunci. Simțeam puternic deși uneori imprecis că îmi lipsește ceva sau că trebuia să mă îndrept spre altceva pentru a mă exprima cu adevărat pe mine însumi. Ca sculptor, aveam încă atunci pretenția că sint transmitător de mesaje — dincolo de simpla figură, de gestică umană, de portret și de sugestia psihologică a chipului uman —, și în acest nou demers al meu spre simbol, spre idee, spre metaforă și în genere spre abstract, muzica a fost primul dascăl al sculpturii mele, al sculpturii mele de azi. Fiindcă muzica mi-a demonstrat că poți trăi sentimente umane, stări sufle-

tești, renunțînd la formele naturale și la figura umană propriu-zisă, dar nepărăsînd mesajul meu lăuntric, un mesaj pe care sper că reușesc să-l transmit, într-o formă sau alta lucrărilor mele.

— Dar cum și cînd s-a ivit această pasiune (aproape programatică) ?

— Întimplarea e frumoasă și o evoc cu toată nostalgia, mai ales că este profund adevărată. Eram copil, casa noastră se afla într-o grădina foarte mare, iar la capătul grădini noastre era o altă grădina din mijlocul căreia răsărea casa unui inginer. Ei bine, soția inginerului era pianistă și — după cum am aflat mult mai tîrziu — chiar o bună pianistă, cunoscută. Aveam 6-7 ani, cînd mă strecuram spre frontiera grădini noastre, lângă casa inginerului de unde furam cu urșchea frumoasele sunete. Am povestit de multe ori această întimplare și dacă aș fi mai dînos, așa însoți-o poate — mai ales că merită — și de o lacrimă de recunoștință : așa, pentru viață, pentru frumusețe, pentru copilărie și pentru valoare.

— Dar de ce și pentru valoare ?

— Fiindcă, după mulți ani, mi-am dat seama că „furtul” meu de muzică de pe vremea cînd eram copil era prima („inconstientă”) întîlnire cu o valoare necunoscută mie, dar care mă atrăgea tocmai fiindcă-mi era necunoscută. Și încă ceva : eu o plăteam în „bani grei” : cu timpul de joacă la care mă cheamă „ceilalți”.

— Deci iată, dacă pot spune așa, viitorul sculptor Constantin Lucaci, a simțit ideea de valoare cu multă vreme în urmă.

— Ai zis bine folosînd verbul a simți, deși evident habar nu aveam atunci ce înseamnă valoare. Mie-mi plăcea muzica — atita tot.

— Dar astăzi, ați mai recunoaște vreo cotă parte a plăcerii în cîmpul valorii ?

— Nu cred că plăcerea are aici vreun rost, cred însă că nu există trăire, că nu poți avea o trăire adevărată fără a avea conștiința valorii care vine, e adevărat, tîrziu, dar dacă nu vine, e o nenorocire — te rog să mă crezi.

— Sînteți de acord azi cu toată opera dv. ?

— Privînd această operă a mea, declar limpede că sint de acord în întregime cu ea, dar că, de fiecare dată, am văzut altfel o serie de lucruri, în care atunci cînd le elaboram am crezut pe baza adevărilor mele estetice de atunci, am făcut acele lucrări în care acum nu mai pot crede așa cum credeam în vremea lor.

— Așadar, nu adevărul estetic este conștientul ei temperamental estetic al artistului, dacă pot spune așa ?

— Se poate spune și așa ; eu prefer însă termenul de gramatică, de gramatică a artistului. La început, fiece artist trebuie să cucerească această gramatică — fără asta nu se poate —, să aibă forța ca mai tîrziu să ajungă la propria lui codificare.

— În opera lui Constantin Lucaci există „doi” artiști : unul cu cod și altul fără cod. Artistul monumental (autor de monumente și fintini cinetice) și sculptorul de atelier care gîndește și elaborează lucrări mai greu de „citit” la prima lectură. E posibilă o asemenea existență „duplicată” ?

— După cum vezi, privește în jurul tău — sintem în atelier, în timpul acestui dialog — vei vedea că fiece lucrare de atelier e altceva decît fiece fintină.

— Bine, fintina înseamnă și inginerie artistică.

— Da, și asta, dar fintina se oferă înțelegerii imediate, spectacolului interior al destinatarului și încă o dată spectacolului exterior, de ambient. Consider lucrările mele monumentale ca niște simfonii unde totul se orchestrează : și datele artistice și arhitectura și sculptura și mișcarea sculpturală care se continuă ca o nouă geneză în armonie cu apa, cu ritmul, forma, culoarea și citeodată chiar cu muzica. E, dacă vrei, o artă-spectacol, mult mai accesibilă publicului. Asta nu înseamnă că aș considera lucrările de atelier sub nivelul celor monumentale, dimpotrivă : unele sint net superioare. Ce sint ele ? Sint sonate, suite, poezii, esențe — supuse totuși unor legi funcționale — pe care le consider adesea mai pure și mai nobile.

— E ceea ce se spune și cunoscutul critic italian **Giulio Carlo Argan**, cu prilejul vernisării expoziției Lucaci de la Editalia (Roma) : „puritatea sculpturii lui Lucaci evocă o noblete academică”. Care este relația dintre politic și estetic în artă, în sculptură ?

— Eu nu fac parte dintre acei artiști care și programează activitatea artistică pe stricte porțiuni explicite : aici e politic, dincolo e estetic. Ideea acestei departajări mi se pare falsă și puțin falsificată de teoreticienii dornici să moșească totul. În fond, esteticul și politicul se întrepătrund — lucru vizibil cred și în arta mea — și se întrepătrund într-o sferă mai înaltă : aceea a umanismului. Important este ca, indiferent de egida politică sub care se desfășoară sau evoluează arta, politica să nu trădeze interesele artei avînd pretenții ca arta să și le păstreze intacte pe ale ei. Oricum, cele două sferes sint mai mult decît tangente și „ucenicesc” bine una în

cîmpul celelalte. Numai respectîndu-se reciproc, pot ele să ciștige cu adevărat ceva una de la cealaltă. Eu sint fidel unui crez artistic adevărat și peren, în virtutea căruia mă simt obligat să fac artă pentru oameni și umanitate în general, pentru dezvoltarea omului și pentru bucuria acelor oameni care țin la înfrumusețarea cadrului lor de viață, tot atit cit țin și eu. Prin înfrumusețarea cadrului înțeleg revigorarea armonioasă — culturală și estetică — a orașelor adică, repet, înfrumusețarea lor continuă, umanizarea lor, în contextul umanist al epocii.

— Pentru poezie, pentru poezia propriu-zisă, vă mai rămîne timp ?

— Da și nu ; în general, ți-am spus că-mi selectez foarte atent lecturile. Și încă ceva : prefer proza. Dacă spun că am citit **Ulysses** de Joyce de la un cap la altul, e adevărat. Dintre prozatorii români de azi, prefer pe **Marin Preda, Francisc Păcurariu** — cu excelențul lui roman **Labirintul**, minunată colaborare dintre filosofie, politică și literatură —, pe **D. R. Popescu** ș.a. Dintre poeți, dintotdeauna mi-au plăcut și-mi plac încă **Blaga** și **Ion Barbu**. Pentru poezia de azi, pe care o urmăresc mai de departe, am puțină vreme, dar nici o grijă : tot ce pierd în poezie, recuperez în muzică, o chintesență după mine. Chintesență fiindcă nu-mi narrează nimic, lăsîndu-mi mie libertatea să aleg orice cuvînt în „contul” ei.

— Care a fost sau care este deviza vieții dv. ?

— Deviza de a nu avea nici o deviză : fiindcă de îndată ce mă pregăteam să-mi construiesc una, trecea clipa și, o dată cu ea și adevărul efemer al devizei mele. Și ce-aș fi făcut atunci ? Pierdeam timpul, adică viitorul, și rămîneau cu deviza trecutului.

— Cum ați reușit să vă țineți așa de bine ca sexagenar ?

— La întrebarea asta ar trebui să nu răspund. Fiindcă s-ar putea să nu fiu crezut dacă voi spune : ducînd o viață plină de privațiuni, renunțînd la multe, dar renunțînd nici o clipă la muncă, la muzică, la doină, pe care am simțit-o întotdeauna aproape, trăînd total fiece clipă a artei mele. Atit de tare m-am dat pe mina acestui iubiri, încit, iată, e cazul să mă țin tînar, fiindcă sper să măi am multe de spus. Ergo : nu-mi permit să îmbătrînesc.

atelier literar

de G. Dumitrescu

M. Ungureanu: „Fapt divers”, „Alergători de cursă lungă”, „Stare de alarmă”.

I. Koska: Firave, inconsistente, în general. Ceva (destul de puțin) în „Iluzie”, „Viziune”, „Noapte poetică”.

A. Albu: „Iarba”, „Casa din amintire”, „Eu știu”.

I.S.M.: Greoaie, încă, intermitente, neguroase, crispate. Ar fi să le „delegați puțin, spre cîntec și înțeles. Cîteva, mai bune: „Despre unele arte”, „Noi dispoziții”, „Intîlnire în spațiul memoriei”.

D. Barbu: E, parcă, o diminuare a substanței, o alunecare în suprafața decorativă a lucrurilor, o anumită stagnare și monotonie. (Nu ne-ați mai spus nimic despre școală, despre cărți... Timpul trece... Ceva mai bine, în „Secetă”, „Petrecere”, „Jocuri”, „Împăratul”, „Cel care pierde” (mai ales finalul).

I. Lipoveanu: „De la etajul 4”, „Poți asculta”, „Casă de naștere”, „Nu vă grăbiți”, „Animal apocaliptic”, „Pedepsă”.

Aladin: Scădere a tensiunii lirice, rezultate modeste, secundare. Ceva, în „Meci”, „Nu”, „Dușmănie”.

Em. Băltianu: Reluări și repetări nesfîrșite, monotone, plafonare. Nu prea avem de unde alege. (Ceva, în „Tei”, „Insemnare”).

I. Nistor: „Insula”, „Nu” — cam atît, dintr-un buchet cu mult sub așteptări.

Andrei Petrescu: Scrisoarea atinge o problemă foarte importantă. Cu voia dv. vom cita din experiența dv. amară spre a servi de avertisment celor care tind să repete asemenea experiențe: „Mi-am organizat studiul după un program greșit (am realizat asta mult mai târziu). Deoarece selecționarea cărților pentru lec-

tură, lectura însăși, scrișul, mi-au diminuat din timpul afectat inițial pregătirii celorlalte materii. La liceu aveam rezultate foarte bune la literatura română (după bacalaureat am luat chiar un premiu special pentru literatură), însă la celelalte materii aveam note de nivel mediu, uneori chiar mediocre. Lovitura care m-a readus intrucitva la realitate a fost rătăcirile examenului de admitere la facultate. Mi-am ignorat pregătirea multilaterală și pentru asta eu sînt răspunzător. Starea de euforie mă cuprinsese total în acea perioadă și era absolut necesar un șoc care să mă trezească... Etc. Sîntem convinși că, avînd tîria să priviți cu atîtă luciditate cauzele eșecului, o veți avea și pe aceea de a-1 înlătura, cit de curînd, din drumul dv. spre „marile împliniri”. În ce privește versurile, ele nu ne îngăduie nici acum să tragem concluzii nete în privința inzeștrărilor dv. (Ceva, în „Naivitate”). Căci asta e, la urma urmelor, întrebarea-cheie: a avea sau a nu avea talent! (...fără de care, cum știți, orice strădanie e zadarnică). Vom vedea mai clar în viitoarele manuscrise. (Dar nu așteptați să vă scriem răspunsul cu apă de trandafir, — e o problemă mult prea gravă, iar adevărul nu poate fi niciodată nici „sarcastic”, nici „răutăcios” (...). Citînd privește lecturile-divertisment, „pe nerăsuflăte”, n-avem nimic împotriva lor; ele sînt foarte necesare și, oricum... irezistibile, dar nu pot reprezenta — veți fi de acord, credem — metoda ideală de studiu!...

D.E.R.: Am primit confirmarea. Și „Annie”, și „Te rog” — preferăm, însă, de data asta, Man Ray (...et pour cause!...).

M. Nada: Povestirea e

interesantă, curat scrisă. Versurile, însă, nu ne permit o concluzie, deocamdată. Reveniți.

Phil Colin: Era cazul să înțelegeți mai de mult. Mulțumiți-vă, deci, să publicați unde ziceți că publicați... (...și aveți grijă să nu se observe lipsa talentului!...).

S. Condor: Multe lucruri slabe, „făcute”, fără rezonanță. Doar cîteva mai infiripate: „Neutralitate”, „Reconstituire”, „Aproape de mirare”.

Oct. Loghin: Predomină confecția meșteșugărească, în pagini de consistență redusă, de respirație scurtă. Ceva, în „Lumină fragedă”, „În poemul acesta”, „Regăsesc dragostea”, „Singurul defect”.

Eliana Mar: „Spre Termini” rămîne neconvingătoare, fără semnificații (vervă artificială, în gol...). În schimb, „Concert” dă măsura (în ce privește proprietatea și expresivitatea dialogului) a aptitudinilor de care vorbeam anterior. O măsură demnă de interes.

Ana Groza („Dumnezeul luminii”, „Nedumnezeire”), **Alina Codreanu:** Sînt unele semne bune; merită să insistați.

Emilia Simion, C. Ionescu-Focșani, C. Hurezean („Idilică”, „Atac la conștiință”), **Eug. Teodorescu** (parțial indescifrabil), **Eva Dragnea, Paul Mona, Fl. N. Cirstea, Dobrescu Enache, Nana Mirea, H. Munteș, Maria Bălan, Alexandra Teodorescu-Ion:** Nimic nou!

H. Petcu (ceva mai bine, în „Cînd te-ai întors”), **Vasile Neagu, Dorin Lucăcel, C. Găitan, Gh. Periceanu, Camelia Roua, B.L.C. București, Ioan Fodorean, Simona Foca, G. Ichim, G. S. Cringeanu, V. Ișănuț:** Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

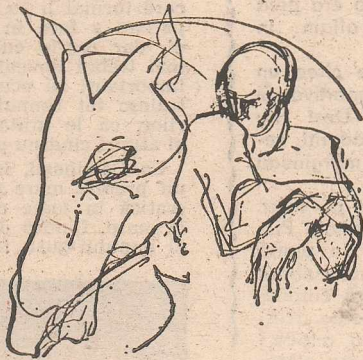
VIS

Mă răsfățam inchipuindu-mi
că sînt răpit de păsări
Sub mine oamenii dispăreau
înghițiți de haita de cifre
flămîndă.
Văzduhul duhnea
a găinaț de inger
culorile mințeau din alt unghi
eu uitam
să vreau să fiu lăsat
undeva.

LUCIAN CESINA

PORTILE MĂRII

Pedepsită sînt să-ți dăruiesc cuvinte
pentru moneda cuvintelor
tu mă privești liniștit
ca un păstor de turme între crini
nestînsă arde candelă iubirii
deasupra iocanei ei nemuritoare
pedepsindu-se să nu te mai atingă...

LUMINIȚA FRĂȚILA ■

ne facem daruri : cuvinte !
ele desferecă porțile mării
din pumnul tău se înalță parfum de
tămîie.

ELENA RADU

NIMIC N-O SĂ CER

Iarba este arsă unde
genunchii mei se plecau...
Dar nimic n-o să mai cer
de la anotimpuri.

Sînt puternică în armura mea de lut
— sînt marea aventură a Soarelui —
Cad doar o singură dată
doar după ce am înviat cu privirea
toate izvoarele.

NUȚA GULIMAN

PETRECERE ÎN GRĂDINA

Noaptea curgea în noi
ca un suspin într-un cîntec,
degetele înfloriseră de atîtea versuri

nescrise
și așteptau o adiere.
Timpul săpa hojște capcane
în jurul nostru
și se înșela
transformîndu-ne în fîntini
cu sînge nemuritor de stea.
Părea că întinericul bea cuvintele
unul cite unul,
ca pe culori.
Curgeam în noapte ca într-o inimă
de iasomie.

DIANA BARBU

LUPTĂ DREAPTĂ

Poetul trebuia
să se bată cu boxerul

arbitrul a controlat deci
fiecare cuvînt al poetului
la fel de minuțios
precum mînușile adversarului.

IOAN GABUDEAN

MI-E DOR

Mult timp nu voi mai scrie versuri.
Am să regret și timpul cînd am scris.

Mi-e dor de mare, de noi țînuturi, de noi
clime.

De neguri care-o să-nfășoare
În mantii lungi de sihăstrie
Țînuturi dincolo de soare.

Mi-e dor de peștii groaznicî din abis.

IORDAN GRECU

LUMINĂ FRAGEDĂ

fiului meu

Privesc prin
pielea ta
de-o trandafir
transparentă
motoarele
care pînă mai ieri
au uruit în mine,
privesc singele tău
cum se ramifică
stufos
invizibil trece
prin mine fiorul
lui roșu,
privesc seceta din
creierul tău
și mă rog tuturor
poetilor din lume
să scrie poeme
din care să picure
cuvintele
să fertilizeze
ogoarele
copilăriei

OCTAVIAN LOGHIN

Leul modernizării și leii furati cu candoare și acte aproape în regulă

Pe scaunul din față, Pițigoi se lăsa furat de privilegiștea popilor de pe marginea drumului sau de lanurile din depărtări în locul cărora, cine știe, poate vedea altceva, se imagina în noua lui casă pe care deja o avea în acte sau și el, la fel ca și mine, se gîndea la întîlnirea cu individul. Serios, dacă v-ați duce la o întîlnire cu un escroc atît de cinic, de egoist și de rău că ați avea impresia că nu merită nici lumina cea blindă a soarelui, cînd ați da fața cu el, ce i-ați spune? Nu-i poți face onoarea de a-i întinde o mină, nu-i poți zîmbi, singurul lucru de care te simți în stare e să sari pe el, să-i trîntești cîteva cu sentimentul, să repari, astfel o nedreptate.

Am ajuns la I.A.S., l-am așteptat puțin pe director și-am pornit spre fermă. Singurul lucru care mă neliniștea era dacă voi fi în stare să mă abțin sau o să mă lase nervii și, de cum dau ochii cu el, încep să-i strig, mă, nenorocite, nu ți-a fost rușine să lei femeilor ălora din pîinea cîștigată cu barosul la spart de beton?

La început directorul I.A.S.-ului din Crevedia, crezînd că subiectul e „de bine” a început o mică expunere despre modernizarea grajdurilor, o investiție de zeci de milioane, deschisă în luna mai și executată într-un ritm draconic (adevărul e că investiția de la I.A.S. Crevedia stă bine și la toamnă frigul nu va veni ca o ghilotină peste vite). Inginerul Teodor Mondescu, directorul I.A.S.-ului, a trecut apoi la eforturile oamenilor, cei care execută această muncă, grea, oameni care, datorită faptului că lucrează în acord global și cîștigă bine își dau tot interesul și muncesc pe rupte. Cîștigul și rezultatul muncii îi mulțumesc pe deplin. Și cine s-a evidențiat? Arunc eu o întrebare care pînă atunci nu-mi trecuse prin minte. Toată lumea, dar mai ales șefii de echipă, imi spune el, și-mi dictează cîteva nume, Ion Doda, Gheorghe Petcu, Marin Istrate. Așa va să zică, escrocul devenise fruntaș în muncă, devenise o cheie a acelor succese. La asta nu ne așteptam. Cînd a auzit, Pițigoi a făcut niște ochi cit cepele. Exact atunci mi-a venit în cap o idee, ce-ar fi să ne jucăm puțin de-a frunții și de-a oamnei exemplu. Impostorii mai noi, după ce pun mina pe bani și-i joacă pe ceilalți, mai au nevoie și de „față”, de

onorabilitate și de respectul celor din jur, că nu le ajunge cit fură, le trebuie și dovezi publice ale cinstei și onorabilității lor. Exact cînd mă pregăteam să-i iau un interviu am aflat că Gheorghe Petcu lipsește. Așa că am rămas numai cu verificarea sesizării unuia dintre oamenii care lucrează și el în echipa lui Gheorghe Petcu, fusese și el pus să semneze pe ștat și primise alți bani decît cei trecuți pe hîrtii și, pentru că protestase, fusese pus pe liber. I-am întrebât pe cei din echipă dacă sînt mulțumiți cit cîștigă? Da, au răspuns ei în cor. Cit e pe ștatul de plată atîta primiți? Da, au sărit ei la unison. Va să zică fusesem păcălit, bătusem drumul... de pomană și-l suspectasem pe un om care, după părerea directorului, era cheia rapidei modernizări a acelor construcții. L-am chemat de față pe cel care sesizase fraudă. Toți cei din echipă au sărit cu gura pe el, tu vorbești, mă, care ai chiulit, care aia și aia, ai lipsit, ai umblat vandra, doar de muncă nu te-ai ținut? Luat de val, inginerul Teodor Mondescu sare și el cu gura pe cel care scrisese revistei, păi bine, mă, tu vorbești, și așa și pe dincolo. Vă dați seama ce sentiment penibil poți avea cînd te trezești că susții cauza unui om care nu are sau pare să nu aibă dreptate. Tot singele mi se urcase în urechi și mă făcea să-mi vijie capul. În acel vacarm miniatural, cel nedreptățit lansează o întrebare: Spune tu citi bani i-ai dus lui Fieraru? Două sute de lei, răspunde o femeie. Bun, să vină statele de plată! Doamne, ce greu au venit statele de plată, parcă a durat o lună sau un an. Numai ele mă mai puteau scăpa de rușine de a fi susținut o cauză nedreaptă. Și statele de plată au fost ultimul pai prin care adevărul s-a salvat de la inec. Altfel plecam cu scuzele de rigoare și cu regretul că încă un petiționar reușise să mă păcălească. Numai că pe ștatul de plată în dreptul numelui lui Fieraru Nicolae figura suma de 2545, iar omul primise acasă doar 200 de lei. I-am întrebât și pe ceilalți lucrători ai echipei care moderniza grajdurile de la Lucianca. Unii învățaseră lecția pe dinafară, recitau corect sumele de pe state alții nu, spuneau cit au luat și pe hîrtii apăreau cu o mie sau două în plus. Și încet, încet balonul umflat s-a spart ca o bubă

rea care împrășcă. Abia atunci mi-am dat seama că pentru oamenii simpli mai de preț decît legile și decît cinstea de multe ori este pîinea copiilor lor. Ei n-ar apăra pentru nimic în lume un escroc, dar uneori, pentru pîinea copiilor lor ar fi gata s-o facă și pe asta.

Doi oameni îl apărau pe șeful de echipă mai abilit. Dar după cîteva minute aveam să aflu că unul îi era un fel de cumnat iar cealalt un fel de socru. Și cînd i-am confruntat cu statele de plată am aflat că Tudorache Mihalache, pe lingă că Gheorghe Petcu îi ține, fiica încurcată de mai mulți ani, fusese și el înșelat. Primele de la ilustrul său ginere 900 de lei, iar pe ștat avea 2544 de lei. Și cumnatul, la fel. Drăghici Gheorghe primise 800 de lei, în timp ce ștatul de plată era semnat pentru 1544. O femeie venise și cu copilul ei de 14 ani, îl pusese la cărat beton, la spart beton și nu-l plățise, iar ei îi luase cîteva sute din banii pe care-i merita. Unul lucrase cîteva zile și se îmbolnăvisese. La plecarea șefului de echipă i-a dat 25 de lei ca să aibă de drum. Altul cînd a simțit escrocheria a plecat, dar Gheorghe Petcu l-a trecut în continuare și banii i-a încasat el (2500). Pe ștatul de plată apărea și concubina acestui șef de echipă, dar ea nu călcăse niciodată pe acolo, cum nu călcăseră nici alții trecuți pe state și ai căror bani îi băgase în buzunar acest Gheorghe Petcu. Dureros în această poveste e faptul că s-a putut ca un escroc, de meserie cîndva sudor, fără nici un act, fără măcar să i se știe adresa, meseria sau înclinațiile, să ia o lucrare de la un I.A.S. și să „angajeze” oamenii, să le propună o sumă pe zi și apoi să-i muncească exact ca pe niște robi iar banii conveniți muncii lor să-i încaseze el și să-i chefie în tot felul de escapade. Pentru asta și-a adunat de pe la periferie tot felul de oameni nevoiași, cu mulți copii, și-a adunat femei și adolescenți, ba chiar și bătrîni pe care i-a muncit cit pentru o piramidă și apoi le-a luat banii și i-a făcut praf. Iar asta s-a putut petrece din neglijența celor de la I.A.S. Directorul nu l-a întrebât cine e, casierul a acceptat ca oamenii să semneze statele fără să primească banii sau ca șeful de echipă să semneze în locul lor și să ridice toată suma și s-o împartă în secret, după ochi și cu reținerea unei părți pentru el, leul modernizării. Pe lingă imensa vină a casierului plătitor Dumitru Stancu (om cu părul alb, îngrozit de ce-a făcut, dar sincer, spunînd că și la alte două echipe plățile se făceau la fel), afacerea s-a putut pune pe roate și din cauza economistei Georgeta Văleanu, cea care ar fi avut sarcina să facă prezența oamenilor în fiecare zi.

O făcea după cum îi dicta șeful echipei, adică fals. Altfel cum au putut apărea ca prezenți oameni care în viața lor n-au onorat I.A.S.-ul din Crevedia nici măcar cu o vizită? Și cînd toate erau limpezi (într-o anumită măsură) inginerul Teodor Mondescu a început prin a susține o variantă incredibilă, că I.A.S.-ul, adică beneficiarul n-a fost înșelat pentru că banii au fost încasați pentru lucrări executate (lucru care rămîne de verificat), deci unitatea nu are nici o pretenție. Muncitorii, de asemenea, cu atît s-au înțeles ei cu șeful de echipă, cu atît au fost plățiți, ca atare nu au fost înșelați și deci lipsește paguba. O clipă am rămas stupefiat. Pe urmă directorul I.A.S.-ului a trecut la varianta că șeful de echipă e vinovat, dar economista fermel, nu, că omul unității și-a făcut datoria și a fost corect! Cit de corect, dacă sub privirile lui s-a putut petrece o asemenea fărdelege, dacă s-au întocmit state de plată și au fost plățiți (pe luna mai) oameni care și-au început munca abia în luna iunie? S-au alții care n-au dat niciodată pe acolo?

După ore și ore de discuții și verificări de acte cineva aduce bomba: a sosit și Gheorghe Petcu, șeful echipei, bancherul, un ins athletic, cu față roșie și cu o privire rece, nemiloasă. La priză directorul mi-l dăduse printre frunții acțiunii de modernizare a grajdurilor. Acum, puțin obosit, enervat de această poveste neașteptată, se uită lung la fostul său „colaborator” (pentru că Gheorghe Petcu nu era nici încadrat, nici un fel de hîrtie sau de act nu stabilea vreo relație sau vreo obligație între ei și I.A.S.) și, enervat la culme, îi pune o întrebare la care nu primește răspuns: — Bine, mă, de ce n-ai venit să-mi spui și mie?

Se înnoptase și pe drum Pițigoi, după kilometri de tăcere, lansează și el o întrebare:

— Ce să-i fi spus!? Tovarășe director, nu vă supărați, eu fur de sting. Și astfel toată această poveste și tristă și revoltătoare începe să aibă și puțin umor.

CORNEL NISTORESCU ■

P.S. În urma unei sesizări primite de la un cititor, revista Flacăra a deschis geamurile ca în grajdurile de la Lucianca (I.A.S. Crevedia) să intre aer curat. Dar pe această cale invităm serviciul economic al Inspectoratului județean de miliție Dimbovița să se deplaseze cu cele necesare pînă la Crevedia pentru a face o curățenie generală. Domiciliul lui Gheorghe Petcu este comuna Chiajna, strada Puișor nr. 1, Sector Agricol Ilfov.

Un muzeu in labirint

Despre simplitate

1.
Nimic nu mi se pare mai complicat decit simplitatea. Și, poate, din această cauză mă feresc de obicei să vorbesc despre ea. De fiecare dată cînd sînt tentat s-o fac, am impresia că voi păși ca atunci cînd, aflîndu-mă în Grecia, am ființat: să pot spune neapărat, chiar la modul propriu, „Și eu am fost în Arcadia!” Și m-am dus. Am numărat toți banii pe care îi aveam și m-am suit într-un autobuz. „Nu am în orice zi — mi-am zis — ocazia de a vizita un paradis pierdut”. Și jubilam. Mă gîndeam la *Păstorii din Arcadia*, pictați de Poussin, la versurile inchi-nate de alții poezii Arcadiei, la platanul gigantic sub care Heracle a biruit Hydra și chiar la serbările puerile organizate la *l'Antique* de Academia Arcadia, prin secolele 17 și 18, la Roma. E adevărat că autobuzul, plin de prof, cu arcurile rupte, zdruncina îngrozitor și mă intrupea uneori din aceste reverii idilice. Dar bucuria mea era prea mare ca să mă împiedic de atita lucru. Mă aflam, în drum spre Arcadia, împreună cu alți călători.

La drept vorbind, numai trei. O femeie care citea un roman polițist. Un tînăr care răsfoia o revistă sportivă. Și un bătrîn care se uita pe geam. Ca și mine. Deși nu prea părea interesat de peisaj, de munții despădurîți, secetoși, cu văi pustii sau aproape pustii, care mărgineau șoseaua.

Doamne, aceasta era Arcadia? L-am întrebat pe șofer. „Da, domnule, m-a asigurat el, aceasta e Arcadia”. Prin fața noastră defilau în continuare munți goi, de piatră descărnată. Nu se vedea nici un sat. Ba da, unul cubărit sub un povîrnis abrupt. Apoi, iarăși nimic. Piatră cutreierată cînd și cînd de capre. Ce legătură aveau toate acestea cu pășorii pictați de Poussin și cu poezia antică? Arbori erau foarte puțini. Riurile, uscate. Unde era platanul gigantic sub care Heracle a biruit Hydra? Nu, nici vorba.

Așadar, numai eu și bătrînul de lingă mine făceam o grămadă. Numai noi ne frustrăm de dreptul de a spune mai tîrziu „Și eu am fost în Arcadia”. Femeia care citea un roman polițist, tînărul care răsfoia o revistă sportivă își recepțivă privnegrul ca, mai tîrziu, într-un hotel cu apă caldă și cîmăni torționari, să povestească: „Am trecut azi prin vechea Arcadia”. În schimb, eu și bătrînul de lingă mine descoperim că Arcadia nu exista. Imbrăcați în țesături scumpe și panamați, dispuși să converseze cu zeii, păstorii lui Poussin n-au trecut niciodată pe coastele aride de munte pe care le vedeam noi.

Dar, tîrește, unul ca mine trebuia să ducă eroarea pînă la capăt, în consecință, am coborît la o stație pustie. Singur. „Ce naivitate, mi-am zis, să-mi închipui că pot descoperi patria tuturor regretelor pe fereastra unui autobuz”. Mai bine ar fi rîst să vin cu ochii închiși, să citesc și eu ceva, să auzesc cuvînte încrucișate ori să dorm, numai să nu mă uit pe geam. Și să cobor într-un peisaj cu totul necunoscut. Cum a spus Monet, că ar fi vrut să se înăscut oră și să-și capeze brusc vederea pentru a descoperi astfel lumea cu o privire virgină.

Am parasit, apoi, șoseaua și am luat-o piepș pe coastă. Fără să știu încotro mă îndreptam, dar, cu siguranță, încă mai credeam în posibilitatea de a regăsi Arcadia de care vorbesc poezii și legende. Ba, chiar eram mindru că avusesem curajul să cobor din autobuz, să mă aventurez în sălbăticia aceea de piatră, vîsind la singurul paradis pierdut care are un nume real. Și, poate, chiar îi compăttimeam în clipa aceea pe cei ce nu mai cred decit în paradisele parțiale ce se pot cumpăra, la nevoie trîșind puțin, pentru că, ehe, s-a dus vremea romanticilor, trăim într-un secol iușd și necruțător. Între timp, urcam o coastă fără nici un arbore pe ea, inospitalieră. În jur, pînă departe, în aerul de piatră nu se zărea nimic. Nici măcar o capră. Trebuia să mă grăbesc, să ajung la un izvor înainte de a mi se face foarte sete. Soarele ardea nemilos și aveam din ce în ce mai mult senzația de desert. Un deșert iucos, aur. Drumul spre paradisul pierdut era, ce-i drept, cam infernal. Dar nu e cazul să ne temem prea mult atita vreme cît ne mai păstrăm iluziile. Înainte, deci.

Am ajuns în virful coastei, de-acolo am coborît într-o vale și am suit apoi altă coastă. Întîlneam acum și copaci, dar foarte rar. Alt de rar încît cei pe care îi întîlneam nu reuseau decit să pună în lumină ariditatea peisajului. N-am întîlnit nicăieri o tăcere mai zgomotoasă. Copacii tăceau și toată singurătatea urla în jurul lor. Din cînd în cînd mă opream și mă uitam înapoi. Șoseaua nu se mai vedea. Prin urmare pătrunsesem în Arcadia.

Și cum să zic astăzi? Că am fost și eu în Arcadia? Nu, n-am fost. Mi-au trebuit ani mulți să mă conving că doar am visat autobuzul în care eram al patrulea pasager, din care am coborît într-o stație unde nu era nimeni, pentru a cutreiera munții pietroși și patriarhalii ai unei Arcadii care e mai degrabă mindră decit fericită și unde satele sînt atît de rare încît, probabil, nu se cunosc între ele. Dar pînă la urmă am izbutit. Nu mai e nimic sigur în memoria mea, rămas din acea zi, astfel că am toate drepturile să cred că imaginația mi-a jucat o festă. În definitiv, nici n-avea rost, nu-i așa, să iau autobuzul acela. Pentru ce să-l fi luat? Ca să descopăr că pe drumurile Arcadiei adevărate păstorii lui Poussin ar umbla dezorientați? Dar asta trebuia s-o înțeleg de la început. Căci Arcadia, toată lumea știe, a încetat demult să fie o realitate, pentru a fi un regret. Un bovarism al memoriei. Un simbol al fericirilor expirate, pe care îndărătnica noastră imaginație le înfrumusețează cu atît mai mult cu cît ele sînt pierdute mai sigur. Un spațiu care nu mai există nicăieri pentru a-l putea situa pretutindeni, în funcție de amintirile fiecăruia. Firește, ne putem întreba de ce tocmai acest tînet aspru și patriarhal din centrul Peloponesului a fost ales de poezii antici pentru a ne vorbi despre fericire. Cumva pentru a ne sugera că fericirea e, mai ales, o stare de inocență? Dar cine mai pricepe azi așa ceva?

OCTAVIAN PALER

Costinești '83:

O șansă pentru actorul tînăr

Cele patru zile ale Galei tinerilor actori au fînit cursul paradoxal al atitor piese moderne, împlinite deopotrivă din dulceață și amarăciune, din dramă și bufonadă, din rațiune și absurd. Zarurile au fost, de fapt, aruncate cu multe luni bune înainte de deschiderea ei și e ciudat cum mulți din junii scenelor noastre nu și-au dat seama de aceasta. O vorbă veche, și care nu-i privește neapărat pe oamenii de teatru, zice că fiecare joacă doar rolul ce și-a propus să joace. De unde ar rezulta că pentru șansă — ca și pentru nenoroc, dealtfel — trebuie să umblî pregătit.

Între cei peste cincizeci de actori tineri în concurs, veniți la Costinești la prima lor competiție de rang național, s-au aflat destui băieți și destule fete de talent, dar care gîndesc probabil că proba marelui har mai poate fi aminată, că patru zile de plajă sînt totuși patru zile de plajă, că treburile importante ale vieții și ale artei sînt întotdeauna altele, și nu acelea care tocmai li se întîmplă. Acești băieți și aceste fete păreau a face în actualul înțel al galei norma și prețel ei, dar foarte curînd s-a dovedit ceea ce nici n-ar mai trebui dovedit, și anume că oamenii cu adevărat importanți se ocupă numai de lucruri importante, că trăiesc tot timpul cu sentimentul importanței lucrurilor, că le arată ori le întocmesc importanța chiar și atunci cînd nu par s-o anunțe.

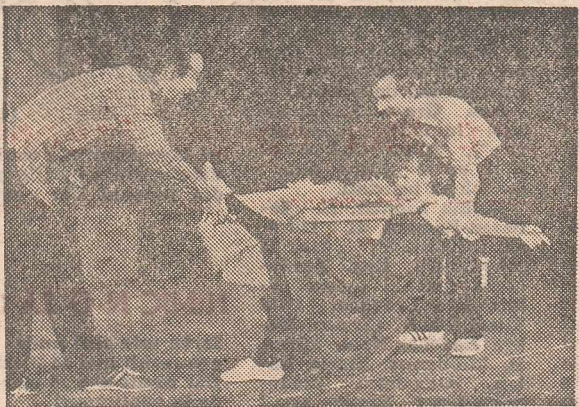
La Costinești, în stațiunea care ea însăși ar merita un premiu mare pentru concepție — fiindcă e democratică în toate desfătările ce le îngăduie o vacanță la mare, fiindcă dintre toate protocoalele l-a urmat pe al bunului-gust, fiindcă tot ce se petrece aici, se pe-

s-au lămurit — de-a lungul celorlalte trei acte ale acestei gale a orgoliului profesional — de excepționalul rol ce-l poate dobîndi Costineștiul, în vreme, în ce privește destinul teatrului tînăr. Am convingerea că pentru tinerii ce-au luat cu superficialitate invitația de a concura, cele patru zile de întrecere de la Costinești rămîn o luminare dramatică și un eșec pe care ar vrea să-l uite repede.

Proiect pentru o distribuție ideală

Se spune că astăzi „e la modă actorul inteligent”, ca și cum inteligența se și demodează. E probabil că prin aceasta se înțelege revolta bunului actor contra regizorului din cale afară de „personal”, al celui regizor cam tiran pentru care toate sînt numai pretext: și piesa, și interpretul, și lumea însăși. Pretext pentru sacralizarea unui orgoliu.

Inteligența actorului nu-i, în situații de revoltă, decit știința ori priceperea lui de a-și clama personalitatea. Fiindcă oricît de vizionar ar fi un regizor, el nu-i poate pretinde actorului farmec, acel ceva ce dă credit la tot ce rosteste el și la tot ce spune privirea lui. Trei dintre tinerii Galei de la Costinești m-au dus cu gîndul la o distribuție ideală într-un teatru al inteligenței

O secvență din spectacolul cu *Jucăria de vorbe* — scenariu după Tudor Arghezi și regia Alexandru Dabija, realizat de Teatrul Tineretului din Piatra Neamț — care a adus două premii Anei Ciontea și o distincție (în afara concursului) lui Constantin Ghencu (stînga)

Cristina Șchiopu de la Teatrul de stat din Oradea a concurat la Gala tinerilor actori de la Costinești cu schița *Obligații de Tudor Mușatescu* (replican, Eugen Harizomenov)

trece în zodia camaraderiei și a surisului cordial — un număr nu prea mare de actori sub treizeci și cinci de ani au instituționalizat o idee.

Se știe, de acum, că Biroul de turism pentru tineret organizează cîteva manifestări culturale de însemnătate națională. Practic, singurele festivaluri de film, de jazz, de grafică satirică și, din vara lui '83, de actorie cu caracter promoțional. Sore deosebire de tot spectacolul de pe litoral, la Costinești legea nu-i divertismentul, ci cultura. Se pornește de la evidența că spiritul nu se lichiefiază pe malul mării. Se ia în considerație realitatea că un spectacol bun e oricînd preferabil unuia prost. În fine, se procedează înțelepțește socotindu-se că un act de cultură se clădește și cu cheltuielă mai mică, cu condiția ca oamenii care-l promovează să fie chiar oameni de cultură.

Pentru Gala tinerilor actori — concepută să fie de azi înainte un concurs anual de afirmare și de confirmare a celor mai inzeestrați interpreți de teatru din generațiile de schimb — condițiile au fost strigate, dacă se poate spune astfel, din vreme și cu toată responsabilitatea. Teatrele au știut ce are să fie la Costinești, tinerii actori au avut toate motivele să anticipeze binele ce l-ar avea de dobîndit. Dacă despre meritul, la unul sau la altul din premii, al celor premiați ar fi de discutat, este indiscutabil că ei trebuiau să fie premiați: Valentin Voicilă, Ioan Georgescu, Miriam Cuibus, Tudorel Filimon, Răzvan Ionescu, Lucia Wanda Toma, Camelia Maxim, Ana Ciontea, Carinel Dumitrescu și încă: Gheorghe Dănilă, Marius Bodochi, George Custură, Gabriela Cuc, Marian Rileu, Marian Lepădatu. Actori cu o gravă conștiință a profesiunii, tineri care au muncit zdravăn ca să ajungă ceea ce sînt, care știu că nici o biografie de artist mare nu pune la socoteală și vacanțele, că o șansă pierdută, pierdută rămîne. Unii au fost avantași de cadru, alții au pierdut, pentru că recitalul lor a fost conceput pentru un cadru anume. Deocamdată, la Costinești se concurează într-o sală polivalentă (care, ca orice lucru bun la orice, nu-i perfect potrivit la orice), pe o scenă, bună și ea la orice, cu excepția marelui spectacol teatral și — de voie, de nevoie — în plină plajă. Locul cam ingrat nu i-a împiedicat însă pe cei citați să-și facă arta și meseria cu probitate, cu ardore, cu suferința de a fi luați în serios, cu patima de a fi primii.

La izbînda acestui festival au lucrat, din partea B.T.T.-ului, vicepreședintele său, Ioan Hidecuti, apoi Aurel Borșan și Ioan Manta. Eficient și fără somn, ca-n toți anii, dealtfel, directorul cu probleme educative al Stațiunii tineretului Costinești, Cornel Gogoșe. Impecabil, știind să facă din cultura teatrală, din amabilitate, din suris și din cuvîntul cu haz prompt ceva la fel de teribil ca însăși legea, Valentin Silvestru a coordonat organizarea și desfășurarea galei. Încin să cred că organizatorii, odată cu actorii,

în splendoare: Valentin Voicilă, Tudorel Filimon și Răzvan Ionescu.

Monologul din „Ingrijitorul” lui Harold Pinter a avut, în interpretarea lui Voicilă, tăietura cristalină de cuarț. Ca să evite naturalismul — tentație mare în cazul rolurilor de damnați și tulburări mintal — tînărul actor a studiat cu toată răbdarea și înțelegerea traiul acestora și din înțelegere a avut revelația strigătului șoptit. În liceu, Valentin Voicilă a fost într-un an corijent la cîte materii s-a putut, astfel că mulți se vor fi mirat cum de a intrat nelesul școlii la I.A.T.C., și încă dintr-un foc. Cum tot acești mulți trebuie să se fi mirat că-l află la absolvire printre cei mai buni studenți ai clasei lui Amza Pellea și a regizoarei Cătălina Buzoianu. Putea, avînd medie mare, să ia repartiție într-un teatru de prin preajma Capitalei, dar s-a dus, cu bărbăție, la Baia Mare. Cit mai departe! zice el. La 23 de ani, iată, are rolurile principale în cîteva filme semnate de Dinu Tănase și Andrei Blaier, iar drept câștig nu socotește notorietatea ce i-au adus-o filmele, ci școala de actorie la mai vîrstnicii Ștefan Iordache, Mitică Popescu, Rautchi, Vasile Nițulescu, Ilarion Ciobanu.

Bonom, cu aerul unui universitar de modă veche, venîcînd prin bibliotecă, stingerit nițel de lumina zilei, cu umbletul ceremonios și cam greoi, Tudorel Filimon e departe de imaginea pe care ne-am făcut-o despre înfățișarea actorului. Dar, Doamne, ce actor complet este! Cînd intră în scenă, simți că are să se întîmple curînd ceva minunat și nu mai conțenești privindu-l cum se mișcă și cum există. În *Nu sînt Turnul Eiffel* a jucat șapte roluri de un comic nuanțat, cu o mecanică foarte umană a gestului, cu o vorbire ușor sacadată, atît de lucrată, încît nimeni nu mai simte lucrul. Pe scena Naționalului clujean joacă în cam toate spectacolele. Îi place să joace și orice rol ar face, rolul pare scris pentru el. „Cînd primesc un rol într-o piesă proastă, spune Tudorel Filimon, îmi propun să mă gîndesc la el ca la un rol din Shakespeare și culmea e că reușesc!” Ca toți marii comedieni are melancolia marelui rol de dramă.

Răzvan Ionescu are nonșalanța stilată a unui Yves Montand tînăr. Șef de promoție în 1979 (clasa Octavian Cotescu), obține cu rolul Eddie Carbone premiul Nottara (pentru cel mai bun actor al stagiunii la Studioul Institutului de teatru). În 1981, intră prin concurs la Bulandra. Recitalul de poezie și chitară clasică — proiectat pentru un ceas și jumătate și din care a prezentat la Costinești doar o parte — este ceea ce se cheamă o aventură. Un ceas și jumătate de poezie, iată un spectacol la care nu știu cîți actori se încumetă, fiindcă e greu să fii unic și, totuși, mereu altul atita vreme.

TUDOR OCTAVIAN

- **Marele premiu: MIRIAM CUIBUS** (Teatrul Național din Timișoara, pentru recitalul de versuri *Corabia* lui Sebastian de A.E. Baconsky) și, ex-aequo, **VALENTIN VOICILĂ** (Teatrul de stat din Baia Mare pentru interpretarea unui monolog din *Ingrijitorul* de Harold Pinter)
- **Premiul special al juriului: IOAN GEORGESCU** (Teatrul dramatic din Brașov pentru recitalul de proză *E frig și e noapte, seniori* de Augustin Buzura)
- **Premii de interpretare: ANA CIONTEA** (Teatrul spectacolului *Jucăria de vorbe* de Tudor Arghezi)
- **LUCIA WANDA TOMA** (Teatrul Național din Cluj-Napoca, pentru rolul dublu Tanti-Manti din spectacolul cu piesa *Nu sînt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu), **CAMELIA MAXIM** (Teatrul din Nord, Satu Mare, pentru monodrama *Angelina Bianchini* de G. Martineț), **RĂZVAN IONESCU** (Teatrul Bulandra, pentru recitalul de poezie și chitară clasică — la chitară: Ioan Boeru), **TUDOREL FILIMON** (Teatrul Național din Cluj-Napoca, pentru toate rolurile susținute în *Nu sînt Turnul Eiffel* — i se acordă și Premiul juriului „Știința tineretului”)
- **Premiul revistei „Viața studentescă”: CATRINEL DUMITRESCU** (Teatrul Național din Cluj-Napoca pentru rolul „Ea” din *Nu sînt Turnul Eiffel*)
- **Premiul revistei „Tribuna”: DINU APETREI** (Teatrul dramatic „George Bacovia” din Bacău pentru rolul Oswald din piesa *O întîmplare* de Horia Lovinescu)
- **Mențiuni speciale de participare: Studioul de caragialeologie al studenților constructori din Timișoara și Constantin Ghencu** de la Teatrul tineretului din Piatra Neamț (ambele mențiuni pentru prezențe „hors concours”)

IV

● Armata română a fost înfrântă în toamna anului 1916 (din pricinile arătate), dar nu și îngenucheată.

„Capitala și aproape două treimi din teritoriul țării au căzut sub ocupația Puterilor Centrale. Dar încercarea lor de a zdrobi complet România eșuase. „Noi am bătut armata română, dar n-am putut s-o distrugem“ era nevoit să recunoască Erich von Ludendorff.

Redusă la Moldova, știrbită și ea în partea de sud-vest, România nu a încetat lupta. În anul 1917, atît în Moldova, cît și în teritoriile cucerite de dușman, poporul român, în condiții deosebit de grele, a dat noi dovezi de eroism și abnegație atît pe front, în lupta directă cu dușmanul care încerca să cucerească întreaga țară, cît și în spatele frontului, în acțiunea de refacere și reorganizare a armatei. Moldova devine o adevărată fortăreață a neamului. Ea adună tot ceea ce însemna putere de viață, cheazăse de viitor, devenire românească prin slujirea unui mare ideal: unitatea națională. A început o rapidă reorganizare „din mers“ a industriei care producea pentru oștire. Arsenalul armatei, Pirotehnia, Pulberăria Dușești, atelierele ce lucrau armament și muniții de la uzinele Wolff, Lemaitre, Hornstein etc., în total 35 de fabrici cu tot personalul și utilajele, au fost evacuate la Iași și Botoșani și puse în funcțiune într-un timp extrem de scurt. Muncitorii și inginerii cefești au refăcut și întreținut în stare de funcționare liniile de cale ferată, operație de mare importanță pentru susținerea războiului. Inginerul Gr. Stratulescu își amintește: „Se lucra în continuu, în trei schimburi, ziua și noaptea, în acele clădiri cu acoperișurile parțial distruse, fără forță motrice, căci mașinile motrice fuseseră distruse de bombardament, iar lucrătorii adăpostindu-se, de câte ori reînchea câte un bombardament, în bordeiele-cazemate pe care și le construiseră în acest scop“. În astfel de condiții cefeștii de la Pașcani au fabricat platforme rotative speciale pentru tunuri anti-aeriene, cei de la atelierele Nicolina obuze de tun, muncitorii de la 3irlad, Vaslui, Botoșani au întreținut și reparat autovehiculele armatei, minierii și petroliștii au intensificat exploatarea resurselor de țiței și cărbune din zona Bacăului. Cuvinte de fierbinte patriotism adresa Corneliu Moldovan tuturor celor care asudau pe frontul dur al muncii pentru armată: „Vitejii nu așteaptă decît un semn. Frontul se va muta repede spre apus, sub plugul fecund al biruinții lor. Cuceritori și dezrobitori totodată, ei vor împărți cu noi, cei de acasă, gloria și bucuria.

Să slujim cu aceeași cinste pe frontul civil, ca astfel izbînda lor pe frontul crincent al singelui și al morții să fie mai ușoară... Fiți părtași la victoria finală. Nu uitați că vitejii noștri au nevoie de obuze și gloanțe, nu uitați că un război național se câștigă numai cu jertfele și sfurtările națiunii întregi“.

Mii de voluntari români vin din Transilvania, Banat și Bucovina sau din răsărit, unde căzuseră prizonieri și de unde acum erau eliberați de aliații ruși. Vin să se alăture fraților lor din România sporind rindurile luptătorilor pentru eliberarea și întregirea patriei. „Glasul conștiinței noastre — se arăta într-un memoriu al unui grup de voluntari bănățeni și transilvăneni — care ne-a povățuit să trecem Carpații ne îndeamnă acum, în aceste zile mari și sfinte pentru noi, să ne facem pe deplin datoria și să fim cît mai folositori oștirii românești și statului român“.

Prezent la festivitatea de depunere a jurămîntului de către voluntarii transilvăneni, Mihail Sadoveanu scria în ziarul „România“ din 10 iunie 1917: „Frații noștri dragi, ardelenii veniți din prăbiegie ca să lupte alături de noi, pentru dreptul neamului nostru, stăteau rinduiți sub steagurile simbolice. Erau cu toți acolo, toți românii din cele patru vînturi, înfră-

SPRE ALBA IULIA, SPRE ÎNFĂPTUIREA MARI UNIRI

„Pe aici nu se trece!“

țiți prin dureri, prin nădejdi, prin voința de a ne croi o soartă nouă.

Cînd au strigat într-un glas: Jurăm!, cu brațul drept înălțat spre cer, am simțit în ochi lacrimi. Și, ca într-o viziune izvorită din necunoscutele adîncuri ale ființei mele, mi-au răsărit într-o fulgerare înainte tot convoiul tragic al jertfelor trecutului, toată mucenicia Ardealului, tot calvarul nostru al românilor dunăreni, toată dureroasa noastră istorie... Vedeam pe toate fețele nădejde și hotărîre“.

Impresionat de cele văzute, poetul Ion Minulescu scria: „Ați venit să luptați, români alături de români, pentru apărarea și mărirea patriei care mine va fi deopotrivă și a noastră și a voastră. Ați venit să dovedeți dușmanului neamului nostru că românii de pretutindeni nu sînt călăuziți decît de idealul reintegrării lor naționale“.

„Zguduitoră întîmpinare a ardelenilor în Piața Unirii, plină cum nu s-a mai văzut, avea să noteze în jurnalul său NICOLAE IORGA. Ion Brătianu vorbește hotărît, cu accent puternic în glas. Foarte frumoasă cuvîntare literară a lui Goga. D-rul Lupu plînge, sus pe statuia lui Cuza, — dar de ce și-a păstrat pipa? Victor Deleu, șeful ardelenilor, răspunde cu un discurs de o extraordinară putere. Ioan Nistor s-a cam pierdut, neavînd glas în această explozie de pasiune. În horă se prind și alții între care miniștrii și generali...“.

La organizarea și instruirea armatei au contribuit și ofițerii din misiunea militară franceză condusă de generalul Henri Mathias Berthelot, sosiți în țară încă din toamna anului 1916. Reforma agrară și votul universal făgăduite de regele Ferdinand au inflăcărat inimile miilor de ostași — țărani prezenți în tranșeele din Moldova.

În primăvara anului 1917 armata română cu efective de aproape 400.000 de oameni era pregătită de luptă. „O oaste nouă, remarca OCTAVIAN GOGA, mai virtuoasă ca cea dintîi, încercată de război

și cu brațul greu de răzbunare, o oaste care e mindria țării, așteaptă cu sete ordinul de înaintare. Niciodată n-a fost în sufletul românesc mai multă încredere și mai multă îndrăjire“.

Peceți de singe, durere și glorie

Pentru anul 1917 coaliția Antantei hotărîse trecerea la ofensivă pe toate fronturile, pentru a forța victoria. Forțelor româno-ruse din Moldova le-a fost atribuită sarcina să atragă pe acest front cît mai multe trupe inamice și să ușureze, astfel, reușita loviturii principale, care urma să se dea pe frontul de vest. Și planul de operații, întocmit de comandamentul român pentru anul 1917, prevedea o lovitură pe două direcții împotriva trupelor armatei a 9-a-germane din sectorul Nămolosa-Mărășești. Dar, la rîndul lor, Puterile Centrale erau hotărîte să treacă la ofensivă pe frontul din Moldova, să rupă apărarea trupelor româno-ruse în sectorul Nămolosa și apoi să-și dezvolte ofensiva spre nord, pe la est de Siret, pentru a cădea în spatele forțelor româno-ruse, a le încerca și a scoate România din luptă, deschizîndu-și astfel drum spre Ucraina și spre porturile rusești de la Marea Neagră. Din confruntarea celor două planuri pe frontul din Moldova s-au dezlănțuit bătăliile de la Mărăști, Mărășești, Oituz, pentru români adevărate pecete de singe, durere și glorie așezate pe zăpădul multisecolarei lupte de unitate națională.

Armata a doua română, comandată de generalul Averescu, se acoperă de glorie în luptele ofensive de la Mărăști din 11 iulie. „Poporul României moderne, scria viteazul general, trebuie să-și întipărească bine în suflet ziua de 11 iulie 1917, căci în acea zi pentru întîia dată armata sa tinără, care-și primise botezul de singe numai cu 40 de ani înainte la Grivița, înscrie în istoria sa prima victorie în adevăratul înțeles al cuvîntului, adevă-

victorie ofensivă și defensivă“. Bătălia de la Mărăști — scria Ion Marin Sadoveanu — va trece în istoria noastră ca o operă serioasă și solidă de artă militară“. O lună mai tîrziu, între 6-19 august oastea română opunea o rezistență eroică unui inamic hotărît să-și croiască drum pe valea Siretului spre Adjud. „Pe aici nu se trece“ — aceasta a fost deviza lansată de generalul Eremia Grigorescu la Mărășești. Concomitent, în bătălia de la Oituz, trupele române au zădărnicit și tentativa trupelor germane de a pătrunde în Moldova pe valea Trotușului.

Prin victoriile de la Mărăști, Mărășești, Oituz planul inamic de scoatere definitivă a României din război a suferit un eșec total. Înaintarea trupelor germane conduse de feldmaresalul von Mackensen a fost oprită. Armata română făcea încă o dată dovada înaltele sale virtuți militare.

În chiar zilele crincentelor înclătări din Moldova premierul britanic Lloyd-George, exprimînd admirația poporului britanic pentru bravura armatei române scria: „Reclădirea armatei române și rezistența eroică de neclintit pe care o opune acum dușmanului, în condiții excepționale de grele, constituie un magnific exemplu despre forța pe care o inspiră libertatea unui popor liber“. Eroismul armatei române „însuflește toate armatele aliate sporindu-le hotărîrea de a continua războiul pînă la victoria finală“. O altă telegramă de admirație venea din partea premierului Franței, Georges Clémenceau: „Franța salută națiunea română, sora sa curajoasă, care a arătat, în mijlocul greutăților de acum, cele mai eroice virtuți“. Generalul Berthelot remarcă „bravura ofițerilor și soldaților români, care atrag în acest moment admirația tuturor armatelor aliate și cărora chiar dușmanii le aduc omagiile lor“. Generalul rus Scerbacev, în ordinul de zi din 13 august avea aceste cuvinte: „Sînt plin de admirație pentru eroismul trupelor române și felicit Comandamentul, pe ofițerii și soldații tuturor unităților pentru felul strălucit în care au respins ofensiva vrăjmașă“. Generalul american John Joseph Pershing: „Admir splendorul eroism al armatei române, care și-a apărât cu îndrăjire pămîntul patriei“.

Presă din țările Antantei era unanimă în a aduce laudă armatei române apreciîndu-i victoriile ca un „succes remarcabil“, ca una din „minunile războiului“. Iată „Jurnalul Krai“ din 7 septembrie 1917: „Românii sînt bravi și se luptă ca lei. Azi, cînd Germania amenință să ocupe și treimea de teritoriu ce a mai rămas românilor, ei mor în mod fanatic, dar în loc pe invadatori. Mor, dar nu se predau. Se luptă așa de sălbatic pentru orice bucățică din pămîntul lor, cum se luptă lupoaica atunci cînd i se răpește ultimul pui [...] Românii sînt hotărîți orice ar fi, să-și apere bucata de pămînt ce le-a mai rămas. Armata, ca un singur om, a răspuns: «Ne vom lăsa aici oasele, dar nemții nu vor trece“.

„Cînd vestea strălucitelor victorii ne-a venit — își amintește I. G. DUCA — am fost firește fericiți și mindri, aceste izbînzii ne răzbuiau de toate înfringerile din prima parte a campaniei, aceste izbînzii ne arătau că armatele române nu erau mai prejos de gloriosul lor trecut, aceste izbînzii ne dădeau în fața Aliaților dreptul să susținem cu fruntea sus revendicările noastre, aceste izbînzii ne înfățișau lumii civilizate ca un popor demn să aspire la integritatea sa națională și la un viitor mai de seamă.

Dar totuși bucuria noastră nu a fost atît de vie, pe cît s-ar fi convenit să fie. Printr-o firească alternanță aceeași presimțire care ne spunea în ajunul izbînzii să fim liniștiți, căci nu ne așteaptă zile de răsărite, aceeași presimțire ne spunea acum, a doua zi după izbînzii, să nu ne veselim prea tare, căci valoarea acestor izbînzii este mai mult de ordin moral și că grele încercări ne așteaptă în curînd“.

C. BOTORAN
I. BULEI
I. CALAFETEANU

Un tratat de șoferie

În timpurile noastre, cînd automobilul — componentă de bază a societății moderne — a pus stăpînire pe drumurile lumii, cînd milioane de oameni se deplasează comod și rapid la locul de muncă folosind acest mijloc de locomoție, sau cînd această admirabilă realizare

zarea ne dă posibilitatea să facem în puțin timp atîtea drumuri utile sau să ne relaxăm după o săptămîna de muncă încordată, sîntem nevoiți din ce în ce mai mult să vorbim de problemele majore, care au căpătat uneori un caracter acut pentru economie și societate, generate de dezvoltarea fără precedent a automobilismului. De necesitatea formării unei etici rutiere, de importanța instaurării unui comportament civilizât pe drumurile publice în contextul sporirii siguranței ritmului și intensității traficului rutier, ne convinge pe deplin lucrarea: „Pregătirea și examinarea conducătorilor de autovehicule“, de colonel Victor Beda, colonel ing. Mihalache Stoleru, maior ing. Romeo Puscasu.

Autorii, pe deplin conștienți că acciden-

tele datorate traficului rutier figurează încă printre primele cauze de deces, pun un deosebit accent în lucrare pe întărirea factorului educativ în sensul profilaxiei accidentelor de circulație, convingîndu-ne pe parcursul lecturii cărtii că un accident nu este întîmplător și, deci, inevitabil ajutîndu-ne să descoperim, să cunoaștem și să prevenim cauzele care-l determină.

Se desprinde din lectura cărtii că, înainte de toate, conducerea automobilului este o meserie a creierului și mai puțin a mușchilor, conducerea automobilului fiind o artă, iar conducătorul auto, ca slujitor al ei, este obligat permanent să învețe, să muncească pentru desăvîrșirea artei lui. Nu întîmplător, chiar din titlul lucrării se înțelege că aceasta este adresată nu numai viitorilor conducători auto, ci și aceluia cu ani mulți de experiență la volan.

Capitolul I al cărtii prezintă într-o manieră amănunțită date deosebit de utile pentru elevii școlilor de șoferi în legătură cu cadrul legal în care se desfășoară pregătirea și selecționarea viitorilor conducători auto, condiții de admitere, acte necesare etc. Sînt descrise condițiile și modul de examinare în vederea obținerii permisului de conducere, prezentîndu-se schițele poligoanelor pentru executarea probelor de îndemînare, criteriile de apreciere ale candidaților, atît la probele de îndemînare cît și la conducerea pe traseu. Din lectura acestui capitol, cititorului, respectiv viitorului conducător auto, examenul pentru dobîndirea permi-

sului de conducere îi apare ca o acțiune dominată de criterii obiective de notare, în care aprecierile subiective ale comisiei de examinare nu pot avea loc.

Explicarea necesității regulilor de circulație și chiar a sancțiunilor aplicate la nerespectarea acestora vădesc eforturile autorilor pe linia educării participanților la traficul rutier, în sensul sporirii gradului de înțelegere a legilor. Nimic nu apare întîmplător. Totul este explicat, analizat, justificat. Acesta este motivul pentru care lectura capitolului II al lucrării (Noțiuni pentru însușirea regulilor de circulație) apare deosebit de atractivă. Fiecare paragraf ne dezvăluie semnificația, necesitatea și justificarea indicatoarelor, marcajelor, semnalelor rutiere, poziția vehiculelor în timpul mersului, prioritatea, depășirea etc.

Autorii încearcă să cultive conducătorilor auto necesitatea de a conduce într-o manieră civilizată, printr-o cunoaștere perfectă a regulilor de circulație, îndemnînd pe toți participanții la traficul rutier indiferent în ce calitate — pieton sau conducător auto — să devină apărători ai ordinii publice prin exemplu de comportare, în ideea că multiplele probleme pe care le ridică circulația rutieră nu trebuie să cadă doar în competența organelor de resort.

În contextul manierelor de conduită preventivă, autorii încearcă să convingă că este nevoie de efortul tuturor, de exemplu personal și de comportament civilizât pe drumurile publice, pentru a se ajunge la instaurarea unei discipline rutiere reale.

Întreg capitolul IV este o pledoarie pentru prudență, eleganță, civilizație ru-

tieră, bun simț, și îl apreciem ca deosebit de instructiv pentru toate categoriile de conducători de vehicule sau pietoni, indiferent de experiența, vîrsta, cultura, meseria sau funcția acestora. Lectura acestui capitol va face, probabil, pe mulți dintre cititorii cărtii să rosească puțin la gîndul că s-au găsit în situații ca cele descrise de autori.

Întorcîndu-ne la capitolul III, salutăm inițiativa autorilor de a prezenta noțiuni referitoare la învățarea conducerii autovehiculelor în strînsă legătură cu fenomenele intime ce se petrec în ansamblele, mecanismele sau instalațiile automobilului la acționarea diferitelor comenzi. Autorii consideră a bună dreptate că un conducător auto nu poate pilota bine dacă nu cunoaște și puțină mecanică, atît cît să-și explice diferitele relații din motor, cutie de viteze, frîne etc.

În miinile conducătorului auto, automobilul prinde viața și de aceea trebuie să învățăm să-l înțelegem limbajul, pulsația. Pe aceste considerente autorii lucrării fac o descriere amănunțită a comenzilor, felului în care trebuie acționate, a aparatului de bord. Găsim perfect justificate exemplificările expuse pe autoturismul Dacia 1300.

În rezumat, lucrarea este de un real folos atît candidaților la permisul de conducere, cît și conducătorilor de vehicule, pietonilor, înlocuind în mare măsură materialul documentar editat pînă în prezent.

Ing. DORU GINDU
Maestru al sportului în automobilism

● **Procuratura Generală** ne comunică, referitor la scrisoarea petiționarului Iancu I. Dumitru din Merișor, județul Dimbovița că dovădindu-se intemeiată sesizarea s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.

● **Ionel Ciocan din Brașov** ne trimite un vibrant apel pentru restaurarea „Grotei de pe Timpa”, mistuită de foc în urmă cu cîțiva ani. Popasul amintit era mult căutat odinioară nu numai pentru berea rece ci atrăgea și prin ruinele cetății milenare din apropierea lui. „Grotă are istorie, dar pe cînd era un mic popas a avut și poezie și visare. Nimic nu i le poate înlocui!” Interesantă propunere care, zicem și noi, ar trebui luată în considerare.

● **D-ale constructorilor** am tot auzit și văzut dar ceea ce ne relatează cei din comitetul asociației locatarilor din blocul M 45, Micro 4, strada Emil Bodnăraș 75, sector 6, București, ni se pare că întrece orice măsură. Din 1974 de cînd s-a dat blocul în folosință, nu s-a făcut încă recepția finală a construcției! S-au constituit de mai multe ori comisii de recepție dar datorită executării necorespunzătoare a lucrărilor atît I.C.R.A.L. Giulești cît și asociația de locatari au refuzat semnarea documentelor de recepție finală. Cert este că starea apartamentelor este deplorabilă — afirmă semnatarii scrisorii, solicitînd pe această cale sprijin urgent mai ales că se apropie timpul ca blocul să intre în reparație capitală!

● **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale** Suceava ne anunță că a rezolvat cererea lui Ioan Dorofteiu din Cimpulung Moldovenesc care a solicitat sprijin pentru încadrare în muncă. A fost repartizat ca muncitor la Filatura de bumbac Cimpulung Moldovenesc. Mulțumim și noi pentru promptitudinea rezolvării!

● **Ne scrie Leonida Nicola din Techirghiol** unde se află ca pacient al sanatoriului balnear. Autobuzul 11 îi lasă în piață, de acolo pînă la sanatoriu merg pe jos, cu bagajele în spate! Pe lângă sanatoriu nu există nici un chiosc. De asemenea, L.N. vine cu următoarele propuneri: să se înființeze un chiosc în incinta sanatoriului din care să nu lipsească „nimicurile” necesare unui bolnav; să se prelungească traseul autobuzului 11 pînă la sanatoriu cel puțin la orele cînd vin și pleacă trenurile din Eforie Nord.

● **Consiliul popular al sectorului 5** ne anunță, privind memoriul pensionarei Emilia Adamovici, că sesizarea s-a dovedit reală hotărîndu-se în Biroul permanent scutirea sus-numitei de impozitul anual.

● **Un grup de cetățeni**, în numele cărora semnează **Oatu Octav din Burduseni-Bacău** ne sesizează că se apropie anul de cînd tot solicită prelungirea traseului autobuzului care pleacă din Tecuci la orele 5,45 — pînă la Răchitoasa. Acest autobuz circula pe Valea Zeletinului numai pînă la Radu Turcului, elevii din clasele a IX-a și a X-a din această localitate neavînd cu ce merge la școala din Răchitoasa. Cum Centrala de transporturi auto îi anunță printr-un răspuns că s-a luat această hotărîre pentru că „s-a avut în vedere posibilitatea asigurării transportului între Tecuci și Bacău cu mijloacele feroviare existente — între cele două localități circula zilnic 5 perechi de trenuri” — cei ai locului țin să vină și ei cu o precizare, din teren însă: cele 5 perechi de trenuri circula pe Valea Siretului, nu pe Valea Zeletinului pe unde circula autobuzul cu pricina!

● **Aflăm de la Consiliul popular al județului Olt** că în sfîrșit, necazul lui Ion Catană din Corabia s-a rezolvat. Un vecin închisese cea mai mare parte din drum, blocîndu-i omului accesul spre curte. Mai reclamase omul și prin alte părți dar se alesese doar cu promisiuni. De data aceasta s-a procedat pe loc la desfacerea împrejmuirii care închidea accesul în curtea lui Ion Catană, terenul în cauză recăpătîndu-și funcția inițială.

● **Subsemnatul Boer Gheorghe, domiciliat în București, sector 2, strada Cimpineanca nr. 8, bloc 3T, scara B, apartament 20**, vă rog să mă ajutați în următoarea problemă. La sfîrșitul lunii mai a.c. s-au prezentat la adresa de mai sus reprezentanții ai cooperativei „Întreținerea” pentru a refăce lucrarea pe terasa de deasupra apartamentului meu, deoarece continua să se infiltreze apă în apartament. Au încheiat lucrarea, au făcut și un proces verbal de recepție dar, cînd au venit ploile a început din nou să

se infiltreze apa, dovadă că nici de această dată lucrarea nu a fost executată corect. Așa încît, în prezent mă aflu în aceeași situație ca acum 4 ani, cu adăugirea că am ajuns în culmea disperării”. Să sperăm că măcar de această dată cei de la „Întreținerea” vor realiza o lucrare de calitate!

● „**Fac apel pe această cale pentru a interveni să salvați ce se mai poate din zăvoaiele seculare ale satelor noastre**, care au fost tăiate cu cruzime în proporție de 95 la sută. Aprobarile de tăiere se dau pe bază de neamuri, relații și plocioane. Pînă și cîntecul Mariei Lătărețu „În pădure la Stroiști” ar răsună trist în așa-zisa pădure care a mai rămas cu cîțiva copaci, numai ai primăriei și ai C.A.P.-ului parcă nu mai au suflul să vadă!” Un apel cîntat — dacă lucrurile stau așa — pe care ar trebui să-l preia grabnic și mai marii celor amintiți în scrisoarea semnată de **Ion Bălan din Arcani-Gorj**, în numele cetățenilor din zonă.

● **Consiliul popular al sectorului 3**: „Cu privire la scrisoarea adresată revistei de către Cîmpeanu Sorin prin care sesiza că în mod abuziv i s-a schimbat numărul din locul de parcare, vă informăm că cele relatate au fost analizate de către colectivul de conducere al Administrației domeniului public sector 3, fapt ce a condus la luarea unor măsuri atît organizatorice cît și disciplinare. Petiționarului i s-a repartizat în continuare locul solicitat; celui vinovat de nerespectarea sarcinilor de serviciu i s-au aplicat sancțiuni, în prezent nemaiexistînd la Administrația domeniului public sector 3.” Mulțumim și noi celor care au cercetat cazul și au repus în drepturi dreptatea!

● **O emoționantă scrisoare** ne scrie **George Rădulescu din str. Muzelor nr. 27, sector 4, București**. Are 27 ani. De la vîrstă de un an a rămas infirm. La 12 ani a primit un cărucior cu care mai putea ieși în lume. În prezent, cu toate că au trecut atîția ani, umbra cu același cărucior. Nu i se mai dă gratis. Or, lui nu are cine să-i cumpere altul — mama fiind casnică, singurul întreținător al familiei rămînd tatăl. Nu credem că nu se va găsi o soluție omenească pentru această cerere — motiv pentru care i-am și dat curs.

● **Slekta Erzsébet din Tg. Secuiesc** strada Rozel 1, bloc 1D, apartament 45, caută o veche cunoștință pe numele Puch Nicolae cu care a fost colegă de școală profesională M.I.U. la Focșani în anii 1970—1973.

● **Cooperativa de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor Voluntari** răspunde că în urma articolului „O zi la iarbă verde este sau nu o zi cîștigată” s-au luat unele măsuri privind mai buna funcționare a restaurantului „Stejarul”: aprovizionarea mai abundentă cu bere la sticlă, amenajarea a două tonețe cu băuturi răcoritoare și dulciuri iar cei vinovați pentru nepăstrarea ordinii și curățeniei unității au fost admonestați în scris, cazul fiind prelucrat cu întregul colectiv.

● **Procuratura Generală a R.S.R.**, examinînd cele sesizate de tovarăsa Justina Neamț din comuna Maieru, sat Auiș a constatat că ele sînt intemeiate, fapt pentru care a promovat recurs extraordinar, trimițînd dosarul spre judecare Tribunalului Suprem.

● **Este vară, este frumos dar blocul lor, peste care au tot trecut și veri și ierni, nu are apă la etajele 3 și 4. Și, se întreabă Dorina Leca din Buzău, strada Traian Vuia, bloc 15 A, apartament 24 — pînă cînd locatarii de la aceste etaje vor fi supuși la acest supliciu de a căra apa de la parter la etaj? O întrebare pe care o transmitem și noi forurilor de resort.**

● **„Cu ani în urmă — ne scrie Ghefu Teodora din comuna Dobroiești, sectorul agricol Ilfov — am avut un aragaz tip „1 septembrie” Satu Mare pe care l-am abandonat din cauza lipsei unor piese de schimb. Mi-am luat apoi un „Modern” dar și cu el mă lovesc de aceeași lipsă pe piața a pieselor de schimb.”** Nefiind prima sesizare de acest fel ne adresăm direct fabricii producătoare: cînd vom găsi, în cantități suficiente, piesele în cauză?

● **Consiliul popular al municipiului Constanța** ne comunică, referitor la solicitarea Magdei Poenaru, că i s-a rezolvat favorabil problema: i s-a repartizat de către T.C.Ch. Midia Năvodari apartamentul 71, compus din două camere și dependințe din blocul U 1, scara F, situat pe strada Unirii nr. 108.

● **Catalina Dincă din Bucu-**

rești, stada Mugur Mugurel nr. 5, femeie bolnavă, pensionară, ne scrie despre următorul necaz din care nu mai știe cum să iasă: camera în care locuiește, igrasioasă de ani de zile, a devenit în ultimul timp de nelocuit. Un vecin din spațele casei sale, fără a exista canalizare, și-a făcut o cișmea chiar lingă peretele casei ei. De aci pornind, apa s-a infiltrat nu numai în perete, ci și în tavan. Au venit cei de la I.C.R.A.L., au văzut, au discutat și cu vecinul dar cișmeaua se află la locul ei și acum. Întrebarea care se pune este următoarea: cînd se vor lua măsurile ce se cuvin?

● **Subsemnatul Nichifor Gheorghe, domiciliat în Tulcea, str. Alunișului, bl. G1. sc. F, ap. 7**, vă fac cunoscut discordanța care există între categoria de confort înscrisă pe bilet și confortul ce mi s-a oferit practic la sosirea în stațiunea Venus, de pe litoral. Eu, împreună cu familia mea, am plătit bilete la confort I A și am fost cazați la confort B, la hotel Claudia, asta însemnînd — după cum am aflat — o diferență de 29 lei pe zi. În plus, berea se vinde aici în stațiune fără etichetă numai la 9,25 lei sticla de 1/2 l, bărcile se dau tot la suprapreț, pe bază de bilet refolosit, adică „recuperat” de barcagii. Tot așa se întîmplă și la minicar. Și asta era în mai, la început de sezon!... Aici, nimeni nu execută nici un control!

După cum se vede, nu. ● **Direcția sanitară a județului Mehedinți**, ca răspuns la scrisoarea trimisă, prin revista dv., de Murdeală Constantin din Drobeta-Tr. Severin: În prezent bolnava se află la pîrînții ei în comuna Bala, fiind imobilizată la pat. S-au făcut demersurile cuvenite pentru a fi internată la Spitalul clinic Dr. Gh. Marinescu din București, secția de recuperare. La data sosirii programării, vom lua măsuri imediate de transportare a bolnavei la clinica sus-menționată.

● **Centrul sanitar antiepidemic Giurgiu**: Deficiențele constatate de revistă la campingul Sabaru-Domnești și publicate în articolul „O duminică la iarbă verde” sînt reale, dar precizăm că unitatea a funcționat fără autorizație sanitară. În prezent s-a dispus oprirea activității acestui camping, deoarece deficiențele existente anterior se mențin iar la conducerea cooperativei și la unitate a fost... multă fluctuație de personal.

O fi, nu zicem nu, dar asta nu îndreptățește cu nimic mersul prost al trebil la Domnești.

● **Ion Marin este craiovean dar nu uită că s-a născut în Robănești de Dolj**, localitate de baștină de care este legat cu toate fibrele. Ne scrie deci în numele locuitorilor a 20 de sate străbătute de pîrul Teslui de la izvoare și pînă la vărsarea sa în Olt. Pe vremea copilăriei sale era plin de viață. De cîțiva ani a ajuns un pîru mort, apele lui neaducînd decît țîței (spre bucuria copiilor cînd îi dau foc) și ape reziduale de la Extracția de petrol Ghercești și cooperativa chimică Pielești. Pînă în prezent, la toate demersurile s-au ales doar cu promisiuni. Întrebarea este: cînd se va trece la fapte?

● **Direcția generală comercială** ne anunță că sesizarea lui Vlăsceanu Florea s-a dovedit intemeiată motiv pentru care lemnele necorespunzătoare calitativ au fost schimbate de depozitul 602 iar celorlalte vinovați li s-au imputat cheltuielile suplimentare de transport.

● **Cu lux de amănunte ne scrie Reiner Alfred din București, strada Poet Neculuță 33, sectorul 2**, despre peregrinările lui în căutarea unui spre bun BIO-XITERACOR 59 — prin farmaciile bucureștene. Produsul în cauză — preparat al Biofarmului București — se găsește, dar este de nefolosit.

● **Transmitem scrisoarea unei fetițe din Lugoși către tatăl ei. Se numește Camelia Furdui și are 11 ani**: „Dragă tată, să știi că eu am absolvit anul școlar cu media 9,63 și că poți fi mîndru de mine. La fel aș dori și eu să te știu alături de mine și să fiu mîndră de tatăl meu. Te rog întoarce-te la noi căci acum sînt în vacanță și mi-ai promis că totul va fi bine. Te sărut. Camelia”.

● **Procuratura Generală a R.S.R.**: La adresa dv. referitoare la scrisoarea petiționarului Dobrescu Stelian din comuna Brazi, satul Negoiești, județul Prahova, vă facem cunoscut că cele sesizate au fost examinate și constatîndu-se că sînt intemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.”

● **Ne scrie mămăușa elevului Podaru Liviu din Piatra Neamț — Ecaterina Tiron din Piatra Neamț, strada Tipografului nr. 10**. Pe 11 februarie acesta a fugit de acasă. Din unele informații culese rezultă că ar fi ple-

cat să se încadreze muncitor la diferite ferme din țară. Este născut în 1927, pe 25 septembrie la Piatra Neamț. Roagă pe cei care l-au înțîlnit să-l îndrume și să-l ajute să ajungă acasă.

● **Blocul în care locuiește Sava Ioana — din strada Rimnic Sărat nr. 2, bloc H 7, etajul III, apartament 16, sector 3** — este proprietate personală, ea fiind singura chiriașă a ICRAL Vitan, sector 3. De 8 ani de zile cei din comitetul de bloc nu vor să înțeleagă să nu-i mai oprească bani pentru fondul de reparații, cu toate că ICRAL-ul a intervenit și le-a explicat situația că nefiind proprietar nu trebuie să i se oprească acești bani lunar. Dacă înscrisurile legii sînt clare sub acest aspect de ce nu sînt luate în considerare de cei în drept?!! O întrebare firească.

● **„Nu credeam că în timp de o săptămînă un copil sub 6 ani va reuși să învețe să înoate” — ne scrie Ene Mircea de pe strada Petre Ionescu bloc 10, scara C, apartament 62**. Fetița lui de 5 ani și jumătate, înscrisă la cursurile de înotiere înot ale strandului Titan, a reușit această performanță!

● **Consiliul popular municipal Reșița** ne răspunde la scrisoarea lui Ioan Tîcăr din Reșița următoarele: petentul nu are nici un consumator în afara becului pentru iluminat și în permanență este plecat în diferite depouri C.F.R. din țară, fapt pentru care s-au luat măsuri pentru a nu i se mai reține bani pentru consumul de curent în plus. Sîntem înformați că Ioan Tîcăr a fost mulțumit de răspunsul primit, mulțumiri pe care le transmitem și noi celor care au rezolvat sesizarea favorabil.

● **Ne scrie Vasile Buhai în numele a 20 navetiști de la diferite întreprinderi din orașul Bistrița**. Cu toții locuiesc în localitatea Ghinda, cartier al orașului Bistrița aflat la 7 km de oras. „Atunci cînd lucrăm în schimbul II de la orele 14,00—22,00 sau 15,00—23,00 sîntem nevoiți să ajungem la casele noastre, în cartierul Ghinda, pe jos intrucît de la orele 18,00 nu mai circula nici un autobuz pe acest traseu”. Cum majoritatea din cei 20 sînt femei, semnatarii solicită ajutor în rezolvarea favorabilă a cererii lor de a se reintroduce curse de autobuze pe traseul de la Combinatul de mobilă, Oficiul județean de turism, Filatura, I.U.T. spre cartierul Ghinda.

● **Demersurile Anei Ciudă din Pașcani, strada Gării 18, apartament 6, județul Iași**, au rămas nefinalizate — ne scrie semnatara acestor rînduri. De mai multă vreme îl caută, prin miliție, pe Păstrăv Costel, tatăl minorei Păstrăv Petronela, pentru plata pensiei alimentare. Cu toate că a aflat că acesta s-a stabilit în comuna Sărăsău, județul Maramureș, ea zidar, i s-a răspuns că nu figurează acolo. Roagă pe această cale pe cei care îl cunosc să-i amintească faptul că are un copil de 4 ani și jumătate cărui îi trebuie pensia alimentară pe care de multă vreme nu a mai trimis-o!

● **Transmitem în numele Asociației de locatari ai blocului P3 din strada Dezrobirii nr. 50, București, sector 6, următorul mesaj**: „Blocul în care locuim de aproape 4 ani beneficiază încă de multe lucruri făcute de mîntuială printre care și antena colectivă. Ea a fost montată pe bloc, dar cei care tre-

buiau să se ocupe de buna ei funcționare au lăsat-o în uitare. Cu alte cuvinte, ea nu funcționează, nu a funcționat niciodată, obligîndu-i astfel pe locatari să împinzască terasa blocului cu zeci de antene improvizate. Cei ce răspund — se întreabă semnatarii — de punerea în funcțiune a antenelor, pentru care au și încasat sumele necesare, nu au chiar nici un cuvînt de spus? De fapt, nu de justificări ar avea oamenii nevoie, ci de antenă.”

● **Colectivul de muncitori de la Fabrica de vată Buftea (30 semnatari)** sesizează un lucru care nouă ni se pare nefiresc. „Pe data de 23.VII.83 s-a dat un spectacol în orașul Buftea. Schimbul nostru am lucrat după-amiază de la orele 14,00 la 22,00, iar luni, zi de plată, 25.VII.1983 ni s-au pus bilețele în plic și ni s-au oprit bani pentru ele. Sesizăm acest lucru deoarece nu pentru prima oară se întîmplă așa ceva, iar noi sperăm cu toții ca dumneavoastră să ne ajutați să nu se mai repete acest lucru, credem ilegal”.

● **Administrația asigurărilor de stat**: „Vă comunicăm că cele sesizate de Zlate Vasile din București corespund realității, în sensul că dintr-o regretabilă eroare comisă de agenții asigurări care a completat contractul de asigurare, aceasta a înscris numele Zlat Mihai în loc de Zlate Vasile, fapt ce a făcut ca asiguratul să nu poată beneficia de drepturile conferite de asigurare în cazul accidentului de circulație comis. Cu adresa nr. 5176/7 VI 1983 am comunicat I.T.B. înștiințarea de anulare a debitului de 3460 lei datorat de petent. Pentru greșeala comisă în completarea contractului de asigurare, agentul vinovat i s-a diminuat retribuția tarifară cu 10 la sută pe luna iulie”.

● **Zimbran Gheorghe din Reșița, strada Banatului nr. 2**, a cumpărat, de la mijlocul lui februarie '83, de la un magazin din Reșița o motocicletă al cărei motor nu pornește, ci bîzbie doar. S-a adresat întreprinderii „Metalica” București cu 3 scrisori pentru trimiterea unui specialist dar aceasta tace. Cum timpul recoltării a sosit omul se întreabă cît vor mai tăcea cei de la „Metalica”?

● **Pe scurt, sesizarea lui Atanasie Petru din Focșani**, prezintă următoarea anomalie: vîzuse, prin '81, la București, filmul „Piedone african” cu 4 lei biletul, la „Central”. În iulie a.c., același film a sosit și la Focșani — aici însă spectatorii au trebuit să plătească pentru două serii — care au ținut, cu completare, cu tot, două ore. Să se fi lungit pelicula direct proporțional cu distanța București—Focșani?

● **Subsemnată Todirean Daniela din București, cartierul Balta Albă**, vă rog să transmiteți mulțumirile mele unui ceferist, pe nume Holbură Mihai, pentru următoarele: Am mers cu acceleratul 621—345 pe traseul Iași — Timișoara în scara de 24 aprilie 25 iulie a.c. Neavînd locuri și fiind cu un copil mic, d-lui, ca șef de vagon de dormit din stația Suceava mi-a asigurat pentru mine și fiica mea un loc într-o cușetă. Personal am asistat la rugămintele adresate kolegi de cușetă care era și ea cu un copil, pentru a mi se rezolva disperanta situație. Cum numele acestui ceferist, care nu a vrut să accepte nici măcar o bere, l-am aflat cu mare greutate, vă rog pe dv. să-i transmiteți mulțumirile mele pe această cale”. Am zice noi că-i un gest cotidian. Oricum transmitem mulțumirile Dănielei Todircan cărora le alăturăm și pe cele ale noastre!

● **Matei Vasile din Tulcea, strada Mircea Vodă 34, scara D, apartament 21** care în perioada 1957—1959 a lucrat la întreprinderea de din Ploiești, comuna Blejoi-Prahova, reclamă faptul că sus amintita întreprindere, care i-a tot promis că-i trimite adeverința cu vechimea în muncă, pînă la această oră nu s-a ținut de promisiune. Cum distanța Tulcea — Ploiești rămîne o distanță, rugăm conducerea întreprinderii în cauză să trimită documentul solicitat!

Pagină realizată de GEORGETA ȘTEFĂNESCU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Oamenii nu trebuie priviți precum un zid!

Nu i-a fost ușor Elenei Lazăr când, profesora de română fiind, a renunțat la meseria de dascăl pentru a-și urma soțul pe șantierele țării. Faptul că odată intrată în viața de șantier, a îmbrățișat o meserie pe care rar se încumeta o femeie să o urmeze — macaragistă — nu înseamnă că nu i-a plăcut munca. Dimpotrivă! Mai ales că a dovedit tuturor curaj și stăpînire de sine, minuiind nu o macara oarecare, ci una turn! Pe șantierul de la Oașa (județul Alba) a stat 5 ani, timp în care și-a câștigat un bun renume. Acolo, la Oașa, s-a făcut cu ea un film. Emoționant film! Devenise eroina Albei! Cu acest veșmînt, bine mulat pe o viață de om dăruită muncii, s-a mutat, mai apoi, la Valea Șesului — tot de Alba aparținînd — împreună cu soțul, desigur, pe un alt mare șantier, unde se simțea o stringentă nevoie de ei. N-au fost probleme, pînă prin vara anului trecut. Pe macara fiind (rețineți, tot pe una turn!) i s-a făcut rău fiind dusă de urgență la spital. Revenită la muncă după un timp, nu mai urcă pe macara rețineți, nu pentru că nu ar fi vrut, ci pentru că nu a putut, ci lucrează (și-i pontată ca atare!) ca mecanic IV. Pînă pe 19 iulie, cînd se trezește transferată la un alt șantier — Sugag III — ca macaragistă pe un MTA 125 — adică, tot pe o macara de mare calibru! Decizia de transfer era comună — pentru ea și pentru soțul ei care, cu toate că la Valea Șesului desfășurase o muncă de maestru mecanic, în decizia în cauză era specificat ca mecanic simplu! (Orice instanță ar fi descoperit această inadverțență!) El, soțul, era transferat în virtutea inerției — de un macaragi bun era nevoie acolo, la Sugag III — așa încît, doar „omenia“ celor care au luat această măsură — de a nu despărți familia — privea această mutare ad-hoc. Spunem „ad-hoc“ — pentru că nici unul dintre ei nu a fost întrebat dacă este de acord sau nu cu acest transfer!

Iată-o deci pe „eroina“ Albei pusă în situația de a bate pe la toate ușile pentru a explica și a solicita înțelegerea

unei stări de fapt care nu mai depindea de ea, ci de boala ei. Contestatîi lor rezolvată mai mult decît simplist, ei nefiind de față, pentru că nimeni nu i-a chemat, este respinsă. Trei luni de zile au trecut de la decizia lor de transfer pînă la cea de desfacere disciplinară a contractului de muncă, trei luni în care nimeni nu și-a bătut capul dacă această femeie mai poate urca sau nu pe o macara! Nedumerită se întreabă Elena Lazăr: cum a putut oamenii care o cunoșteau (n.n. — foarte puțini, dealtfel!) să creadă că ar fi urmărit ea, profesora de română, care refuzase un post definitiv la catedră, pe șantier fiind, în favoarea muncii pe macara, să urmărească a pune mina pe un post de gestionar la alimentarea șantierului? Pentru că așa se vehiculează și acum ideea — care vrea să motiveze neprezentarea lor la Sugag III. Drept este că Elena Lazăr neputînd trece peste faptul că la această unitate se petreceau lucruri care încălau legalitatea, a reclamat situația celor în drept. Dar de aici și pînă a-l urmări postul gestionarei e cale lungă, mai ales că la vremea aceea încă nu intervenise starea de boală. Gestionara, în urma sesizării, a fost condamnată penal. Amnistiată fiind de lege pedeapsa, a revenit pe șantier, de data aceea ca... pontator. Pentru ea s-a găsit un post, pentru Elena Lazăr nu s-a găsit nici unul! Cu toate că, mai înainte de desfacerea disciplinară a contractului de muncă, i se eliberase de la cabinetul de psihiatrie al policlinicii o adeverință în care se contraindica munca pe macara, recomandîndu-i-se o muncă fără stări stresante, conflictuale și, în continuare, tratament psihoton indelungat.

Desigur, nu putem trece cu vederea faptul că la șantierul Sugag III — unde fuseseră transferați soții Lazăr — era nevoie de un macaragi bun, altfel lucrările riscînd a rămîne în urmă. Dar nu putem trece cu vederea nici faptul că acest transfer s-ar fi consumat zadarnic în condiția în care femeia nu mai putea urca pe macara. Să zicem și noi ca directorul Grupului de șantiere Sebeș-Aval, Dorin Găbudean, că nimeni nu avea obligația să țină cont de o boală survenită cu o lună înainte de transferul propus, cită vreme între transferul în cauză și decizia de desfacere a contractului de muncă Elena Lazăr nu a mai prezentat nici un certificat medical. Dar recomandarea medicală în care se contraindica munca pe macara nu rămînea tot un document medical, semnat de un specialist în psihiatrie? Și dacă s-a greșit — pe considerentul nimeni nu credea că adevărat că Elena Lazăr ar fi bolnavă — de ce nu s-a reparat greșala cînd, în timpul procesului, o întreagă co-

misie de medici specialiști sublinia clar: Bolnava nu putea, la data transferului, și nici în prezent să lucreze ca macaragistă, deoarece necesită tratament de lungă durată cu psihotone și tranchilizante, care contraindică munca la înălțime.

Decizia de desfacere disciplinară a contractelor de muncă pentru soții Lazăr s-a luat într-o ședință a oamenilor muncii de la unitatea unde fuseseră transferați. Nici atunci nu au fost anunțați că se va ține această adunare — ea însăși pusă sub semnul întrebării privind modalitatea dezbaterii cazului. Cuvintele unui vorbitor — Mircea Guriță — dovedesc clar că cei care au ridicat mina fiind de acord cu desfacerea disciplinară de contract nu cunoșteau nimic despre boala macaragistei: „Dacă nu s-a prezentat atîta timp, înseamnă că nu mai vor să lucreze în cadrul T.C.H.“. Oricum, pe ei, cei de la Sugag refuzul permanent al soților Lazăr de a accepta acest transfer i-a incurcat, trebuind să apeleze pe la alte șantiere după alți specialiști care să-i înlocuiască. Alte amănunte nu au cunoscut. Arcadie Țilea, inginerul șef al șantierului Sugag, declară că nu a știut că Elena Lazăr este bolnavă. O cunoștea doar după prestigiu ca o foarte bună macaragistă. A rătăindu-l concluziile expertizei comisiei medicale se întreabă, fără ocol: „Cu o expertiză atît de clară cum de nu i-a dat cîștig de cauză instanța?“

Ce s-ar fi întimplat dacă, în disperarea unor demersuri zadarnice, Elena Lazăr ar fi acceptat totuși transferul și s-ar fi urcat pe macaraua MTA-125? Dacă ar fi pierdut controlul acestui monstru metalic — care singur costă milioane — și ar fi pus în pericol nu numai viața ei, ci și alte vieți omenești? Cine și-ar fi asumat răspunderea într-o asemenea situație izvoită din obtuzitatea rezolvării unui caz de un omesc extrem?!

Iată de ce supunem atenției celor în drept cazul soților Lazăr. Adunarea oamenilor muncii, care în necunoștință de cauză a luat hotărîrea desfacerii disciplinare a contractelor lor de muncă, ar putea reveni asupra hotărîrii luate în condițiile arătate. După cum, o altă cale a repunerii lor în drepturi ar fi cea a recursului extraordinar. Să sperăm că motivele de recurs în favoarea Elenei Lazăr, înscrise de însăși Procuratura județeană Alba, vor găsi rezonanță și la Procuratura Generală. Așa ar fi drept! Așa ar fi echitabil! Oamenii nu trebuie priviți precum un zid!

GEORGETA ȘTEFANESCU

Cine-l va apăra pe reclamant?

Doi oameni, soț și soție, vin de departe, de la marginea județului Satu Mare, la București, pentru a se plînge, unor organe centrale și redacției noastre, de grava situație în care a ajuns cooperativa agricolă din satul lor și pentru a solicita luarea unor măsuri severe împotriva celor vinovați. Primul gînd este acela că cei doi sînt animați de o conștiință avansată și că, prin urmare, nimic din ceea ce se petrece în jurul lor nu-i lasă indiferenți, chiar dacă în cauză se află interesele generale ale satului și nu neapărat cele personale. Ni se pare că așa e firesc să gîndească oricine. Buna credință impune o astfel de atitudine.

Satul Giurtelec, aparținător comunei Hodod, județul Satu Mare, locul de unde sosiseră la București soții Mărieș, este o așezare oarecum mărunță, în comparație cu satele sîtmărene, în general caracterizate de construcții spațioase și de organizare tinzînd spre urbanism, iar distanța de aproape 80 de kilometri care o separă de centrul județean pare mai lungă din cauza stării drumului, iar ceapeul se înfățișează mai curînd ca o fermă. În asemenea condiții, zbuciumul relatat de Mărieș Emilian, apare nefiresc. Ridicat la proporții cel puțin ciudate. Dar nu exclusiv: apele mai puțin adînci resimt mai puternic furtunile...

Din păcate, pe cei care ni se adresaseră nu i-am putut găsi. Nici bătrîna care prepara niște sarmale de post, chiar în curtea casei de la nr. 369, soacra lui Emilian, nu știa unde anume se duseseră. Și cu atît mai puțin fetița de cîțiva anișori, care-și făcea și ea de lucru în jurul bătrînei. Vecinii... ei bine vecinii preferă să nu dea nici un fel de relații. „Nu știu“ este replica cu care sîntem întîmpinați cum peste tot. De fapt, se înțelege lesne că oamenii NU VOR SĂ ȘTIE. De ce însă? Explicații există și ele apar, totuși, în discuții. Cînd un vecin, alături de care stai de-o viață, nu îți-a călcat pragul bătăturii niciodată și în casa căruia nu te-ai așezat de-a lungul anilor, spune „nu știu“, asta vrea să însemne că NU VREA SĂ ȘTIE. Adică, n-are cu respectivul om nici o legătură. Faptul nu ni se pare mărunț. Oricui îi mai moare o pasăre, i se mai îmbolnăvește un copil, îi mai sosește un oaspete, găsîndu-l nepregătit, situații în care merge măcar pînă la gard și cere un sprijin, o înțelegere de moment. La nr. 369 așa ceva nu s-a întîmplat. Nerebind despe Mărieș și despre soția lui nimic, cei care tac spun foarte multe. Principatul

subiect al reclamației semnate de Mărieș este inginerul Cornel Abraham. Născut în sat, ajuns în conducerea ceapeului el constituie unul din exemplele frumoase ce merită să fie semnalate atunci cînd se produc. Și totuși, la Giurtelec nu a fost să fie așa. Toate păcatele de pe lume stau pe capul lui Cornel Abraham, care — pe deasupra — este și rudă cu cel ce-l reclamă. Ingerul nu poate găsi explicații. Nici președintele cooperativei. Nici lucrătorul de mîișie. Nimeni. Satul se simte apăsător de o mare rușine: aici au venit, în ultimii ani, tot felul de comisii de anchetă. Și din partea organelor locale ca și din a celor centrale. Acum colac peste pupăză, și cineva de la „Flacăra“.

Mai explicit este Victor Perșe, unul dintre puținii cetățeni care, cîndva, și-a pus semnătura pe cite o reclamație întocmită ori sugerată de Mărieș. „Mergeam la el, puneam o cană de pîlincă pe masă, stăteam de vorbă de una de alta și beam, după care făceam cum zicea el. Nu mi-e rușine s-o spun. Mi-e că o făceam. Dar m-am lămurit cum stă treaba cu el“. Și Enciu Vasile, brigadier, își dă drumul la gînduri că el e vechi de cînd e cooperativa și s-a săturat să tot audă ba de una, ba de alta din cele înșirate de Mărieș și de nevastă-sa. Cînd mă duc să-l mobilizez la treabă nici nu vrea să audă. Găsește tot felul de motive. Anul ăsta a făcut numai 7 norme. Atît!“

Curios cum unul care nu muncește practic în cadrul cooperativei „suferă“ pentru problemele acesteia. Cîndva a fost și el șef de echipă, dar oamenii nu i-au mai vrut și l-au schimbat. Pare-se că de aici, din rana de orgoliu ce i s-a făcut, au început să se tragă toate celălalte. Cînd doi-trei stau de vorbă, după pomul din apropiere se ascunde Mărieș ori muierea lui, cu urechea ciulită. Altfel, ei nu ies nici la nunți, nici la ospete. Și totuși află tot. Cînd nu, inventează. Portretul omului și al femeii sale încep să prindă contur... Ca și atmosfera întîmplată de neastîmpărul acestui om înclinat spre delatîune.

Consultînd documentele aflate la organele competente din Satu Mare, am constatat că din luna februarie 1930 și pînă în iunie 1933, familia Mărieș a înaintat diferitelor foruri locale și centrale 10 memorii, care conțin zeci de puncte fiecare. Ritmul reclamațiilor este de o frecvență puțin obișnuită: 21 februarie 1930, 9 iunie 1930, 17 iulie același an, 30 aprilie, 27 iulie, 13 august, 19 octombrie, 30 noiembrie anul următor și așa mai departe. Toate aceste demersuri au provocat tot atîtea anchete, între diferitele date reclamantul avînd acces și la conducerea forului județean cit și la București, fiind ascultat și dîndu-i-se satisfacția de a se întreprinde cercetări alît de către ministerul de resort, cit și de către specialiștii sîtmăreni, chiar și de către organele de ordine. Uneori, s-au confirmat citeva afirmații dar nici pe departe cele mai grave, ci — așa cum se mai întîmplă din păcate și

prin alte ceapuri — cele mai mărunte: în culpă s-a aflat însă și Mărieș Emilian, care — de pildă — deținea mai mult teren decît prevedea legea, ca și alți săteni pe care-i reclama. S-au dat și unele sancțiuni în raport cu cele constatate. Dar nici una n-a fost pe măsura setei de răzbunare (împotriva cui, ne tot întrebăm?) care-i sufocă pe Mărieș Emilian și pe soția lui. Din cele afirmate singurii cinstiți din sat numai ei ar fi. Și singurul capabil să conducă treburile ceapeului de asemeni. Numai că ceilalți nu sînt de aceeași părere. Viața lui Mărieș, așa cum este ea cunoscută în sat și mai departe de el, nu a fost dintre cele mai exemplare. Omul a intrat în conflict cu legea. Și nu numai o singură dată. Chiar și acum el are de lămurit problema unor saci dispăruți de unde ar trebui să se găsească și pe care i-ar deține fără drept. Cîndva Mărieș Emilian a funcționat ca subofițer în județul Bihor, fiind scos pentru conflicte din care nu a lipsit violența. Satul e mic și fiecare eveniment îl înconjoară cu mare rezecțiune. La rău, memoria colectivă se simte stimulată și, comparînd faptele, oamenii se întreabă cu ce autoritate morală îl judecă pe ei tocmai unul ca Mărieș Emilian? Pentru cei mai mulți concetățeni de-ai săi, nedepriși cu drumurile la București, faptul că el se deplasează cu regularitate în Capitală și are acces pe la ministere și alte instituții pare o vrajă, un mit de putere, cînd — în realitate — oricine dintre ei ar ajunge, dacă ar dori-o, în aceleași locuri și în fața aceluiași oameni.

Credem că starea actuală de fapte, adică frămîntarea care a cuprins satul Giurtelec, s-a accentuat tocmai ca o consecință a abuzului reprezentat de repetatele demersuri nejustificate ale lui Mărieș. Uzînd de dreptul său de petiție, acest om și soția sa au reușit să terorizeze moral o întreagă colectivitate. Sesizările sale pot fi organizate într-un adevărat serial și ele nu au ocolit nici un fel politic, economic și administrativ din toate cele care există în țara noastră. O adevărată manie a scrisului pare să-i însuflețească pe Mărieș și pe soția sa, participantă direct la toate aceste ueltiri (așa credem că se cer a fi apreciate memoriile sale, în ultimă instanță), o sadică plăcere a intimidării celorlalți, a celor mai mulți, care, muncînd pentru binele lor și al cooperativei n-au timp și nici vocație de delatori. O atitudine mai energică, începînd cu satul și instituțiile sale și continuînd cu cele ale județului, ar contribui la însănătoșirea atmosferei create de familia Mărieș. La Satu Mare, unul din factorii de răspundere ai organelor de ordine ne-a mărturisit că, într-adevăr, întîmplările de la Giurtelec par să fi atins cote maxime, fapt care pune problema protejării familiei Mărieș de furia colectivă, urmare firească a oprobiului care-o înconjoară.

EMANUEL VALERIU

„Să-i comunicați lui Eugen că nu are nici mamă, nici tată!“, spune mama

„Sînt Eugenia Olteanu din București, strada Traian nr. 254. Rog să fiu ajutată într-o problemă cu un copil pe care îl cresc de la vîrsta de un an pînă în prezent, cînd a trecut de 15 ani și a absolvit clasa a X-a la Liceul «23 August». Este fiul fiului meu, George Olteanu, și a rezultat din căsătoria cu (fosta) soție Cornelia. După divorț, ce a făcut fiul meu? A venit cu copilul la mine ca să-l cresc pînă găsește o femeie care să-l ia cu copil. Femeie a găsit, dar după căsătorie nu l-a mai primit pe băiețel, spunînd: Să-l ia mama cea bună!“ (N.R. Dar tribunalul care cu ani în urmă a pronunțat divorțul a încredințat minorul noimei, ci tatălui. Judecînd deci după sentință, ea însăși bazată pe cuvenite anchete sociale și pe care nu avem nici un motiv să le punem în discuție, se pare că mama cea bună, cel puțin în ochii legii, nu era, chiar atît de bună. Dar aceasta este o altă problemă.)

Continuă Eugenia Olteanu: „Eu însămi, care am crescut cinci copii la viața mea, resimțeam o mare milă pentru acest băiat, disprețuit pînă în prezent de ambii părinți și pe care mama vitregă îl socotește un intrus. Nici unul nu vine să-l aducă ceva, de parcă ar fi al meu și eu aș avea obligații. Cînd l-am înscris la Casa de copii școlari nr. 10, tatăl a zis «mersi»; în șase ani a fost acolo numai de două ori, nu l-a luat niciodată să doarmă acasă măcar o noapte în șase ani. Mama bună a copilului nici nu știa adresa căminului. Mă duceam eu în fiecare sîmbătă, mă interesam la diriginți, îl luam cu mine acasă pînă luni dimineață. Așa am petrecut cu el șase ani. Eu primesc o penie de o mie de lei, din care 300 lei mă costă doar chiria și întreținerea. Sînt totul pentru copil, casă, masă și mama cea mai bună. Dar ce să fac?“

Mergem la tatăl copilului, George Olteanu, pentru a-l aminti că bătrîna înfruntă greutăți materiale. Tatăl răspunde:

— Știu, dar și eu o duc greu.
— Ce meserie aveți?
— Sînt specialist în radiatoare la un autoservice.

— Înțelegem că aveți greutăți materiale.
— Fac ce pot. Plătesc lunar 150 lei școlarizare, plus alocația, ce mi se reține de cămin, prin hotărîre.

Vorbim și cu băiatul, acasă la bunica.
— Eugen, ai simțit-o vreodată alături pe mama cea bună?

— În ultimii ani, mi-aduc aminte că mi-a dat o dată, de noaptea de Anul nou, 30 sau 40 de lei ca s-o sorcovesc. Cînd a trebuit să completez un formular și să-l predea la cămin, nici nu știa adresa, nu fusese niciodată acolo, a trebuit s-o conduc eu. Pe tata, o singură dată mi-aduc aminte să-l fi văzut la Casa de copii, după ce m-a înscris acolo, acum șapte ani, în clasa a treia. Poate că mă înșel, dar așa îmi aduc eu aminte. În vacanța trecută am muncit o lună ca dulgher pe un șantier bucureștean. Mie îmi plac construcțiile, m-am împrietenit cu muncitorii și cu maistrii de pe un șantier de blocuri de țingă noi, pe Calea Moșilor, și m-am încadrat. Am cumpărat din primii bani, pentru bunica, pentru mine, perdele, pătură, plapumă. Bunica o duce greu într-o cameră, unde locuiește, împreună cu o soră pensionară; de un an m-a luat și pe mine. E strîmt, dar ne simțim bine, mă iubește. La Liceul „23 August“ mi s-a spus odată că trebuie să vină neapărat ori tata, ori mama la o ședință cu părinții. Mi-am prefăcut vocea și am telefonat acasă la tata, dîndu-mă drept secretara liceului și anunțînd ședința. A răspuns la telefon mama vitregă: „Să-i comunicați lui Eugen că nu vine nimeni, fiindcă n-are nici mamă, nici tată.“

Și totuși, dacă stai și te gîndești, băiatul are patru părinți, doi „buni“, doi vitregi, dar iată, nu are nici unul. Chiar dacă s-au strecurat unele exagerări (involtare) în relatările băiatului și ale bunicii, totul tinde să confirme că, în fapt, el nu are părinți. Doar bunica, și nu mai are rost să ne întrebăm de ce și cum, acestea sînt realități. Nu băiatul a fost sau este vinovat, el a tras ponoasele. Din fericire, de grijă îi poartă bunica, o femeie de rară tinerețe la cei 73 de ani ai ei. Ea vrea și poate să se îngrijească de el. Și, în aceste condiții, o cameră în plus le-ar face mult bine. Dealtfel, acest lucru este perfect legal, intrucît Eugen intră în cîmpul muncii, se încadrează muncitor la Grupul 2 șantiere București, liceul urmind să-l termine la seral. Deci bunica, sora ei bolnavă și Eugen ar fi îndreptățiți la două camere — soluție acceptabilă și pentru autoritatea tutelară. Astfel s-ar încheia fericit odiseea copilului care nu la părinți, ci altundeva a găsit, vorba Eugeniei Olteanu, „casă, masă și mama cea mai bună“.

LIONEL NIȚESCU

Pe cine contăm la mondialele de atletism?

Programate imediat după Universiadă, naționalele de atletism (desfășurate între 22 și 24 iulie) au vrut să fie o ultimă verificare serioasă a sportivilor noștri înaintea primei ediții a campionatelor mondiale, al cărei start va fi dat, la Helsinki, în 7 august. Din păcate, însă, tocmai J.M.U., la care atletii români și-au făcut datoria cu prisosință (7 medalii, între care 3 de aur, Cușmir, Crăciunescu și Radu), și-au pus pecetea asupra rezultatelor de la naționale, readaptarea la fusul orar european, fără o etapă intermediară de acomodare, coborând calitatea prestațiilor. Concret, de vineri până duminică, nu s-au bătut decât 3 recorduri (Ioan Oltean la 110 metri garduri, Liliana Drăgan la 5 kilometri marș și junioara Daniela Costian la disc), marea majoritate a timpilor și metrilor înregistrați de atletii noștri frunțasi plasându-se, din motivul arătat, sub posibilitățile reale ale performerilor și, totodată, sub recordurile lor personale, unele cu adevărat competitive (chiar în acest sezon) pe plan internațional. În plus, naționalele au fost private și de rivalitatea Cușmir-Ionescu din care, reamintim, anul trecut ieșiseră două recorduri mondiale la lungime, 7,15 m pentru Anișoara și 7,20 m pentru Vali.

Absența lui Cușmir merită, credem, un capitol aparte. Nedeținind nici un titlu de campioană a țării la lungime, recordmana lumii a ținut să participe la naționale și, în această idee, a venit de la Forban (unde se afla în refacere după Universiadă) în Capitală. A dorit însă, vineri, în ziua calificărilor probei, să concureze în tricoul Stelei, club la care, am mai scris pe această temă, Anișoara ar urma să fie transferată de la C.S.M. Craiova. Cum însă legitimarea ei era și rămâne încă în discuție, fiind necesar în acest sens un amendament la o mai veche hotărâre a Biroului executiv C.N.E.F.S. (care interzice transferarea sportivilor nominalizați în interiorul unui ciclu olimpic), oficialii i-au cerut, în virtutea regulamentului în vigoare, să poarte echipamentul și numărul de concurs al clubului (C.S.M. Craiova) care o înscriesese la campionat. Anișoara n-a renunțat la punctul său de vedere, preferând să forțeze! Nu credem că trebuie să facem din această absență un capăt de țară, chiar dacă Anișoara s-a comportat copilărește. Dar considerăm imperios necesar ca F.R.A. și C.N.E.F.S. să intervină energetic pentru rezolvarea situației, mai ales că, și naționalele au demonstrat asta, Anișoara Cușmir pare să fie, prin recordul mondial de 7,43 m și prin recentul

Anișoara Cușmir și Vali Ionescu, două nume pentru podiumul de premiere de la Helsinki.

7,06 m de la Edmonton, îndreptățită să sperie la medalia de aur a marilor întreceri de la Helsinki.

În lipsa recordmanei, titlul național a fost adjudecat, conform previziunilor, de Vali Ionescu, dar rezultatul rapidistei (6,67 m) n-a strălucit. Eleva lui Mihai Zaharia n-a arătat, nici de această dată, o formă deosebită, dar nu-i mai puțin adevărat că, în absența unei concurențe reale (Ghioroiaie a rămas la 6,33 m), ea nici n-a forțat, acuzând (se zice) și o mai veche discopatie.

În rest, ca de obicei, tot fetele au fost la înălțime, cu toate că, în chiar proba de înălțime, Niculina Matei (creditată cu 1,97 m, anul acesta și antrenată tot de Mihai Zaharia) a clacat (1,85 m), fiind întrecută de ieșanca Gabriela Mihalcea! Mihaela Loghin însă, la greutate, a aruncat 20,94 m, la un singur centimetru de recordul său personal (și național), de fapt al treilea rezultat mondial al sezonului. Pregătită, cu conștiințiozitate, de Ion Sabău, Mihaela poate intra, la mondiale, în lupta pentru podiumul de premiere, deși se dă ca sigură prezența la Helsin-

ki a marilor favorite ale probei, Slupianec (22,45 m, record al lumii în aer liber) și Fibingerova (22,50 m, r.m. indoor). La disc, câștigătoarea de la Edmonton, Florența Crăciunescu (antrenor Dan Serafim) a ieșit învingătoare fără emoții, dar n-a izbutit decât 64,42 (r.m. 73,24 m, Savinkova). Ea are însă, în acest an, 67,10 m și un mai vechi record de 68,98 m (din 1981), care i-ar putea permite să emită pretenții la un loc frunțos la Helsinki. Doina Melinte și-a adjudecat ambele curse, de 800 și 1500 m, dar nici ea n-a părut, cum se zice, în apele sale, îndeobște în alergarea mai lungă în care a avut nevoie s-o jeneză ușor pe Maria Radu (atenție, la mondiale asemenea procedee duc, automat, la descalificare!) spre a câștiga linia dreaptă! Timpul pe care îl deține în sezonul actual, 1:57,06 și, respectiv, 4:01,48 (al doilea și al șaselea din lume) i-ar da dreptul, nu-i așa, să sperie în perspectiva mondialelor, dar nici Melinte nu pare, să nu ocolim adevărul, în dispoziția și în forma care au consacrat-o. Dacă federația ar fi ținut, ca în alți ani, cont de baremul și bine a făcut că l-a ignorat („Flacăra“ a tot criticat sistemul baremurilor obligatorii în acordarea titlurilor naționale), Doina n-ar fi primit tricoul de campioană nici la 800 și nici la 1500 m, alergând 1:59,97 (față de 1:58,5) și 4:17,7 (față de 4:04,0)! Maria Radu (și ea, ca și Melinte, antrenată de Nicolae Mărășescu, a cărui grupă a obținut 8 titluri) a reușit, vineri, primul său succes la naționale, acoperind 3000 m în 9:26,1, rezultat sub posibilitățile sale exprimate, credem, mai fidel de acel record personal de 8:52,40. În absența Maricicăi Puică și a Fiței Lovin, ambele (ca și Niculina Lazarciuc) accidentate, Melinte și Radu vor duce greul curselor de la Helsinki, fiind de așteptat ca zilele de pină la inaugurarea campionatelor mondiale să fie folosite la maximum, pentru o pregătire cât mai temeinică. Cite două victorii au înregistrat Cristiana Cojocaru (Nicolae Mărășescu) și Natalia Karaiosifoglu (Leonida Karaiosifoglu), la 400 m și 400 mg, respectiv la 100 și 100 și 200 m, progresul primei, ca și reîntrarea Nataliei, par promițătoare, dar performanțele lor rămân, din păcate, abia în partea a doua a ierarhiilor internaționale. Mai degrabă ar merita încercată, la Helsinki, ștafeta feminină de 4x400 m, cu 3 componente, Cristiana Cojocaru, Julia Radu și Daniela Matei (a patra fiind Elena Țăriță), sub 22 de ani, deci susceptibile de progres. Dacă cele 13,03 secunde realizate, la 110 mg, de Mihaela Stoica (barem pentru titlu 13,40) ar lăsa

să mijască o rază de speranță, atunci se cade să spunem că rezultatul cu care a câștigat, la sulită, Eva Zörgö-Raduly a fost mai mult decât mediocru: 62,76 m în raport cu (sintem prea exigenți!) 74,38 m, cit numără recordul mondial al finlandezei Lillak!

Trecind la băieți, să subliniem că, în linia mari, aceștia s-au prezentat mai slab decât fetele. Doar recordul lui Ion Oltean (antrenor Constantin Mihail) a mai ridicat ștacheta, el fiind obținut, nu-i de trecut cu vederea, după un start ezitant. Surprinzător, la înălțime, Sorin Matei, creditat cu un recent 2,30 m, a cedat tricoul de campion lui Eugen Popescu, ambii sărind 2,24 m. Sorin, care trebuie să rămână în vederile selecționeților, a doborât de două ori la 2,28 m, după care a mai făcut o tentativă, și ea eșuată, la 2,31 m. Impresia specialiștilor a fost că a treia încercare ar fi fost bună pentru 2,28! Dacă va izbuti să urce, la Helsinki, spre 2,30, proaspătul recordman al României va putea pătrunde în finală și chiar pe podiumul de premiere. Cam același lucru s-ar putea afirma și despre Bedros Bedrosian (antrenor Adrian Ionescu) care, spre a avea un cuvânt de spus la triplu salt, ar trebui să depășească granița celor 17 metri. La naționale, el a sărit 16,92 m, arătând că mai are rezerve. Discobolii Naghi și Zamfirache vor fi și ei, probabil, în avionul de Helsinki, dar cu ce șanse? Săptămîna trecută, a învins împotriva pronosticurilor, Ion Zamfirache, cu 64,50 m, dar în dreptul lui Iosif Naghi rămîne un rezultat (din 1983) superior cu câțiva metri, 68,12, mai aproape de recordul mondial al sovieticului Dumcev, 71,81 m. Într-o zi fastă, mai ales Naghi, ar putea emite unele pretenții, după cum, la lungime, Gheorghe Cojocaru ar putea să se înscrie (7,97 m duminică) printre pretendenții la un loc frunțos.

Acesta ar fi, sumar înfățișat, tabloul atletismului românesc cu puțin înaintea plecării la mondiale, deplasare programată pentru miercuri, 3 august. Fără a trage concluzii definitive după comportarea de la naționale, acestea pot fi un indicu, nicidecum un verdict, trebuie să subliniem că, după virful de formă de la Edmonton, sportivii noștri vor avea o mișcare dintre cele mai grele la ediția inaugurală a campionatelor lumii. Ediție care va fi, se anticipează, deosebit de puternică, la startul ei anunțându-se toți „monștrii sacri“ ai atletismului mondial mulți din ei absenți la Olimpiada de la Moscova. Va fi, repetăm, foarte dificil, dar va fi posibil. Le urăm atletilor ce ne vor reprezenta în capitala Finlandei mult succes, convinși că stă în talentul și în ambiția lor, ca și în priceptura antrenorilor, să sporească zestrea de medalii și de prestigiu a sportului românesc.

Primim:

Tovarășe redactor șef,

În virtutea dreptului la replică, vă rog să binevoiti, a-mi publica în coloanele revistei „Flacăra“ următoarele ca răspuns la articolul „Boxul nostru are nevoie de sprijin, nu de critici fără acoperire“, apărut săptămîna trecută.

După campionatele europene de box de la Varna, avînd prețiosul concurs al revistei ce o conduceți, am publicat un articol în care m-am referit, printre altele, datorită îndelungatei mele experiențe, la câteva aspecte din boxul nostru, propunînd o serie de măsuri necesare redresării acestui sport. Articolul a apărut la sfîrșitul lunii mai. De atunci și pînă la 22 iulie, dacă acest articol n-ar fi plăcut federației, era timp suficient ca arbitrul V. Cazacu să mă critice. Dar de ce a făcut-o așa de tîrziu V. Cazacu? Reprimîm în acest an în Biroul federal, V. Cazacu a însoțit în Spania o echipă incompletă (8 boxeri) mai întîi în calitate de arbitru, iar apoi de conducător (fiind numit peste noapte fără gunostința Biroului federal ca urmare a unei si-

tuații neplăcute). Dacă subsemnatul n-ar fi scris că turneul din Spania a fost o „sușă“ sint convins că V. Cazacu nu se mai deranja să facă o vizită la redacție și să mă acuze de critici fără acoperire. Iată citeva din precizările mele:

● În ultimii ani spectatori au fost lipsiți de gale de anvergură, principalele secții Dinamo, Steaua, Metalul, Voința și altele fiind deficitare la capitolul organizării de reuniuni. În prezent se organizează numai gale mici!

● Am scris că, în general, Biroul federației este alcătuit din oameni lipsiți de inițiativă care nu urmăresc decât deplasări în străinătate. V. Cazacu omite, nu știu dacă intenționat, cuvintele în general!

● Consider că turneul a 8 boxeri în Spania a fost o „sușă“. Iată de ce: pentru că o întîlnire internațională pe țări se desfășoară la 11 categorii de greutate de la semimiușcă la grea. Apoi, boxul spaniol în prezent nu mai reprezintă o valoare. Pugiliștii spanioli nici n-au participat la campionatele europene de la Varna.

PAUL OCHIALBI
membru al Comisiei de box a A.L.P.S.

lese fum fără foc?

Pe măsură ce startul noului sezon competițional se apropie (multe echipe se găsesc deja în pregătiri), încep să se contureze și transferurile din fotbal. Cele depuse la sediul F.R.F., cu acte în regulă, pot fi socotite certe, dar mai rămîn unele, ce abia urmează să fie perfectate, încă neconfirmate. Și dintre acestea, însă, vă veți convinge, multe se vor adevăra.

Dinamo, campioana țării, a înaintat documente pentru transferarea jucătorilor Andone (Corvinul), Nemțeanu (Politehnica Iași) și Iamandi (F.C. Olt), ultimul însoțind lotul bucureștenilor în turneul (în curs de desfășurare) din R.F.G. A căzut deci „varianta“ cu Rednic, campionii preferîndu-l pe Andone. În locul lui, Dinamo i-a cedat pe Văetuș și Laurențiu Moldovan (pe 1 an). ● Se zice că Sportul studențesc a obținut, de la Arad, dezlegare pentru Coraș. ● Se confirmă: Jenei și Victor Stănculescu ca antrenori la Steaua, Circumărescu și Nicolae Tătaru la C.S. Tirgoviște. ● Piteștenii Mihai Zamfir și Radu II la F.C. Olt? Ei se pregătesc, în aceste zile, cu echipa lui Halagian, la Bușteni, dar F.C. Argeș încă nu și-a dat acordul. În schimbul lui Mihai Zam-

fir, i-a cerut pe Prepelică. ● Viorel Mateianu: „Abia m-am întors de la mare, așa că n-am prea multe noutăți. Sigur e că-l voi solicita pe Catinca, de la Prahova Ploiești, un tînr deosebit de talentat. Din păcate, a suferit de hepatită“. ● S-a întors acasă, după stagiul (nu tocmai fericit) petrecut la Panathinaikos Atena, fostul selecționar Ștefan Covaci. Cîrculă zvonul că i s-a propus postul de director tehnic al formației F.C. Bihor.

● În ultima sa ședință, Biroul federal a decis ca antrenorii principali ai divizionarelor A să nu mai fie și jucători! Așa stînd lucrurile, e de văzut cum se va rezolva problema lui Kun, al cărui secund, Dărăban, nu posedă categoria de clasificare pentru a fi promovat. ● „Rocadă“ între F.C. Olt și F.C.M. Brașov: Soarece la schimb cu Boriceanu. Cine pierde, cine câștigă? ● Tot F.C. Olt i-a cedat pe Pițurcă Stelei. Drept compensație, îi va primi, se aude, pe Minea, Barbu și Nițu. Rămîne de văzut cum se va împăca năbădăosul portar Nițu cu Halagian! ● S-a dat publicității noul Regulament de transferări. În linia mari, el îl repetă pe cel vechi, cu două amendamente. Echipele angajate în cupele europene vor putea lua cite un jucător fără dezlegare, iar legitimarea de jos în sus se va efectua, în cadrul aceluiași județ, fără acordul echipei de la care se pleacă, dar cu avizul C.J.F.F.S. Ambele hotărâ-

riri ni se par, ca să nu zicem altfel, discutabile. Am fost, sintem și vom fi pentru întărirea formațiilor puternice, adesea am scris în sprijinul acestei idei, dar nu ni se pare corect, și nici moral, ca un club să piardă un jucător de valoare fără a primi ceva convenabil în loc! Actuala formulă „un jucător din lotul de 23“ nu e echitabilă. În ceea ce privește cealaltă clauză, și ea poate fi interpretată. Întrebăm federația: către ce echipă vor fi dirijați fotbaliiști de perspectivă din județul Hunedoara? Către Corvinul sau către Jiul? Dar cei din diviziile inferioare din Capitală?

● Plecat de la Tirgoviște, antrenorul Constantin Rădulescu s-a întors la Bacău, urmînd să lucreze, ca principal, alături de Nicolae Vătafu. On revient toujours... ● Sportul studențesc a plecat, luni, la Pîrîul Rece. A făcut deplasarea, ca secund, și Constantin Ardeleanu, fost la „U“ Cluj-Napoca. ● Nu Ion Barbu (cum am anunțat), ci Constantin Deliu a preluat conducerea tehnică a Muscelului Cîmpulung. E vorba despre una și aceeași persoană cu fostul jucător și vicepreședinte al Universității Craiova. ● O anomalie: Hunedoara n-are nici post de antrenor secund și nici normă întreagă la Centrul de copii și juniori?! Faptul se arată cu atît mai grav cu cît, ne folosim de prilej spre a reaminti F.R.F. și C.N.E.F.S. (care patronază clubul

Corvinul), echipa de juniori a Hunedoarei a câștigat în 1981 și 1982 titlul de campioană a țării la juniori! Cînd va retrograda, va avea, probabil, și posturile de atîta amar de vreme solicitate! ● Dobrin: „Am auzit că Ralea a intrat la facultate la Galați. Aș renunța la el în schimbul lui Diaconescu, dar acesta, terminînd studiile, a fost repartizat în județul Dimbovița“. Ce părere are C.S. Tirgoviște? ● Se zvonește că Dumitrache, virful de atac al Gloriei Buzău, va trece la F.C. Argeș. ● Craiova i-a cedat pe Firănescu (lui F.C. Olt) și pe Cloroianu (Constructorului, nou promovată în B), restul sint discuții și speculații: că vine Hagi (care a reușit la examenul de admitere), că pleacă Balaci (la Sportul) etc., etc. ● O achiziție de ultimă oră la Pitești: Iosif (fundaș stînga, 22 de ani) de la Cîmpulung. ● Ce-i nou la Rapid? Echipa (cu Valentin Stănculescu consilier și Viorel Kraus principal, vezi „Flacăra“ de săptămîna trecută) se află la Tîncăbești, componenților mai vechi ai lotului adăugîndu-li-se fostul internațional (49 A) Sameș și Rada (de la Autobuzul). Se mai poartă tratative, din cite sintem informați, pentru transferarea lui Ciurea (de la I.P.A. Slatina) și, sub rezervă, a dinamoviștilor Tălmar și Stănescu.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOIA

Turneul internațional — Timișoara, 1983

Data de 28 iunie a fost cea care a surprins încheierea unui eveniment șahist devenit deja tradițional. De-a lungul a 13 runde s-a desfășurat la Timișoara în aula Institutului de medicină, prin excelență organizare a Clubului sportiv „MEDICINA”, un nou turneu internațional masculin de șah, de data aceasta doar categoria VI (Elo mediu: 2398). Ca avanpremiera la turneu a apărut pentru prima oară în Banat prin strădania C.J.E.F.S. Timiș și a Comisiei județene de șah, condusă de neobositul promotor al șahului timișean prof. dr. doc. Pius Brinzeu, o broșură informativă asupra bogatei vieți șahiste din localitate. Remarcăm din cuprinsul mult îngrijitei lucrări citeva

titluri: Structura logică a gândirii, Pasiunea unei vieți, Partide alese din repertoriul jucătorilor timișoreni, Ancheta noastră, Probleme, Curiozități din lumea șahului, recomandând-o iubitorilor șahului.

La turneu au luat parte sportivi cu renume internațional din cinci țări, pentru a lupta spre a obține victoria în turneu, precum și pentru a realiza norme și titluri internaționale, fiind necesare 6 puncte pentru norma de maestru FIDE și 7,5 puncte pentru norma de maestru internațional. Încă de la începutul turneului, favoriții hirtiei, marii maeștri Victor Ciocălău și Jiri Lechtynsky (Cehoslovacia), au avut de luptat strins cu noul val, dornic de lansare și consacrare internațională. Dacă în prima jumătate a unor competiții rezultatele nu prea erau destul de combative pentru jucătorii români, în cea de a doua parte a turneului aceștia s-au încheiat mai mult în luptă făcând mai puține remize decât atunci, chiar dacă nu au renunțat definitiv la așa zisele „remize de salon” obținând locuri fruntașe.

Victoria în turneu a revenit în mod surprinzător celui mai tânăr participant la turneu, șahistului Alon Greenfeld (Israel) în vîrstă de 19 ani, care a realizat 8,5 puncte din 12 posibile (+6, -1, = 5). În prezența unor jucători bine cotați pe plan internațional, Greenfeld reușește o victorie de prestigiu confirmând evoluția sa

ascendentă de-a lungul carierei sale șahiste de un deceniu. Alon nu are o bogată experiență competițională ca egalul său ca vîrstă, Garri Kasparov, dar a participat deja de două ori la Campionatele mondiale pentru juniori. Din 12 august își anunță din nou participarea la acest turneu al speranțelor tinere, care va avea loc la Belfort (Franța) și unde va încerca să-și îmbunătățească performanța de anul trecut cînd a obținut locurile II—III. La Timișoara Greenfeld s-a remarcat prin jocul său deosebit de activ, prin dorința permanentă de a obține victoria. Chiar și atunci cînd soarta locului i întindea de o jumătate de punct, Alon și-a asumat riscurile jocului la cîștig. Alon, neobișnuit cu tactica specială de turneu a unor jucători, declara surprinderea ce l-a cuprins deseori cînd, participînd la turnee de răsunet, asista la un șir întreg de remize, la fel ca și la Timișoara. Greenfeld a cîștigat turneul prin cel mai mare număr de victorii, 6, suferind doar o înfrîngere la cunoscutul jucător iugoslav Cvetković. Greenfeld a realizat cea de a doua normă de maestru internațional, urmează ca FIDE să-i confere titlul la primul congres.

Clasamentul turneului în continuare este următorul: 2. Grünberg (2355) 7,5 puncte (+3, -0, =9), 3.—4. Lechtynsky (2480) 7 puncte (+2, -0, =10) și Stoica (2445) 7 puncte (+3, -1, =8), 5.—6.—7. Ciocălău (2420) 6,5 puncte (+3, -2, =7), Ionescu C-tin (2400) 6,5 puncte (+2, -1, =8) și Cvetković (2415) 6,5 puncte (+1, -0,

=11) 8.—9. Hölzl (Austria) (2370) 5,5 puncte (+3, -4, =5) și Ungureanu (2370) 5,5 puncte (+2, -3, =7), 10.—11. Danner (Austria) (2420) 5 puncte (+2, -4, =6) și Zarcu (2285) 5 puncte (+3, -5, =4), 12. Ilijin (2335) 4,5 puncte (+1, -4, =7), 13. Govedarica (Iugoslavia) 3 puncte (+0, -6, =6). Așadar pe locul doi apare timișoreanul Sergiu Grünberg de la A.E.M. Timișoara, care prin cele 7,5 puncte a realizat cea de-a doua normă de maestru internațional, pentru care îl felicităm. După un start foarte promițător Grünberg candida la locul întâi, dar dorind să nu riște realizarea normei, în cea de-a doua jumătate a turneului a acceptat poate prea ușor propunerile de remiză. Un joc bun, de mare siguranță, au prestat Stoica, Lechtynsky și Ciocălău. Lechtynsky alături de Cvetković au rămas singurii jucători din concurs care nu au suferit nici o înfrîngere.

Au dezamăgit rezultatele timișorenilor Ungureanu și Ilijin, jucători care altădată luptau deschis pentru locurile fruntașe, iar acum îi găsim la periferia clasamentului.

Turneul s-a desfășurat în condiții foarte bune prin arbitrajul competent asigurat de arbitrii Al. Ivan și Fr. Tocăniță.

Comisia județeană de șah anunță pentru luna septembrie o nouă competiție internațională, un turneu internațional feminin cu participarea unor mari maestre cu renume mondial.

MARGARETA MUREȘAN ■

Cine va merge la Paris ?

Profitînd de această pauză competițională, poate prea scurtă în raport cu solicitările la care a fost supus fotbalul nostru, să ne întoarcem, stimăți cititori, la ceea ce ne interesează totuși (dincolo de patimile campionatului intern) cel mai tare: la grupa a V-a a calificărilor pentru turneul final al europenilor. Demersul de azi vi s-ar putea părea prematur, dat fiind faptul că următorul meci al grupei, Suedia — Cehoslovacia, se va desfășura tocmai la 21 septembrie, dar avem convingerea că datele pe care vi le vom oferi în continuare vă vor reține, în cel mai înalt grad, atenția, ele nefiind (ca de obicei) simple speculații, ci informații obiective, furnizate de calculatorul electronic.

Îată-n siliți să supunem fotbalul, cel mai „subiectiv” dintre sporturi (cum l-am putea trata altfel cînd, numai în grupa a V-a, rezultatele au contrazis, adesea șocant, ierarhiile prestabilite), rigori matematice, ajutați fiind în acest sens de doi specialiști ai genului, economistul Anton Merschi și de lectorul universitar Constantin Stăncescu de la I.P.B. Înainte de a apela la „arsenalul” lor, să reamintim partidele jucate în seria respectivă: România — Cipru 3—1, România — Suedia 2—0, Cehoslovacia — Suedia 2—2, Italia — Cehoslovacia 2—2, Cipru — Suedia 0—1, Italia — România 0—0 (toate în 1982). Cipru — Italia 1—1, Cipru — Cehoslovacia 1—1, Cehoslovacia — Cipru 0—0, România — Italia 1—0, România — Cehoslovacia 0—1, Suedia — Cipru 5—0, Suedia — Italia 2—0, Suedia — România 0—1. Au mai rămas de disputat: Suedia — Cehoslovacia (21 IX), Italia — Suedia (15 X), Cipru — România (12 XI), Cehoslovacia — Italia (16 XI), Cehoslovacia — România (30 XI), Italia — Cipru (22 XII).

Primele concluzii: 70 la sută din partide s-au consumat și, cu excepția ierarhiei la zi (1. România 9 puncte; 2. Cehoslovacia 7 p; 3. Suedia 7 p; 4. Italia 3 p; 5. Cipru 2 p), celelalte clasamente, hai să le zicem ale „înțiaților”, plasează ca favorită numărul 1 reprezentativa Cehoslovaciei singura formație neînvingătoare pînă acum. Aceasta să fie realitatea? Vom vedea imediat, nu înainte însă de a găzdui cele două clasamente, după părerea noastră

(și nu numai) cele mai grăitoare. După „adevăr” (calculat, reamintim, prin diferența dintre punctele cedate acasă și cele două clasamente, după părerea noastră prezentă astfel:

1. Cehoslovacia	+3	(+7)
2—3. România	+1	(+5)
Suedia		
4. Italia	-1	(-3)
5. Cipru	-4	(-14)

(în paranteze, starea golaverajului)
„Media engleză” (vom explica îndată) stabilește o ordine ușor modificată:

1. Cehoslovacia	0
2. România	-1
3. Suedia	-2
4. Italia	-1
5. Cipru	-7

Ea e, evident, mai severă, punctînd după sistemul victorie acasă = 0 puncte, egalitate acasă = -1, înfrîngere acasă = -2, victorie în deplasare = 1, egalitate în deplasare = 0, înfrîngere în deplasare = -1, reprezentînd o tehnică de apreciere a șanselor foarte folosită în Anglia (de unde și numele).

Specialiștii afirmă, în temelii scoteliilor care urmează, că plasarea echipei Cehoslovaciei în prim plan e totuși iluzorie, iluzia fiind dată de convențiile utilizate, ca ipoteze de lucru, în alcătuirea clasamentelor de mai sus. Un paradox aritmetic? Vom vedea, judecînd posibilitățile fiecărei echipe de a fructifica, în cele 6 jocuri care au mai rămas de disputat, capitalul de puncte. Fiind în discuție, repetăm, 6 partide și existînd, logic, cîte 3 variante de rezultat pentru fiecare (1, X sau 2), rămînd de analizat 3 la puterea 6 variante, adică 729 de combinații posibile (fără a lua în calcul și golaverajul; dacă am ține seama de el, am avea o infinitate de combinații!). Ce-a făcut Anton Merschi? A urmărit în cadrul celor 729 de clasamente potențiale șansele de ocupare a locului I, singurul care asigură „biletele” pentru faza finală a C. E., obținînd următoarea distribuție:

România	378
Cehoslovacia	174
Suedia	24
Italia	0
Cipru	0

Acestea ar fi variantele simple, cu un singur cîștigător. Mai există însă oportunități pentru ocuparea locului I în două, trei și chiar patru echipe:

România și Cehoslovacia	87
România și Suedia	36
Cehoslovacia și Suedia	12
România, Cehoslovacia și Suedia	17
România, Cehoslovacia, Suedia și Italia	1

Să continuăm: acordînd (în situațiile de egalitate) cîte 1/2, 1/3 și 1/4 din șanse, ajungem la un clasament alcătuit în ordinea descrescîndă a șanselor procentuale de a încheia preliminarile pe locul 1:

1. România	61,10 %
2. Cehoslovacia	31,47 %
3. Suedia	7,40 %
4. Italia	0,03 %
5. Cipru	0

clasament care demonstrează, negru pe alb, că 4 formații din 5 (în afară de Cipru) pot spera, mai mult sau mai puțin, să joace la Paris!

Spre lauda ei, a jucătorilor și antrenorilor, reprezentativa României și-a triplat (față de momentul constituirii grupei, cînd fiecare componentă deținea 20 la sută șanse de a se clasa pe locul 1) posibilitățile și dacă n-ar fi fost eșecul din partida cu Cehoslovacia, de la București, e greu de presupus că ea ar mai fi putut fi ajunsă în fruntea seriei. Așa însă, limita absolută de puncte pentru calificare s-a diminuat la 13 (accessibilă teoretic unei singure echipe, căci România și Cehoslovacia se vor întîlni într-un meci direct), atingerea ei însemnînd victoria automată. Sub acest nivel, combinațiile se înmulțesc și chiar la 12 puncte apar 9 variante, cu România și Cehoslovacia pe primul loc, la egalitate (egalitate în partida directă și victorii în celelalte), situație în care ar intra în joc golaverajul. Izbîndă în Cipru și egalitate în Cehoslovacia ar fi, pentru tricolori, soluția cea mai la îndemînă (ideală ar însemna izbîndă și în Cehoslovacia), căci ea i-ar sili pe elevii lui Havranek să nu mai piardă nici un punct. O victorie în Cipru, să recurgem din nou

la calcule, ar urca șansele tricolorilor la 80 la sută și ea ar fi cu atât mai prețioasă cu cît întîlnirea respectivă precede meciurile (cu Italia și România) în care echipa Cehoslovaciei va beneficia de avantajul (și el tot mai discutabil) al terenului propriu.

În ceea ce ne privește, „cheia” calificării pare să fie partida din 12 noiembrie, în care o victorie românească, posibilă și, firește, dorită de toți iubitorii fotbalului nostru, ne-ar spori considerabil șansele.

Paradoxal, deși n-a cîștigat pînă acum nimic, cedînd și două puncte acasă, campioana mondială en titre n-a ieșit încă din cursă. Acele 0,03 la sută șanse pentru Italia (parcă mai degrabă teoretice, nu?) se pot materializa numai prin ocuparea locului I de către 4 echipe, soluție dată de victorii ale gazdelor în toate partidele programate în continuare, mai puțin în meciul Cehoslovacia — Italia. În care e obligatoriu să cîștige oaspeții. În acest caz, squadra azzurra ar putea nădăjdui la o rotunjire a golaverajului în dauna Ciprului, în ultima confruntare a seriei. Italia deține însă și șanse, o spune calculatorul, de a încheia grupa pe ultimul loc! Din cele 729 de combinații, 540 îi rezervă Ciprului locul 5, iar 99 Italiei, alte 90 vîzîndu-le pe cele două la egalitate!

Ne oprim aici, stimăți cititori, lăsîndu-vă plăcerea ca, în aceste zile de vacanță, să mergeți și mai departe pe firul calculului. Nu ne putem însă, în încheiere, reprimă tentația de a arunca o privire și dincolo de meciul imediat următor al grupei, Suedia — Cehoslovacia, foarte important pentru configurația finală a clasamentului. În caz de 1 sau X, tricolorii rămîn cu 526 de șanse din 729. Dacă înving vizitatorii (2), șansele României și Cehoslovaciei se echilibrează, cîte 50 la sută, dar automat Suedia și Italia ies definitiv din calcule. Probabil că Arneson și jucătorii săi au făcut, și ei, aceste socoteli, partida din 21 septembrie avînd, din punctul lor de vedere, miza lui „quite ou double”!

Așadar, o grupă a tuturor posibilităților. Nu ne rămîne decît să sperăm, și cu asta am pus punct, că băieții noștri vor ști să fructifice la maximum avantajele actualei poziții, oferindu-ne marea satisfacție de a evolua în turneul final al campionatului european din 1984. Șanse, și încă mari, există.

VIDIU IOANȚOIA ■

Cronica șoselei

„Am întîrziat, dar sînt în viață”

Cei care își cumpără autoturisme și apoi încep pregătirea pentru obținerea dreptului de a conduce mașina sînt supuși unei puternice tentații. Acea de a se urca la volan fără permis de conducere. A se urca la volan nu ca să-ți învețe comenzile și aparatura de bord, ci să se „antreneze”, deseori pe cele mai aglomerate străzi ori magistrale din afara localităților. Pofta de a conduce le vine îndeosebi după consumarea licorilor și, în special, în compania unor prieteni, rude, cunoscuți, cînd posesorul de autoturism ține să le demonstreze că el n-are probleme cu conducerea auto și că obținerea permisului, în cazul său, nu e decît o formalitate. În sute de situații, lucrurile se întimplă precum spuneam și cam așa s-au petrecut și în cazul nostru.

Au plecat pe la 10 seara de la șantier spre marele oraș, situat cam la 30 de km. La volan, un prieten al proprietarului. Inginer și unul și altul. Șoferul, om deosebit de serios și cumpătat. „Eu cînd știu că plec cu mașina, nici măcar în seara de ajun nu beau nici un fel de alcool”. În automobil, amica inginerului, o fată de 22 de ani, și un alt coleg de muncă al lui Tibi, proprietarul autoturismului. În total, deci, 4 persoane. După o săptămîină de muncă încordată, doreau

să se distreze, să danseze, să asculte muzică. Au vizitat cîteva restaurante, bari, discotecă și pe nesimțite s-a făcut 2 noaptea. În zona centrală a municipiului, un agent de circulație oprește autoturismul: „Vă rog conduceți cu atenție. Noaptea, la noi, unii merg cam repede și nu prea mai țin seama de priorități. Nu arătați obosit, dar fiind așa de tirziu, n-ar fi rău să vă retrageți pentru odihnă”.

Nu pentru că li se făcuse această recomandare, ci din cauză că toate localitățile închiseseră, au pornit-o înapoi spre casă. Dispoziția grupului era excelentă. Nu prea se exagerase cu băutura. Pilotul sorbise doar Pepsi și apă minerală. Singurul Tibi, proprietarul mașinii, cam încercase băuturile: bere, bitter, vin. Cînta romanțe acompaniat de fată. „E cazul să facem o haltă, propune pilotul. Ne mai dezmetim și respirăm aer curat. Uite și un refugiu!” Cînd șoferul se întoarce din scurta plimbare făcută pînă la un lan de „floarea soarelui”, găsește instalat la volan pe Tibi. „Vrei să-mi faci loc fericitului posesor de Dacia 1310 Lux?” „Nu-ți fac nici un loc, conduc eu”. „Cred că glumești, cum o să conduci tu? N-ai permis și apoi ai și băut. Cred că îți dai seama ce se poate întim-

pla”. „Sînt foarte lucid, iar autoturismul îl stăpînesc bine. Și mai e un lucru. Mașina-i a mea, nu?” „În cazul ăsta eu plec cu trenul. De aici pînă la gară sînt doar 4 km. Fac o plimbare. Și vă sfătuiesc și pe voi să nu-l încurajați în prostia ce vrea s-o facă”. „Ba eu merg cu el, zice fata, mie îmi place cum conduce și nu vreau să-l las singur”. Celălalt pasager tace, dar rămîne în mașină. „Trebuie voastră, eu am plecat”, și șoferul pornește cu pași grăbiți spre gară. Mașina cu Tibi la volan îl urmărește îndeaproape. „Hai mă Floriane, nu te supăra mă, merg încet și prudent, nu se întimplă nimic. Hai să-ți spui și tu o părere cum conduc”. Inginerul e însă hotărît. Nu dă înapoi deloc. „Puteți să-mi spuneți voi orice. Nu merg și cu asta am terminat”. Tibi întoarce mașina și o pornește încet spre drumul național care duce la șantier. N-a condus rău. Cu viteză moderată, prudent la curbe, atent la obstacolele de pe șosea, a ajuns cu bine la destinație. „Ești un băiat bun de feliicitat. Conduci splendid. Hai să-ți dea fata ta un sărut drept recompensă. Uită-ți pe închipuitul ăla uricios care ne-a stricat dispoziția. Ar fi văzut el conducere exemplară. Poți să te prezinți la examen oricînd. Îi iei cu brio, Tibi dragă”. Șoferul e mai mult decît mulțumit. „Urcați voi sus. Ia Violeta cheile și pregătiți ceva de mincare. Eu rămîn să mai meșteresc ceva la mașină. Am auzit un zgomot suspect în timpul mersului”. Cei doi urcă în apartamentul inginerului, pregătesc la repezeală ceva de mincare, fata așază farfuriile, tacimurile și se duce la fereastră să-i facă semn prietenului că totu-i pre-

gătit. „Unde o fi Tibi ăsta că nu-l văd?”. „Coboară în curte Violeta, trebuie să fie pe aproape”. Fata pleacă, iar George, rămas singur, ia un ziar și începe să citească. Trece aproximativ 20 de minute, apoi încă 30 și băiatul începe să se îngrijoreze. „S-or fi dus să caute ceva de băut, că n-aveau nimic în casă”. Coboară în curtea blocului, dar constată că mașina nu-i la locul ei. Urcă din nou în apartament. „Ce dracu s-a fac? M-aș duce la mine acasă, dar cum să le las locuința descuiată?” Se întinde pe pat și adoarme. Cînd se trezește, e tocmai ora de plecare la șantier. Tinerii n-au venit. Pleacă la lucru, rugînd un vecin să albă grijă de casă pînă vine proprietarul.

La doi pași de intrarea în șantier, un grup de colegi ai lui Tibi discută cu însufletire. „Ce-i măi, băieți, ce s-a întimplat?”. „Cum, nu știi?”. „Nu, despre ce-i vorba?”. „Tibi și Violeta s-au făcut praf cu mașina. Au găsit-o ruptă în două și pe ei morți la curba cea în loc, din apropierea „Poienii cu flori”. O femeie vorbind singură se depărtează de grup. Se mai aude ce spune: „Știa doar că-i însurat, că are doi copii și o nevastă bună, deșteaptă și mai frumoasă ca ea. Uite la ce duc treburile astea!”

Florian ne-a povestit ulterior: „M-am urcat în tren. Eram frint de oboselă. De la 10 seara, la 3 noaptea, după o zi de muncă. Am adormit. Cînd m-am trezit, am constatat că trecusem de stația mea cu vreo 4—5 gări. La serviciu, am ajuns în loc de 7 pe la 11. Dar mai bine întîrziat, decît mort!”

VICTOR BEDA ■

Lumea în care trăim

Ogoarele viitorului

Lumea de mâine, o lume pe care o dorim mai bună și mai dreaptă va cunoaște multe schimbări, iar printre ele vor fi și cele privind hrana omului.

Categoric, programul nu va însemna renunțarea la obiceiurile bune de până acum. Dar pentru o planetă cu mereu mai mulți locuitori, va deveni inevitabilă căutarea unor soluții eficiente la noile probleme ale alimentației. Milioanele de ființe ce vor popula miine Terra pot fi ferite de flagelul foamei. Avem încredere în capacitatea oamenilor de știință de a utiliza resursele existente și de a depista altele noi.

Care vor fi mijloacele la care se va apela? Este greu de răspuns de pe acum. Nimeni nu poate face pronosticuri în acest sens. Anticipările sînt hazardate. Un lucru este evident: preocupările pentru a imagina „ogoarele viitorului” s-au înmulțit.

Totul pornește de la câteva întrebări insistente. Le reamintim: Și, totuși cum va fi lichidată foamea pe planetă? Cum se vor asigura uriașele cantități de produse agroalimentare necesare unei populații de 5-8 miliarde de oameni? Cum vor arăta ogoarele viitorului? Dar situația ecologică, starea șeptelului, tehnica agricolă?

După cum scria publicația londoneză „Spectrum”, un singur lucru se poate spune cu certitudine: viteza cu care se vor produce schimbările în agricultură va continua să crească. Cu cât densitatea populației Terrei va crește cu atât și schimbările din agricultură vor deveni obiectul unor preocupări mai intense ale oamenilor de știință și specialiștilor, ale guvernelor.

Nu este o credință utopică, speranța în progrese se întemeiază pe ceea ce s-a realizat de pe acum. Căci, preocupări și rezultate sînt vizibile încă de astăzi. Pe piețele japoneze și-a făcut apariția, recent, laptele din boabe de soia-lichid obținut prin stoarcerea boabelor strivite. În 1982, vânzările acestui nou produs s-au exprimat cifric, în suma de 24 milioane dolari. Mulți locuitori preferă acest produs laptelui de vacă, deoarece el este o proteină vegetală și nu duce la acumularea de colesterol, are un gust plăcut, la alegere se poate consuma lapte cu aromă de cafea sau portocale iar prețul de cost este mai ieftin.

Nu știu dacă laptele din soia va învinge pe cel de vacă. N-are importanță. Noul lapte poate hrăni însă milioane de oameni.

Sau un alt exemplu. Societatea suedeză „Ewoba” a realizat o „fermă plutitoare” pentru producerea peștilor. Este vorba de o cușcă gigantică scufundată în apă, de formă octogonală, care cuprinde opt bazine cu adîncimea de opt metri. Volu-

mul total al „fermei” este de 8 000 metri cubi. Realizatorii au prevăzut totul — de la hrana peștilor în cea mai mare măsură extrasă din mare sau produsă în mare, pînă la depozitarea peștilor lor în frigorifere subacvatice. Spre deosebire de fermele terestre care sînt imobile, „ferma acvatică” poate fi remorcată cu ușurință și ancorată în locul cel mai convenabil. Doi muncitori pot produce, astfel, cel puțin 250 de tone de pește pe an.

Și aspectul ogoarelor pentru culturile prășitoare se vor schimba. Specialiștii englezi experimentează, în locul actualelor tractoare, mașini portante — un fel de „linii de tramvai” cu o anvergură de 15-20 de metri, care se deplasează pe așa-numitele „șine de drenaj” ce vor face parte din sistemul de drenaj al parcelei respective. Acest sistem ar putea determina ca lucrările agrotehnice să se execute numai la o adîncime de 5 centimetri, datorită reducerii rezistenței mecanice a solului ca urmare a dispariției trecerii repetate a roților tractoarelor pe sol. Institutul național de tehnică agricolă din Marea Britanie apreciază că acest sistem ar reduce cu 80-90 la sută consumul actual de energie folosit în agricultură.

Se pare că și sursele de energie folosite în agricultură se vor diversifica. În Olanda a fost utilizată, cu succes, o pompă care folosește energia produsă de vînt. Pompa a fost folosită pentru a scoate apa de mare de pe un polder (teren recuperat din mare) de 1 500 hectare. Potrivit planurilor guvernamentale olandeze, revenirea la morile de vînt și la alte surse alternative de energie reprezintă o soluție demnă de luat în seamă pentru viitor. Se estimează în acest sens, că pînă în anul 2000 energia eoliană și solară vor furniza circa 20 la sută din consumul energetic al Olandei. Două generatoare eoliene de mare putere au fost recent date în funcțiune la Camperduin, la nord de Amsterdam. În același timp, mai multe ferme agricole și întreprinderi artisanale și-au construit mori de vînt rentabile.

Veștile ne bucură. Ele dovedesc că planeta nu este insensibilă la viitorul ei.

Dar pînă realizăm „ogoarele viitorului” ce facem cu flăminzii de astăzi?

Sute de milioane de oameni sînt victime ale foamei. Ce facem cu aceste ființe? Soluția ar fi simplă. Nu este nevoie de nici o invenție, de nimic senzațional. Doar un simplu transfer de fonduri de la bugetul militar la cel destinat eliminării subdezvoltării.

Un simplu transfer....

AL. PINTEA ■

Mondo umano?

Insula de vînzare

La jumătatea lunii iulie, Associated Press, între multe sale telegrame, a transmis și una dedicată vremii în Marea Britanie care debuta astfel: „Vă amintiți de cea mai umedă primăvară pe care au cunoscut-o englezii, cînd, vreme de 35 de zile, ploile n-au încetat? E greu de crezut că așa ceva se întimpla acum două luni”. Mai departe fenomenul era comparat cu perioade similare din alți ani, cînd limita maximă a temperaturii atingea 21-22 grade în timp ce, la ora respectivă, se înregistrau 30-33 de grade așa încît telegrama continua: „Marea Britanie se topește de căldură”. Dacă cei care produc și desfășeaz înghețată și băuturi răcoritoare abia mai puteau respira intrucît lucrau din plin, fabricile de bomboane și ciocolate se resemnaseră pentru că produsele lor se topeau pînă să fie ambalate. Nici asfaltul nu a fost menajat, pe unele porțiuni el curgea ca și cum atunci se turna. Locurile răcoroase erau căutate cu... luminarea s-ar putea zice, numai că și în păduri, mai ales cele din nordul țării, începuseră să bîntuie incendii. Se subînțelege că străzile deveniseră aproape pustii, nici măcar turiștii nu se încumetau să coboare din autotururile în care se crea, artificial evident, o briză sui-generis.

Exact în aceste zile caniculare, în vitrina unei agenții londoneze profilată pe vînzări de terenuri a apărut și un anunț pe care-l reproducem: „De vînzare o insulă independentă în Canalul Minecii. Fără impozite. Fără legi. Criminalitate — zero. Populație — 6 locuitori. Preț — 3 milioane lire sterline”. Desigur, există și alte detalii care, prin natura lor, fac și mai tentantă oferta. Bucăcița respectivă de pămînt se numește Brecqhou, face parte dintr-un arhipelag situat în largul coastelor normande, este lungă de 1 200 m, și are o lățime de 500 m. Amănunțele de ordin istoric sînt, la rîndul lor, foarte pîcănute: se spune că după ce în anul 1066, Anglia a fost cucerită de normanzi, toate insulele arhipelagului, deci și Brecqhou, au fost supuse coroanei britanice. Cu un amendament semnificativ, însă: legile parlamentului de pe malurile Tamisei nu „acopereau” și arhipelagul acesta ceea ce făcea ca viața insulelor să aibă alte rigori față de insula cea mare.

Astăzi, insula Brecqhou este proprietatea exclusivă a unui om de afaceri de 72 de ani, care locuiește și domnește pe ea de 18 ani, înțelegîndu-se prin aceasta că e stăpîn incontestabil și poate promulga chiar legi. Mai mult decît atît, între Brecqhou și o insulă vecină puțin mai mare, Sark, există o înțelegere-tratat potrivit căreia dacă aceasta din urmă ar fi atacată, septuagenarul proprietar al primeia va trebui să trimită de urgență 2 (doi) mușchetari care să sară în ajutorul celor de pe Sark. Dealtfel, cei șase locuitori sînt nu numai la ordinele lui ci și angajații săi, ceea ce explică natura obligațiilor care le revin.

Conacul-reședință al omului de afaceri, patru căsuțe și câteva anexe gospodărești constituie inventarul minusculei insule de care, acum, proprietarul fie s-a plictisit, fie vrea s-o scoată la mează știind că se pot ivi amatori de asemenea locuri exotice. A și explicat că dorește, din tot sufletul, ca Brecqhou să fie cumpărată „de un excentric ca mine, desigur”. Aceasta e singura condiție pentru un posibil Robinson Crusoe, dar milionar, care nu se bazează doar pe blîndul Vineri ci și pe 2 mușchetari și un ferm tratat de apărare.

Nu e exclus, totuși, ca, în pofida caniculei, să se fi găsit un amator excentric și mai ales cu bani, pentru că, în fond, vînzarea e vînzare iar cele 3 milioane lire sterline nu sînt neglijabile mai ales dacă respectivul vrea să domnească undeva unde nu sînt alte legi decît cele proprii, criminalitatea e nulă și, poate contează, nu se plătesc impozite!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Stelele și falsa lor strălucire

Un scenariu à la Turnul Babel. Pe de-o parte vise de celebritate, adorația masei de fani, bogății inimaginabile. Pe de altă, droguri grele, ambiguitate sexuală, sinucideri și crime suspecte. Eroii sînt Elvis Presley, Rolling Stones, Janico Joplin, John Belushi, Little Richard, Jimi Hendrix, Keith Moon și mulți alții. Fața nevăzută a acestor „stele ale infernului” este pusă sub un necruțător reflector în „Rock'n' Roll Babylon”, carte apărută în Anglia sub semnătura unui critic muzical pop, Gray Herman, după modelul celebrei „Hollywood Babylon” de Kenneth Anger, consacrată tumultuoasei vieți din lumea filmului american. Intenția declarată a autorului este de a „demola edificiul mitologiei star-sistemului, mitologie omnipotentă, careia i-au căzut victime stăruirile muzicii și atîția admiratori și admiratoare”.

Primul demon al depravării, spune autorul, este bineînțeles Elvis Presley, însăși personificarea rockului. Mort la 16 august 1977 cu diagnosticul oficial „aritmie cardiacă”, avea trupul îmbibat cu un ucigător cocktail de barbiturice: Valium, Valmid, Demerol, Amytal, Carbital, Seconal și altele. Drogul său preferat, ne desțînă Gary Herman, era însă Dilaudid-ul, un puternic opiaceu sintetic, utilizat în S.U.A. pentru alinaarea suferințelor de cancer. În 1970, președintele Nixon îl numise pe Elvis „agent onorific” al Departamentului narcoticelor pentru a-i stimula activitatea antidrog. Dar Elvis în particular era cu totul altul.

În anii '50, subliniază Herman, atenția opiniei publice a fost atrasă în repetate rînduri de artiștii de culoare prin prestațiile lor muzicale de excepție și, nu în

ultimul rînd, prin apetitul lor crescînd pentru drogurile tari. Abia după 17 ani de utilizare cotidiană a drogurilor, trei aretări și un an de închisoare, celebrul Ray Charles a reușit să pună capăt consumului de heroină. „Am făcut-o pentru a-mi salva familia de la mizerie și pe mine de la dezastru”, se confesa cîntărețul orb. Un alt exponent de culoare al muzicii rock, Little Richard, spunea: „Am abandonat rockul pentru că această muzică te expediază în infern. Cîntăreții rock sînt sacerdoții diavolului, iar drogurile sînt cauza ambiguității lor sexuale”.

Revelațiile cele mai tulburătoare se referă însă la anii '60 cînd, după părerea autorului, „fabuloasa vîrstă de aur a rockului seamănă cu un picnic pe buza unei prăpăstii”. Pentru interpreții acaparați de interminabile turnee, orare inumane și un public vorace, drogurile au devenit un instrument al meseriei. Pentru a supraviețui acestui ritm demențial, mărturisirea cu ani în urmă John Lennon, în timpul concertelor de la Hamburg (opt ore de muzică în fiecare noapte), a trebuit să recurgem la Amfetamină. Pe lângă Rolling Stones, Beatleșii erau niște copii naivi. Adevărați profeți ai Babylonului, Rolling Stones au fost eroii multor întîmplări cu droguri și sex. În 1967, poliția a făcut o nouă descindere în vila lui Mick Jagger, arestîndu-l pentru consum de droguri. În vilă, printre pungi cu „zăpadă” (heroină) și bomboane cu LSD, valseau tinere admiratoare drogate la limita de rezistență a organismului, incapabile să mai discearnă viața de moarte, bucuria jocului de tragismul realității. Pervertire diabolică a unor tineri și tinere orbite de lumini și celebritate și

care, odată cu sunetul muzicii, asimilează obiceiuri și atitudini imorale încercînd să-și plagieze intru totul idolii. În timp ce zărele se scandalizau de „depravarea muzicii rock”, Brian Jones din această formație a fost găsit înecat în piscina sa în urma unei superdoze de heroină. Pete Townswnd, din formația Who, comenta: „A fost o zi normală pentru Brian. El murea cîte puțin în fiecare zi”.

Dezgustătoare noutate a rockului anilor '70, apreciază Herman, este sexualitatea demonstrativ ultragiană. Promovarea lui Lou Reed și David Bowie, cîntăreți ai excesului, a fost bine studiată de impresari. Avocatul Daid Katz, managerul lor, voia cu orice preț să modifice imaginea casei de discuri RCA „îmbătrînită de un catalog muzical prea riguros corect, în genul muzicii country, atît de enervant heterosexuale”. Și așa a apărut muzica pentru... homosexuali! Așa că nu este de mirare că Lou Reed spunea că heroina este femeia vieții lui, că simte că trăiește doar cînd o are în singe, iar David Bowie declara că „Anglia are nevoie de o perioadă de fascism”.

Parabola care încheie această carte tristă este povestea lui Sid Vicious din formația Sex Pistols, un adevărat damnat al rockului. Managerul lui, Malcolm Mc Laren, îi repeta pînă la plictis că o dată cu muzica trebuie să vîndă și o nouă atitudine, un nou mod de viață cît mai bizar și mai șocant. Iar Sid a ucis-o cu 14 lovituri de cuțit pe o tină admiratoare. Patru luni mai tîrziu, conform programului său de viață spectaculoasă, periculoasă și degustătoare, a murit în urma excesului de heroină. Avea doar 21 de ani.

Și cît de bună poate fi uneori muzica rock and roll!

IOAN ROȘCA ■

A fost oare Mozart asasinat?

La două sute de ani de la sinuciderea sa, un consilier consistorial chezarocrăiesc din Viena a fost învinuit în fața unui „tribunal” ad-hoc de un delict capital — uciderea lui Wolfgang Amadeus Mozart. Motivul care l-a împins la această crimă ar fi fost gelozia.

Curios, este că „cercetarea judecătorească a circumstanțelor morții” marelui compozitor nu s-a desfășurat la Viena, ci la o depărtare de exact 1 400 kilometri de capitala austriacă, în fața microfoanelor postului de radio-televiziune BBC, în aula cu lambriuri de stejar a unui internat din localitatea balneară britanică Brighton. În timpul celor trei ore de dezbateri care s-au desfășurat cu deplină seriozitate și chiar cu minuțiozitate a avut loc un proces în toată regula condus de un profesionist — judecătorul Michael Hutchinson (49 de ani). Șase actori amatori au fost supuși unui interogatoriu încrucșat de trei juriști veritabili. Toate datele pe care s-a bazat „procesul” au fost strînse de doi cercetători specializați în viața și opera lui Mozart, profesorii Horace Kirkpatrick și Francis Carr, autori ai unei biografii intitulată „Mozart și Constanze” care va apărea în această toamnă. Sentința nu a fost dată de jurați, ci de auditoriul format din 350 de persoane prin ridicare de mîna.

Întreg scenariul a fost imaginat de impresarul Ian Hunter și s-a înscris în manifestările Festivalului de la Brighton care s-au desfășurat sub motoul „Ultimul an de viață al lui Mozart”. „Cel mai mare geniu al muzicii din toate timpurile”, a decedat, potrivit raportului prezentat de un medic dentist contemporan lui, în dimineața zilei de 5 decembrie 1791, opt săptămîni înainte de a împlini vîrstă de 36 de ani. Anterior, în septembrie, Mozart a fost nevoit să-și întrerupă o serie de concerte la Praga.

Nu mult după moartea lui Mozart s-a răspîndit zvonul că strălucitul compozitor a fost asasinat. Insuși Mozart își exprimase bănuiala că cineva încearcă să-l otrăvească. La o plimbare prin Prater, cu soția lui, Constanze, Mozart a izbucnit brusc în plîns și a spus că nu mai are mult de trăit. El a numit chiar și otrava cu care va fi asasinat: Acqua toffana.

Au fost bănuite îndeosebi trei persoane: Antonio Salieri, capelmastru al curții care își vedea periclitată situația de către genialul său concurent și care ulterior, cu mințile tulburate, s-a declarat chiar vinovat de moartea acestuia; de asemenea, Franz Xavier Süßmayr, elev al compozitorului, despre care se spune că ar fi fost îndrăgostit de Constanze, și consilierul consistorial Franz

Hofdemel, a cărui frumoasă soție, Magdalena, era eleva lui Mozart.

Decizia „juriului” de la Brighton a fost determinată în special de faptul că Hofdemel, prieten apropiat al lui Mozart și care avea deci posibilitatea de a-l administra ortava, o atacase pe soția sa Magdalena cu un brici chiar în ziua înmormîntării lui Mozart. Ce mărturisire făcută într-o clipă de restriște a determinat oare o asemenea acțiune nebunească ce nu se potrivește deloc cu purtarea unui sobru consilier imperial? „Vezi murit odată cu mine” a afirmat — potrivit unor martori oculari — Hofdemel rîndu-și grav soția. După care s-a sinucis. La inscenarea judiciară de la Brighton au fost prezentate probe că baronul von Swieten, șeful cenzurii imperiale, apropiat de consilierul Hofdemel, ar fi mușamalizat întreaga afacere, despre care nu s-a scris aproape nimic în presă. Mai mult chiar, von Swieten a înțersis autopsia lui Mozart. Toate aceste date inedite prezentate de autorii citați mai sus au determinat majoritatea publicului de la Brighton, care a jucat rolul de jurați la acest „proces”, să-l declare vinovat pe Franz Hofdemel. Să fi fost oare Mozart ucis prin otrăvire de un soț gelos, cu sau fără motiv? Cartea lui H. Kirkpatrick și F. Carr, care va apărea în această toamnă în Marea Britanie, promite să ofere noi dovezi în acest sens.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Lumea se amuză

După PANORAMA — Polonia

Marșul de probă

Botezul oceanului sau împăcarea cu zeii

Acum, vin oamenii lui Neptun și te botează. În zonă, se știe, sînt mulți rechini. Așa că, prin bunăvoința zeului, n-am fost aruncați în ocean. Pe punte, pe locul unde se păstrează traulerul de rezervă, oamenii lui Neptun au amenajat un bazin cu apă de ocean. Am fost aruncați, pe rînd, în el; am fost scldați, ținuți cu capul afundat pînă ce n-am mai putut rezista, așa încît am înghițit suficientă apă sărată. Tartorii, de ciudă că ne-au pierdut, ne minjesc din nou, ne țin și ei cu capul afundat, așa încît, la urmă, cînd am ajuns în fața lui Neptun abia de ne mai țineam pe picioare. Dar botezul nu s-a terminat. După ieșirea din bazin, stolicul te invită să bei. Pe masă se aflau două pahare: știam că într-unul se afla coniac sau rom, iar în cel de al doilea, apă de ocean de aceeași culoare. Pe care îl voi nimeri oare? Tartorii te îndeamnă: pe asta, pe asta! Oamenii lui Neptun te îndeamnă la fel. Tei la întimplare și dai paharul de dușcă. Eu am nimerit paharul cu apă sărată. În sfîrșit, acum poți trece peste linia care simbolizează Ecuatorul, de partea lui Neptun. Astfel, ătimolă cu fiecare. În tot acest timp se continuă o luptă titanică între forțele binelui și ale răului. Tartorii închid etanș ușile de la punte și pun în funcțiune manica — furtunul cu presiune pentru incendii. Începe să ude pe cine înfiltește, chiar și pe Neptun. Ei, și abia acum se dezlănțuie un adevărat război împotriva tartorilor. Oamenii lui Neptun îi prind pe tartorii, îi aruncă în bazin, îi botează și pe ei și astfel trec toți de partea zeului.

Ca în basmele frumoase ale copilăriei noastre, dar și ale copilăriei omenirii, învinge binele. Celui botezat astfel i se eliberează un certificat prin care să probeze inițierea. Iată textul: Certificat de botez la trecerea Ecuatorului, Eu Neptun, zeul mărilor și oceanelor lumii, stăpîn al vînturilor, al nesfîrșitelor cuprinsuri de ape și al adîncurilor albastre, împreună cu întregul meu popor de delfini, sirene și pești zburători, am ieșit azi (data) din palatele mele de mărgean și întilnind trawlerul Mures, l-am îngăduit să treacă linia Ecuatorului, din Emisfera Nordică în cea Sudică prin punctul de longitudine 01°00'E. Certific, pentru a rămîne cunoscut de toate vietoarele care trăiesc în adîncurile oceanului sau care culcează pe cărările lor mișcătoare că (urmează numele celui botezat) posesorul acestui certificat, după ce a fost blagoslovit de ober-tartorul (urmează un nume), consultat de doctorul meu, bărbierit de bărbier și înțepat de dracii mei, a fost botezat cu apa caldă și sărată a Atlanticului, astfel încît de aici înainte va putea cutreera liber mările și oceanele lumii împreună cu ceilalți lupi de mare. Drept pentru care am

semnat acest certificat de botez și l-am parafat cu tridentul meu. Urmează semnătura lui Neptun, a nașului de botez, ștampila trawlerului, mai urmează cîteva desene: o sirenă, macheta vasului, o timonă, o caracatiță, chipul lui Neptun călare pe un delfin, cu tridentul în mină.

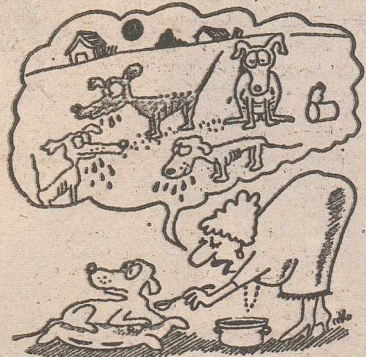
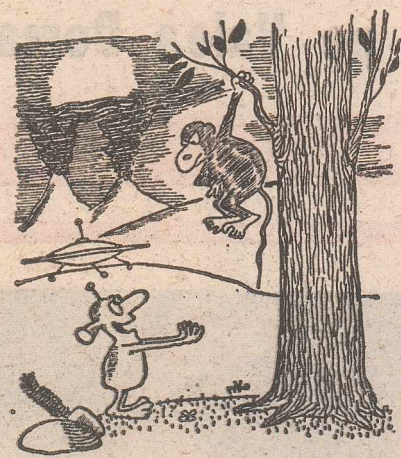
Noul botezat vine în fața lui Neptun și depune jurămintul scris. Iată textul: Jur să intrunesc toate calitățile și să îndeplinesc toate cerințele impuse unui lup de mare; Jur să nu mă las sedus de nici o sirenă străină intereselor mele și ale tagmei din care fac parte; Jur să fiu și să rămîn OOOOMMM; Să mă trăznească Zeus dacă voi călca jurămintul. Lup de mare (urmează semnătura și data).

După primirea jurămintului din partea fiecărui nou botezat, Neptun, fără să fie observat, dispare în fum, coboară din nou în palatele sale de mărgean din adîncurile abisale. Parcă nici n-a fost! O închipuire, un vis, o nălucire a acestor bărbai bintuiți de dorul celor de acasă, de femei, de dorul uscatului, de patrie. Neputînd altfel să-și ostioiască dorurile, omul, de la intia lui călătorie pe mare, a găsit o soluție: acest Joc ritualic încărcat de semnificații. Mester ni se arată acum inițiatorul. Suportînd cu stoicism toate aceste suplicii, oamenii se revigorează, mai uită de patimi și doruri. Veselia care urmează e tonică, generală, debordantă. Să-i lăsăm să viseze, să se veselească, să uite pentru un timp că zeul, mofturos și tiranic, se va supăra din nou în curînd și îi va încerca în cea mai cumplită încleștare a lor cu oceanul. Pentru că am intrat în vastitatea imperiilor lui acvatice și la început ni s-a arătat primitiv. După un timp, de dincolo de ziduri încep să ne certe voci. Prin largile ferestre ale oceanului au început să sufle cicloanele, musonii. Ușile prin care am intrat s-au închis de mult în urma noastră. Încotro de aici căpitane? Înainte. Spre finalul călătoriei noastre! Spre atingerea aceluia țărîm propus! Spre liman! Dar înainte, valul ni se ridică ostil, cit un bloc turn, ne amenință. Din cer nu se mai aud cîntece de banjouri, nici de mandoline. Heruvimii au adormit nepăsători la rugile noastre. Dinspre pămînt nu mai avem vești. Iar templul acesta în imperiul căruia am intrat vine peste noi ca o gură de diluviu. Cum se numește zeul în cinstea căruia omul a ridicat templu după templu? Nevoie de cunoaștere! Dar acolo se ajunge greu; alteori deloc! Și atunci omul n-a avut încotro: și-a inventat dumnezeul nu să se închine lor, ci pentru a-și măsura puterile morale și fizice față de această supremă închipuire, față de acest Punct-De-Referință. E felul lui, al omului, de a înțelege devenirea.

N. GRIGORE MARAȘANU

S. MEREȘ

MIHAI MATEI

Un tătuc de nota zero

Ne-ar indigna, firește, însă n-ar surprinde complicitatea dintre un minor „problemă” și tatăl său — element antisocial notoriu. Există indivizi pernicioși care nu ezită să-și inițieze propriii copii în ale necinzelor...

Cazul pe care îl prezentăm stărnește însă repulsie nu doar prin fapta comisă, ci și prin circumstanțele sale. Valentin L. 15 ani (nu-i precizăm numele de familie tocmai datorită vârstei, sperînd că ceea ce s-a întîmplat va fi ultimul „accident” din viața lui), elev la Liceul de marină din Brăila, săvîrșește consecutiv două furturi din depozitul I.C.R.T.I. din localitate: inițial patru cauciucuri de bicicletă, apoi două motoare pentru „MOBRA”, valoarea totală 5100 lei.

„Influente nocive”, „tentație de minor aflat departe de părinți”, va spune poate cineva care știe că Valentin este din Botoșani.

Nu există nici o scuză, dar ar fi, tîtuși, o explicație: distanța apreciabilă de familie, lipsa de supraveghere și îndrumare părintească — condiții care favorizează alunecarea unor minori cu un comporta-

ment dificil pe panta incorectitudinii.

Iată, însă, că cercetările făcute de miliție și procuratură stabilesc un amănunt pe cit de surprinzător, pe atît de grav: obiectele furate de minor au fost valorificate chiar de tatăl acestuia venit în vizită la Brăila.

Cazul n-ar fi provocat mirare — cum spuneam — dacă era vorba de un părinte care nu mai constituia de mult un exemplu demn pentru fiul său. Dar Vasile L., om în toată firea, 42 de ani, lăcătuș la o întreprindere din Botoșani, era cunoscut în cartier și la locul de muncă drept un om onorabil; un argument pentru viitoarea profesie a copilului. Cum se impacă însă această preocupare cu atitudinea condamnată de a-și incuraja fiul în săvîrșirea unor fapte grave? Un părinte adevărat, primul sfătuitor al urmașului său, nu poate despați cuvîntul „muncă” de cuvîntul „cinste”.

Socotim că este de datoria colectivului în care lucrează Vasile L. să analizeze cu toată profunzimea modul de a gîndi și a lăta de părinte, atît de important în se comporta al celui în cauză, care în societate, s-a dovedit a fi un tată de nota zero la purtare.

MIHAI POPESCU

Topul preferințelor

TRANDAFIRII DE BACĂU

Am rămas nedumerită cînd mi-am văzut poza în revistă, dar și mai nedumerită am fost după cîteva zile. De ce? Pentru că am primit o mulțime de scrisori de la persoane necunoscute. Ce pot face? Lumea este mare. Din nefericire nu le pot răspunde deoarece am foarte multă treabă. Mă așteaptă două examene importante. După bacalaureat voi da examen la ASE și doresc din toată inima să fac parte dintre cei ce vor reuși. Cîteva din preferințele mele: baletul, poezia, Elvis Presley, Paul Newman și Cenaclul Flacăra. Ați fost vreodată în Bacău? Eu am fost o singură dată, acum vreo patru ani, la un concurs literar, și atunci am numit acest oraș orașul trandafirilor. Îmi plac foarte mult trandafirii și aș vrea să dăruiesc tuturor cititorilor revistei Flacăra un trandafir. Am înțeles că, publicîndu-vă fotografia, v-am făcut un moral minunat în preajma examenelor. Poezia eu sărutul pămîtas, fragostea care se ofilește și imbrățișarea caldă, ocupînd prea mult spațiu, am aminat-o pentru un număr viitor. Deși, s-ar putea ca după examenul de contabilitate să gîndiți altfel.

MUPPETS LA GALAȚI

Respectuos mă adresez dv. cu dorința fierbinte de a publica în revista Flacăra fotografia surorii mele Virginia. Lucrează la Combinatul siderurgic Galați, compartimentul utilaje-invenții și are ochii căprui. Din 1982 activează la secția Studiuului artistului păpușar din cadrul Teatrului de păpuși Galați, care îi produce mari satisfacții și plăceri. Mircea Podoiu, Galați. Ne-a convins faptul că lucrează la invenții și are ochii căprui. Încolo, îi dorim Virginiei o programare la TV, alternativ cu Muppets.

UITARE SAU BLESTEM ?

Mă numesc Mirela Mircea și sînt elevă în clasa a X-a la Liceul industrial nr. 1

din Cugir, județul Alba. Am citit cartea *Arta conversației* de Ileana Vulpescu. Cartea m-a impresionat profund. Am trăit fiecare rînd, fiecare idee, asemenea frumusețe, stil perfecțiune, putere de convingere nu mai întilnisem niciodată. Cartea este viața însăși surprinsă în cele mai mici detalii, privită cu încredere, cu umor și o doză extraordinară de optimism. Am întrebant, am încercat să aflu dacă Ileana Vulpescu a mai scris și alte cărți, dacă critica de specialitate spune ceva despre această carte. Nicăieri n-am găsit nimic, cartea este genială, însă înconjurată ca un blestem de o tăcere mormintală. De ce această uitare? De ce această ignorare a unei cărți de o rară frumusețe? Să aibă oare cartea Ilenei Vulpescu aceeași soartă ca aceea a personajului Ileana Sachelarie? După cîte știu nu este vorba de un blestem. La vremea potrivită s-a scris despre cartea Ilenei Vulpescu, în toate revistele literare din țară. De asemenea și în Flacăra. Să n-ajungă revistele cu pricina la Cugir?

FALIMENTUL LUI ELVIS PRESLEY

Damian Drăgan din Timișoara ne asigură că a rezolvat pentru noi problema alegerii Miss Flacăra trimițîndu-ne fotografia Danei Vidac, elevă în anul I la Liceul agroindustrial din Timișoara. Ne mărturisește că din momentul în care a văzut-o inima dînsului bate cu mare respect numai pentru ea — 1,48 înălțime, ochi albaștri ca marea, citiva pîstrii și păr blond. „Ce mai, se destăinuie dezlănțuit D.D., este moartea Hollywood-ului, falimentul lui Elvis Presley”. Și dragălășeniile continuă: „Nu vă speriați, nu este atît de fioroasă pe cit pare în fotografie. Apropos, vreau fotografia înapoi. — Mi-a promis că în septembrie, dacă nu-i dau fotografia, mă va uri toată viața”. (Ce mai e pînă în septembrie!) „Eu i-am spus, Dana, la tine renunț cu greu, dar renunț, dar ceea ce vreau să fac, nicio dată și nimeni nu mă va împiedica”.

Adriana Ilea

Dana Vidac

Mirela Mircea

Ne-am bucura ca finalul oarecum firos al scrisorii lui D. D. să n-o sperie pe biata fată.

O MARE SPERANȚĂ : MIRCEA DIACONU

Urmăresc de la apariție Topul preferințelor, o rubrică ce are rădăcini adînci în paginile revistei. Am două mari știu pe ce adresă îi pot scrie lui George pasiuni: muzica și filmul. Aș dori să Bunescu, autorul serialului *Cei patru lorzi ai revoltei*, deoarece eu mi-am format gustul pentru muzica formației *The Beatles*. Dintre actorii noștri îl remarc aici pe cel ce mă atrage mai mult: Mircea Diaconu. Acest actor care a fost și rămîne o speranță are mari însușiri. Apariția lui pe ecran, jocul său fascinează, transportînd aievea spectatorul în universul filmului. Un mare talent care riscă să rămînă neexploatat. Sper să mă ajutați să iau legătura și cu Marin Diaconu, George Vesa, str. Plopilor 33, Bocea, Caraș-Severin. Pe Mircea Diaconu se pare că nu l-ați mai văzut de multă vreme. Între timp și-a păstrat numele: îl cheamă Mircea și nu Marin. Îi puteți trimite scrisoarea pe adresa teatrului unde este om al muncii, L. S. Bulandra.

AM OCHI TRIȘTI, ABSENȚI ȘI NEGRI

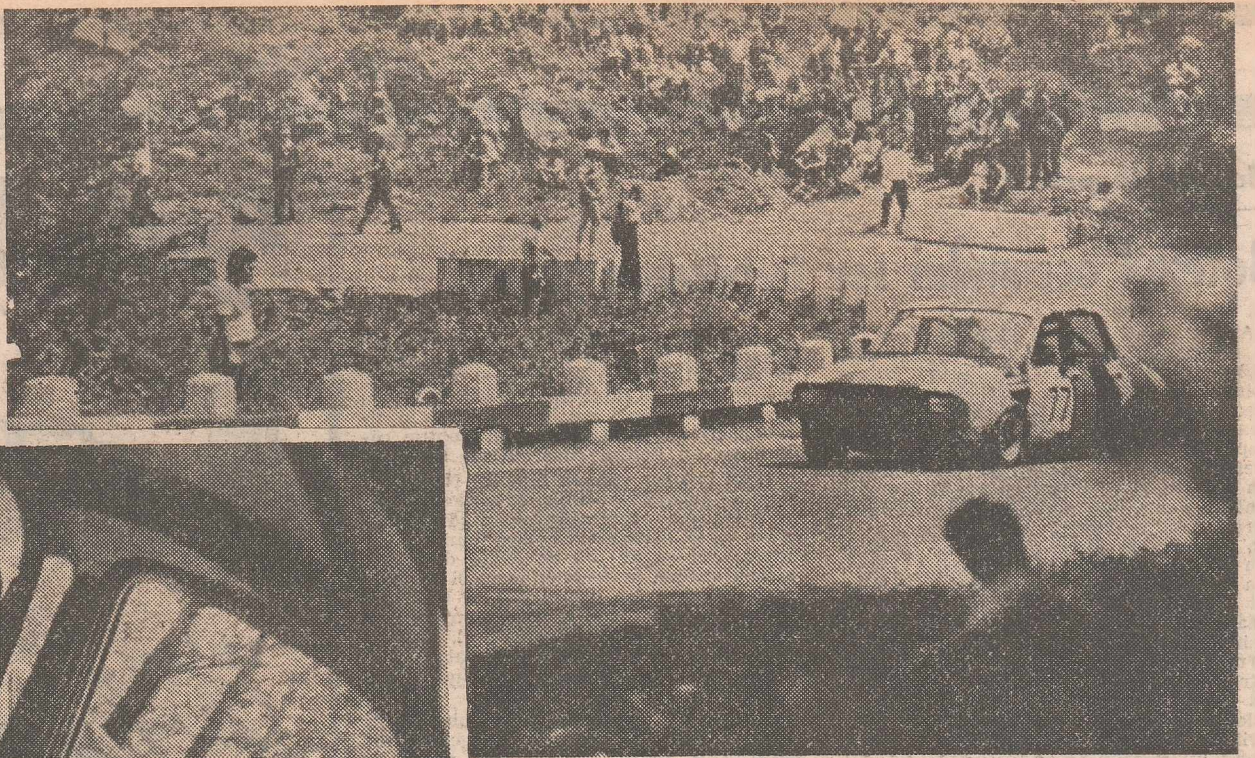
Adriana Ilea din Turda își face portretul în versuri, cuvinte bine simțite și greu de descifrat. Ba, uneori, nu pricepem nimic. Din cit și cum înțelegem reproducem cîte ceva: *Mă-nrebi cum sînt / Acum se face seară, / eu sînt puțin albastră, / și puțin sperioasă / Și orice vine-ncet mă doare / Am ochii triști, absenți și negri / sînt slabă și mi-e dor de mare /... / Mă-nfrîngi e-un zîmbet / și mă-nblînezști eu o stea adevărată / mai sînt de vrei să știi înaltă / dar ochii mi se umezesc / în iarbă / și plec mereu / și mă întorc mereu / așa sînt eu / iar vine seara. Cam atît. Mai multe, din fotografia pe spatele căreia, sub semnătura Cu drag Adriana, stă scris: Faptul că nu vom ajunge să pipăim niciodată orizontul înseamnă oare că nu trebuie să mai tindem spre el? Nu.*

Rubrică realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

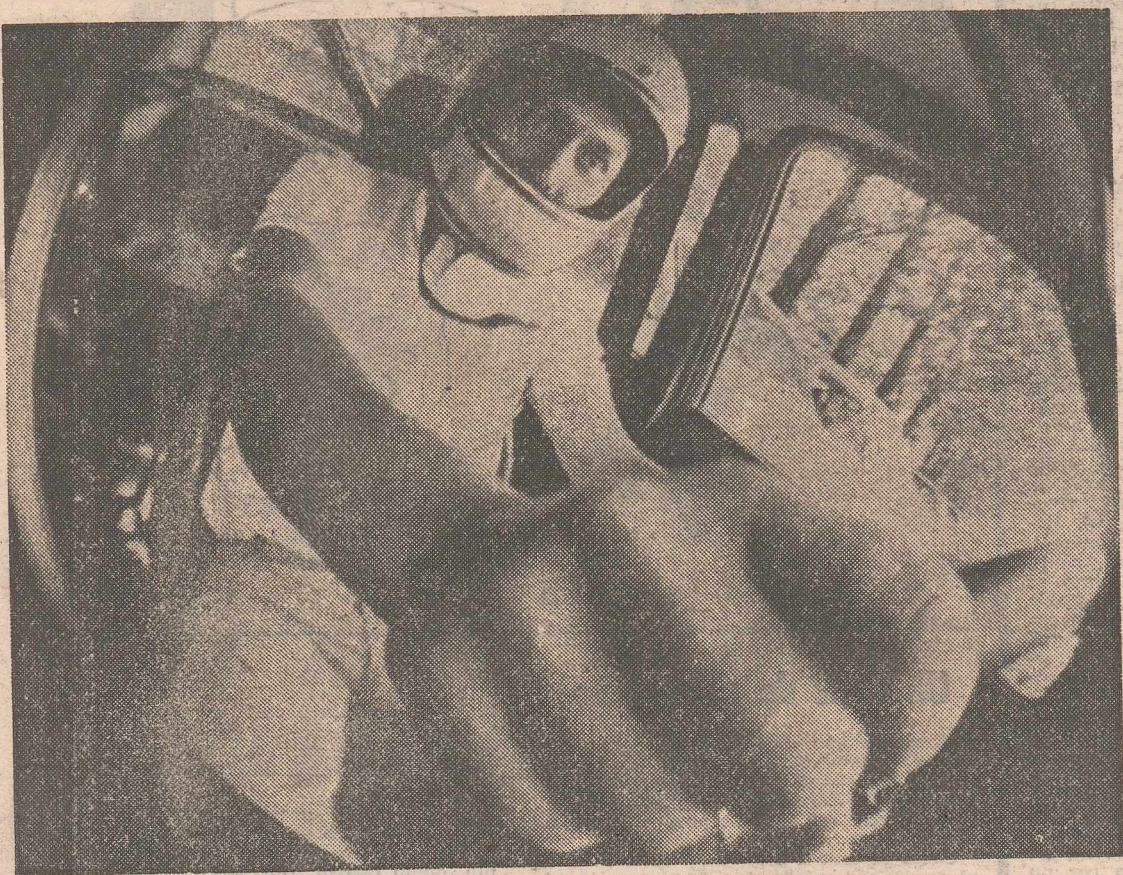

Cursa de două zile de pe Valea Domanului

Un fotoreportaj de Paul Agarici

Bolizi pe Valea Domanului

Un abandon de senzație: Constantia Ciucă

Pentru toate sporturile e nevoie de „nebulie”. Dorința de a câștiga. O dorință mai mare decât a adversarului. Uneori, simpla dorință nu e suficientă... Automobilismul este poate cel mai scump sport; mingea sau racheta, salteaua, sabia, tabla de șah, adică toate acele Obiecte — Subiecte de sport umblă acum pe patru roți și se numesc Mașină. Unii și-o cumpără să o țină în garaj, dar ei, și din nou acei „nebuli” au luat-o ca să alerge. Trebuie să fie o senzație extraordinară să-ți cumperi ceva ca să „distrugi”... Valori răsturnate...

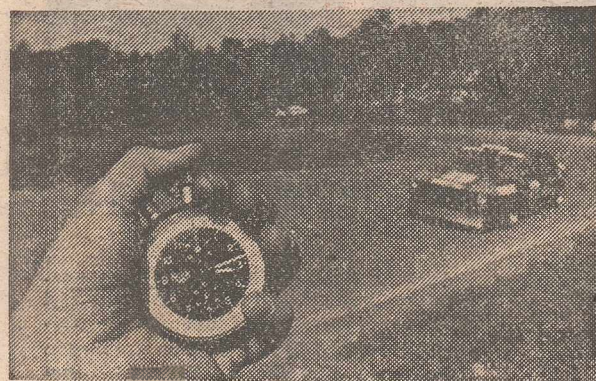
Și oamenii aceștia, piloții de curse, aleargă nebuneste pentru ca mașinile noastre să fie mai bune într-o zi. Ei, adică: Viorel Obrejan, Werner Hirschwogel, Nicu Grigoraș, Aurel Tuțuianu, Constantin Ciucă, Tiberiu Ghedeon... Pagina noastră este însă ca o mașină cu locuri limitate; au rămas pe afară foarte mulți. Ca la sport; invinci și învingătorii...

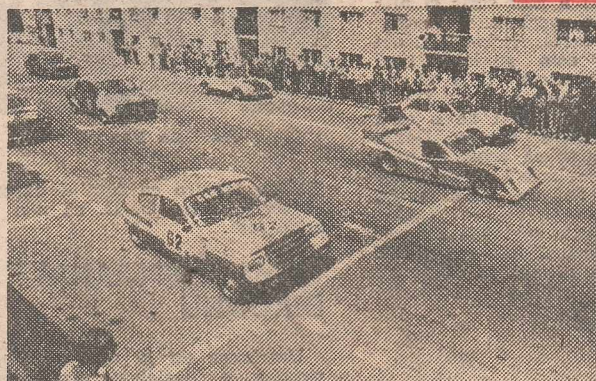
Prietenia adversarilor

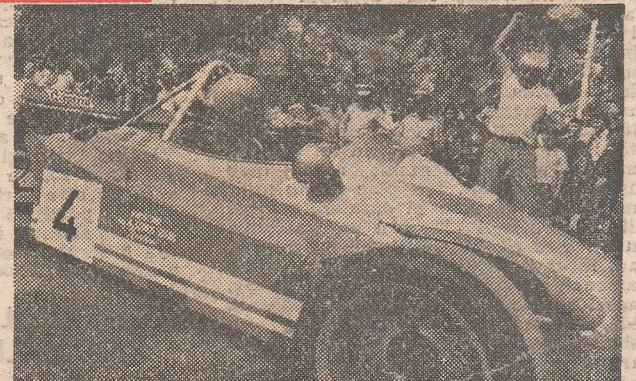
Elvira Manea se pregătește de start

În luptă cu secunde

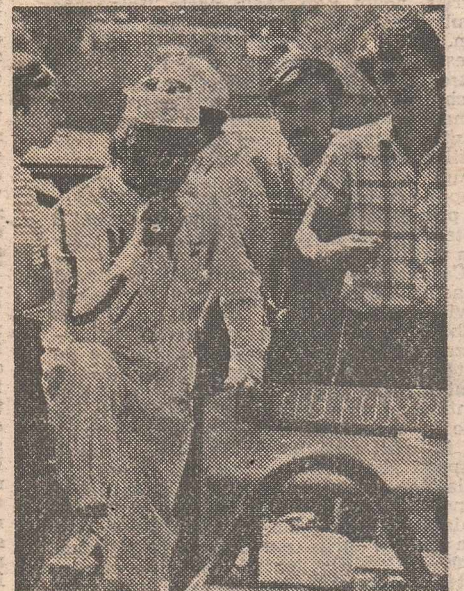
Propunere de generie

Număr câștigător

Pe locuri, fiți gata...!

Liniștea dinaintea furtunii

Ciștigătorii

Viteză în coastă

(GRUPA A)
Aurel Tuțuianu
Viorel Obrejan
Constantin Ciucă
(GRUPA A 2)
Constantin Zărnescu
Victor Nicoară
Stelian Iancovici
(GRUPA C)
Werner Hirschwogel
Nicu Grigoraș
Ilie Sporea
(GRUPA B 8)
Constantin Gherghel
Eugen Păteanu
Tiberiu Ghedeon

Viteză pe circuit

(GRUPA A)
Viorel Obrejan
Horia Andronic
Nicolae Zăberca
(GRUPA A 2)
Victor Nicoară
Bucurebista Ursu
Dan Mireșteanu
(GRUPA C)
Nicu Grigoraș
Werner Hirschwogel
Cornel Motoc
(GRUPA B 8)
Constantin Gherghel
Tiberiu Ghedeon
Alexandru Barna

Flacăra, Redacția, București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Cornel Nistorescu - 26 00, Ion D. Goia - 25 66) ; secția cultură-învățământ (George Arion, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu - 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu - 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban - 21 30) ; audiențe - 25 58 ; sector știință istorie (N. Grigore Mărășanu, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Cici Iordache-Adam - 25 66) ; secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoiaia, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan - 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera - 14 53, Dan Birlădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur - 21 23, Mircea Popp - 25 69, 20 72, Vasile Măneac - 25 28) ; Flacăra-REBUS (Tudor Octavian, secretar responsabil de redacție, Alexandru Păsărin, Adrian Mitu, Maria Bogdan, Victor Rădulescu - 20 36) ; secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 21 43 ; redactor șef adjuncț - Nicolae Arsenie - 21 24 ; redactor șef - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11226, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU